

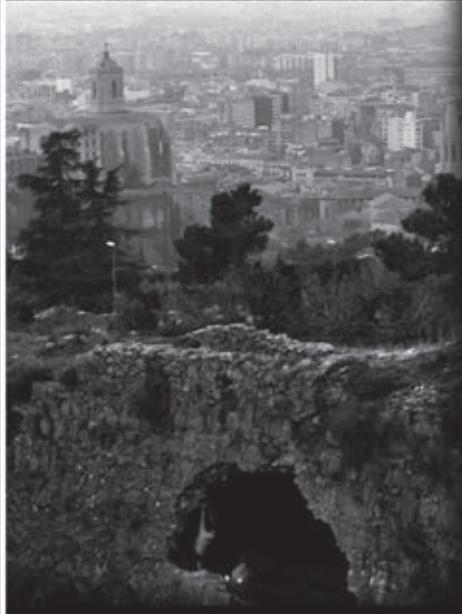

Girona

32 veus que fan CIUTAT

TEXT
Cristina Masanés

FOTOGRAFIA
Cristina Oliver

Girona, trenta-dues veus que fan ciutat

Text

CRISTINA MASANÉS

Fotografia

CRISTINA OLIVER

Presentació

JOSEP MATAS

Juny 2011

Edició: Ajuntament de Girona

Àrea de Relacions Ciutadanes i Joventut

Amb el suport de: Diputació de Girona

© Text: Cristina Masanés i Casaponsa

© Fotografia: Cristina Oliver i Crivillers

© Presentació: Josep Matas i Balaguer

Concepte i direcció: David Pujol i Fabrelles

Edició de textos: Sílvia Planas i Dalmau

Assessorament lingüístic: Oficina de Serveis Lingüístics
de la Diputació de Girona

Col·laboració: Teresa Salvador i Marín
Ester Portella i Serra

Disseny i maquetació: Neorg. Comunicació i Disseny

Impressió: Imprenta Pages

ISBN: 978-84-8496-016-4

Dipòsit legal: Gi-477-2011

Taula

• Pròleg. Anna Pagans i Gruartmoner	05
• Donem veu a les associacions. Miquel Poch i Clara	07
• Presentació. Josep Matas	09
• Prémer el <i>play</i> . Cristina Masanés	11
• La Girona dels barris	13
L'Avellaneda. La Girona del sud	14
Ballesteries. Artesans vora l'Onyar	18
Barri Vell. La ciutat de sempre	22
Blocs de Fontajau. Amb vistes al Ter	26
Campdorà. Molt terreny i pocs veïns	30
Can Gibert. Primer van ser els patis	34
Devesa-Güell. Un barri per a un parc	38
Domeny i Taialà. La ciutat que creix	42
L'Eixample. Comerç i serveis	46
Font de la Pòlvora. Un barri difícil	50
Fontajau - Xavier Cugat. La rambla del Ter	54
Germans Sàbat. 227 cases fan un poble	58
Grup Sant Daniel. Nosaltres també existim	62
Habitatges Barceló. On la ciutat s'acaba	66
Mas Catofa. Un barri de cases baixes	70
Mas Ramada. Un barri invisible	74
Mercadal. A prop de tot	78
Montilivi. Activisme de base	82
Montjuic. Un barri amb vistes	86
Les Pedreres. Cent vint obstacles	90
Pla de Palau. El nou eixample	94
Pont Major. La porta nord de la ciutat	98
Pujada de la Torrassa. Un barri família	102
La Rambla. "El dia dels catalans"	106
Sant Daniel. Verd a cinc minuts del centre	110
Sant Feliu. Identitat pendent	114
Sant Narcís. La veu crítica	118
Sant Ponç. La vida vora el riu	122
Santa Eugènia. Identitat a tota prova	126
Torre de Taialà. Un barri petit	130
Torre Gironella. Quan la ciutat toca el cel	134
Vista Alegre - Carme. A peu a tot arreu	138
• Agraiements	143

Pròleg

Anna Pagans i Gruartmoner
Alcaldessa de Girona

La ciutat és com un puzzle gegantí configurat per milers de peces que, per minúscules i intranscendents que semblin, esdevenen imprescindibles si el volem conoure satisfactoriament i tenir una visió panoràmica de la seva realitat.

Res no és sobre a la ciutat, però sí que hi ha un element imprescindible, vital: la ciutadania que hi habita. Les ciutats, i Girona en seria un exemple, poden presumir de la seva antigor, de les seves gestes heroiques, dels seus monuments, dels seus grans projectes i realitzacions. Però no serien res sense la seva gent: persones que generació rere generació han estat capaces de contribuir des de l'anonimat, i sovint des de l'adversitat, al progrés col·lectiu.

Viure a ciutat vol dir fer-ho de manera col·lectiva. I vol dir també compartir i, naturalment, exigir. I per desenvolupar ambdues accions probablement no hi hagi res millor que organitzar-se conjuntament, és a dir, associar-se.

Així ho han entès des de fa molts anys les nostres associacions de veïns, i per aquest motiu han fet, i continuan fent, un treball impagable: donar veu a les necessitats, els anhels, els desitjos i les aspiracions del seu barri, de la seva gent. Però, també, fer de portaveus orgullosos dels èxits aconseguits, de les infraestructures creades, dels avenços assolits entre tots.

Aquest llibre, que m'honora prologar, vol reconèixer la ingent i voluntariosa tasca feta per les associacions de veïns de Girona. Ells i nosaltres sabem que només amb l'esforç i la complicitat col·lectiva Girona continuarà caminant per la via del progrés, la concòrdia i la solidaritat.

Donem veu a les associacions

Miquel Poch i Clara

Tinent d'alcalde de Relacions Ciutadanes i Joventut

Cooperació, lleure, educació, cultura, esport, salut, medi natural... i barris. Un col·lectiu es reuneix per posar-se a treballar en una direcció comuna. És així com acostumen a néixer les entitats sense ànim de lucre. El fet que una ciutat de mida mitjana tingui més de cinc-centes associacions actives només pot voler dir que es tracta d'una ciutat viva. Girona les té, com així es registra en el cens d'entitats de l'Ajuntament.

Per recollir el pols d'aquest teixit associatiu, ens ha semblat que, a més de la guia d'entitats que actualitzem periòdicament, calia un treball més aprofundit: un treball testimonial per conèixer l'ideari i el dia a dia de les diferents associacions. Però d'altra banda, cinc-centes entrevistes a fons eren un projecte excessiu per a un sol llibre. Per aquest motiu, de moment ens hem centrat en les associacions que treballen per als barris i, d'alguna manera, per a la ciutat en si mateixa; això és, en les 32 associacions de veïns que treballen per Girona.

Un retrat de grup que no s'hauria pogut dur a terme sense la participació de les diferents entitats veïnals. A més d'incloure el seu testimoni amb tota literalitat (tot i que hagi suposat recollir veus crítiques, com així hem fet), també han estat elles qui han suggerit els carrers, places, parcs, mercats, escoles, espais de lleure, símbols i arquitectures que han estat fotografiats.

Esperem que aquest projecte testimonial tingui continuïtat i que en el futur incorpori altres associacions que treballen amb objectius diferents i en sectors diversos. A poc a poc, voldríem donar veu a totes les entitats. Aquest és doncs el primer pas d'un projecte de més abast. Un projecte que convida les diferents associacions a explicar la seva idea –i desig– de ciutat.

Presentació

Josep Matas

Encara no fa gaires anys era molt habitual veure un veí o, més ben dit, una veïna, escombrar la vorera de davant de casa seva. Després de passar l'escombra se soliaregar l'espai netejat. Recordo que molt sovint això es feia amb l'aigua d'una gallada: aguantant la nansa amb una mà, amb el palmell obert de l'altra es feia saltar l'aigua al terra, com esquitxant-lo. Una vorera neta i regada era garantia del fet que l'interior de la casa es conservés més net, de manera que amb l'acció d'escombrar iregar l'espai públic s'afavorien els interessos particulars dels habitants de la casa i, al mateix temps, els interessos de la resta de veïns.

El llibre que teniu a les mans ens presenta un gran nombre de gironins i de gironines que, metafòricament, escombreuen la vorera. Dediquen part del seu temps a treballar per interessos que no són els seus, o que no són només els seus. En contra de la tendència general d'atribuir a les administracions públiques, sobretot als ajuntaments, l'atenció i la resolució dels problemes quotidians, ells s'impliquen en la vida de la col·lectivitat i, de retop, probablement es compliquen la seva. De fet, les persones que treballen a les associacions de veïns no són, sortosament, les úniques que tenen aquesta actitud tan positiva. També la tenen els pares i mares que treballen des d'una AMPA, o els membres de tantes associacions professionals, esportives, cíviques o culturals. Tots plegats fan una cosa que en el fons és ben senzilla. Es tracta de buscar els interessos que es tenen en comú amb altres ciutadans i de treballar en pro d'aquests interessos. Tan senzill de dir com difícil de fer.

Aquest llibre ens explica com ho fan les persones de trenta-dues entitats de la ciutat. La seva autora, Cristina Masanés, ens les presenta, les fa parlar i contextualitza el que diuen. El seu text es complementa amb les fotografies de Cristina Oliver, instantànies que s'allunyen de la Girona "de postal" per tal de presentar espais representatius de cada barri, espais que sovint apareixen buits, com a l'espera dels veïns que els viuen i els donen sentit.

El resultat és un bon document en el qual la ciutat apareix d'una manera especial. El lector obrirà les pàgines del llibre i s'endinsarà en la seva lectura pensant, probablement, en la Girona que coneix, en la imatge de la ciutat que mentalment s'haurà anat formant. Quan pensem en la ciutat veiem sobretot el conjunt, els seus punts de referència comuns i els seus espais més emblemàtics. La veiem, o ens la imaginem, de manera més aviat panoràmica, sense conèixer la vida i els detalls de la geografia de cada barri. Aquest llibre, en canvi, ens presenta Girona d'una altra manera. Les veus de les persones que ha entrevistat Cristina Masanés ens fan baixar cap al detall, cap a la singularitat de cada barri, cap a les millors aconseguides i cap a les necessitats pendents de resoldre, i les veus en parlen amb tanta intensitat que a poc a poc la ciutat queda en segon pla, quasi fins a desaparèixer. La mirada dels veïns il·lumina amb intensitat i nitidesa el primer pla, el seu barri, la seva gent, i la ciutat es converteix en un teló de fons de formes i colors diluïts.

En un cèlebre passatge de la novel·la *La Cartoixa de Parma*, Fabrice, el personatge central, es pregunta: "he assistit realment a una batalla?". Ho pensa mentre abandona els camps de Waterloo, després de passar hores i hores vivint els combats en primer pla, al mig de la voràgine. No havia tingut la perspectiva àmplia i de conjunt que tenien els generals situats dalt d'un turó, de manera que Fabrice no havia vist la batalla sinó que l'havia viscut. Semblantment, quan el lector acabi la lectura potser també es preguntarà: "he vist Girona?". La virtut d'aquest llibre és justament la de presentar Girona en primer pla, o en trenta-dos primers plans. Cada capítol és com una petita tessela i totes juntes donen forma al mosaic de la ciutat, la ciutat per la qual treballen aquestes entitats. Són trenta-dues visions subjectives, apassionades i parcials, pàgines que ens porten el testimoni de persones que tossudament escombrén i reguen cada dia la vorera.

Prémer el *play*

Cristina Masanés

No he viscut a Girona. Conec la ciutat com a visitant incondicional, com a usuària dels seus serveis i la seva programació cultural, i com a objecte d'estudi per a alguns articles divulgatius. En aquest sentit, aquest treball marca un abans i un després.

Aquest és un llibre de testimonis. L'única cosa que he fet ha estat donar-los veu i ser-hi fidel. Però també és cert que, en paral·lel a les 32 ocasions en què, a diferents punts de la ciutat de Girona, he premut el *play* de la gravadora per enregistrar persones de molt diferent mirada i condició perquè em parlessin del seu barri, cadascun dels relats que en sortia demanava una certa visió de conjunt. Així com els diferents testimonis s'esforçaven a obtenir la distància justa per travar un relat coherent del seu lloc de vida sense renunciar a l'angle de proximitat, paral·lelament, la crònica que en sortia generava també una visió panoràmica. És així com les moltes hores de conversa han anat perfilant un retrat global de ciutat.

Tot i les diferències entre uns barris i altres, que hi són, ha planat una sensació compartida: la certesa que aquest és un bon lloc on viure. Posats a formular un desig per al barri en un futur no gaire llunyà, i a banda de barris puntuals on reclamen serveis que encara no tenen, la resposta ha estat unànime: que el barri, i la ciutat en general, no canviï. No se m'acut una millor declaració de compromís amb un lloc que no sigui la voluntat de quedar-s'hi. D'altra banda, tot i el comentari reiterat que l'associacionisme veïnal viu moments baixos, ha planat també un fort sentiment de pertinença al barri: ningú no se'n vol anar. Mesurar el pols d'una ciutat amb aquest sentiment compartit només pot contenir un bon auguri de futur.

La crònica dels diferents barris conté un relat fragmentat de la història de la ciutat. En aquest sentit, no deixa de ser significatiu que un gruix important d'habitants de Girona siguin fills de la immigració interior dels anys 60 i 70 del segle XX. Va ser llavors quan es van constituir

bona part de les associacions veïnals, quan molts barris creixien i requerien serveis bàsics que no tenien. Calia lluitar i es va fer. Avui, els barris han guanyat en serveis, i els responsables de les associacions s'han fet grans i no troben relleu. Només tres de les 32 associacions de veïns entrevistades tenen ja fet el relleu generacional, i en aquestes es respira saba nova i moltes ganes. En un moment en què tornem a ser receptors de població de diferents orígens que arriba buscant el seu lloc en el món, em sembla molt útil fer evident com s'han fet les nostres ciutats. Finalment, algunes de les persones entrevistades es preguntaven quién serà l'associacionisme de les noves generacions. Xarxes *on line*? Comunitats activades des de les noves xarxes socials? Serà bo anar pensant quién nou model de ciutat cal articular.

En paral·lel a les entrevistes, aquest és també un llibre d'imatges. En aquest sentit, s'ha dut a terme un treball fotogràfic als diferents barris de la ciutat que vol ser estrictament documental: sense manipulacions ni edulcorants, sense trampes. Imatges en blanc i negre dels barris de cada dia, els viscuts i no els retratats pels turistes. La Cristina Oliver ha fet una tasca magnífica capturant moments de vida als barris.

I finalment, cal dir que m'he esforçat a mantenir la literalitat dels testimonis. Tot i les divergències amb la gestió pública de la ciutat, que he recollit tal com m'han arribat, no he trobat cap impediment per part del consistori. Podria haver-hi una millor prova de solidesa democràtica? Donar espai al desacord ja formava part de l'ideal que es troba rere les nostres ciutats: la vella idea grega d'àgora o espai públic compartit. Amb poques excepcions, recollides totes, he premut l'*off* després d'una llarga conversa amb la sensació que aquest és un bon lloc on viure. És així com m'ho han transmès les diferents persones entrevistades. A totes elles, gràcies pel seu relat.

La Girona dels barris

"Passejar per sobre la muralla és passar sobre un límit: aquí s'acabava la ciutat. Aquí es defensava dels enemics i de la indefinició. A l'altra banda començava el territori de l'aventura i de l'escaramussa. Ara les coses no són tan segures, les ciutats s'esclarissen als seus marges i es dissolen a claps fins a la línia invisible dels seus termes."

NARCÍS COMADIRA
Girona, matèria i memòria

**Associació de Veïns
d'Avellaneda -
Torres de Palau**

Carrer Balears, 23
17003 Girona
Tel.: 972 215 222

L'Avellaneda

La Girona del sud

"És un barri gran en extensió però no en veïns. L'Avellaneda és una zona tranquil·la, on vivim molt bé. Recorda allò d'en Macià: la caseta i l'hortet. Encara en tenim, d'hort. Encara ens coneixem tots. Som a 5 quilòmetres del centre de Girona però ara tenim bon servei de bus urbà."

Són dues zones al final de Girona, en el límit que separa els municipis de Girona i Fornells de la Selva, a l'antic terme de Palau-sacosta. Situat entre l'Onyar i l'antic camí de Caldes de Malavella, Palau-sacosta era un municipi de cases disperses i masos. Una d'elles es deia Torres de Palau. Un municipi amb bosc a la part alta i conreus a la baixa, dues zones molt diferenciades que encara avui mostren un perfil divers. Resultat del creixement urbà dels anys 60 i 70 del segle XX (el municipi de Palau-sacosta va ser annexionat a Girona l'any 1962), el poblament a la part alta

del barri (Torres de Palau) va estar impulsat per la creació del Club de Tennis de Girona, que va donar lloc a un barri de xalets i escoles d'élit. El poblament de la part baixa (l'Avellaneda), per la compra de terrenys per part de famílies treballadores que s'hi van anar fent casetes. Avui, el mapa del barri es completa amb una tercera zona de grans superfícies comercials crescuda al llarg de la carretera de Barcelona.

"L'Avellaneda es va començar a edificar a finals dels seixanta. Va començar d'una manera una

mica pirata. Abans havia estat un extrem del municipi de Palau però va passar a ser de Girona. Hi havia cases aïllades. En principi es va fer sense cap ordre; el propietari va marcar els carrers i els terrenys i els va vendre com va voler. A dalt, a Torres de Palau, es van fer les cases riques i el Montessori. Tot i que el barri sigui l'Avellaneda - Torres de Palau, com a associació, només abastem l'Avellaneda. En algun moment, a Torres de Palau han dit que en volien fer una de pròpia però crec que encara no l'han fet." Manuel Ferrer i Jaume Romero formen part de l'Associació de Veïns des de fa molts anys, des que aquesta es va constituir quan va néixer el barri.

Com a associació, ara fan poca cosa. Quan es va constituir, l'any 1972, hi havia molta feina a fer, però a poc a poc, el barri ha anat millorant i ells, és clar, han envellit. Com en altres barris de la ciutat, van associar-se en un moment de la vida però han passat els anys i ara busquen un relleu generacional que no arriba. "No hi ha voluntaris. No organitzem activitats. No tenim quotes. Organitzàvem festes, però vam deixar de fer-ne fa 3 o 4 anys. Hi ha una dona amb molta empenta que n'era l'ànima però, és clar, tots ens fem grans. Vam començar l'Associació quan s'estaven fent els carrers del barri. Llavors hi havia molt a fer. Teníem delegats de carrer: cada carrer, un de-

legat. En pocs anys, es va anar fent tot el que necessitavem: es varen fer voreres; es va portar l'aigua –que tampoc n'hi havia–, l'enllumenat i les clavegueres; es va enquitrancar... Ara, com a associació, ja hem complert els objectius."

**Tenim un edifici emblemàtic:
l'Hostal de l'Avellaneda, un mas
que funciona com a restaurant.
Ha anat canviant de propietaris
però l'edifici es manté com
sempre. L'han restaurat.
Hi paraven i s'hi hostatjaven les
tartanes. A la Guerra Civil, s'hi
avituallaven les forces
republicanes de retirada.**

És un barri allunyat. El separen uns 5 quilòmetres del centre de Girona. Avui, està ben comunicat però no sempre ha estat així. "En això sí que ha canviat. De fet, va canviar el dia que hi van arribar els busos urbans i, sobretot, fa uns anys, quan van passar a tenir una freqüència d'un quart d' hora. Primer no en teníem i havíem d'agafar el de Lloret, que passava i parava. Vam anar a parlar amb l'empresa que tenia la concessió, la Hispano Hilariense, perquè parés més sovint però ens van dir que no podien. Després vam anar a l'Ajuntament. I ara en tenim vuit cada hora: un cada quart de dues línies diferents. Mira com han anat canviant les coses." L'Avellaneda segueix sent una urbanització molt tranquil·la i alhora amb pocs serveis. Tot i tenir les grans superfícies comercials a la vora, no són serveis de barri. "Varem anar a veure els de Gros Mercat perquè la gent del barri hi pogués anar a comprar al detall però ens van dir que no podia ser." No tenen centre cívic ni local social.

"L'alcalde Nadal va provar-ho, va buscar un terreny, però el propietari no el va voler vendre. Després hi ha hagut algun altre intent però no ha tirat endavant. Tenim una pista de bàsquet. Els joves hi juguen i els grans hi anem a passejar." Tot i la manca de serveis, els veïns estan contents de viure al barri i valoren, sobretot, la tranquil·litat i un cert aire de família que es manté de fa anys. I és que, tot i els nous habitatges, hi ha famílies que hi són des dels inicis. "El barri ha crescut, és clar. I encara pot créixer, perquè encara hi ha terrenys, però ara està aturat. A banda de les noves famílies que hi han vingut, els del barri som pocs i quasi tots som grans. Quan vaig venir, al meu carrer només hi vivíem dues famílies. Com vols que no ens coneguem tots si hem vist com s'anava omplint? Abans tenies més temps, xerraves amb els veïns, intercanviares els productes de l'hort i comentaves la collita, i feies amistat. Ara tothom s'està més a casa seva però encara quan mor una persona, entre tots els veïns paguem sempre una corona. Som un barri-família, i això encara és així." Ara, el que els preocupa és trobar un relleu per a l'Associació. Però ho veuen complicat. "Estem en fase de fer una nova junta però no hi ha manera. Només una anècdota: quan vam preguntar als joves del barri si volien formar part de l'Associació, el primer que ens van demanar va ser quant pagàvem. Això ja ho diu tot: l'Avellaneda no ha canviat però està a punt de fer-ho."

Nº 15
tapiSSeria
m. vidal

**Associació de
Botiguers, Industrials i
Veïns del Carrer
Ballesteries**

Carrer Ballesteries, 21, baixos
17004 Girona

Tel.: 972 227 210
A/e: montvenegas@yahoo.es

Una entitat vinculada a un carrer. Un carrer de comerç i artesania, un carrer de llambordes que corre paral·lel a la riba est de l'Onyar. Ballesteries és un dels carrers amb més trajecte històric de Girona. L'associació que porta aquest nom va néixer el desembre de 1984, quan els seus comerciants i veïns van decidir que al carrer li calia una empenta. I així ho van fer.

D'això ja fa 27 anys. Pocs mesos després de la seva creació, l'associació va convocar un esdeveniment pioner a les comarques de Girona i, en

Ballesteries

Artesans vora l'Onyar

"Quan va néixer l'Ajuntament democràtic, vàrem decidir que volíem revalorar el barri. El que primer vàrem organitzar va ser la Trobada d'Artesans i Brocancers, que al 2010 ha celebrat el 25è aniversari. En tots aquests anys, un moment clau va ser el de la remodelació de les cases de l'Onyar, que es va fer molt bé."

general, a tot Catalunya: una trobada de brocancers. Va ser per Fires de 1985, l'1 de novembre. A les darreres Fires de 2010, la Trobada d'Artesans, Antiquaris i Brocancers ha celebrat el 25è aniversari. "Llavors només hi havia una fira semblant a tot Catalunya, a Calella, que era molt comercial. A partir d'aquí vàrem plantejar la nostra, que incorporava artesans i brocancers. Jo havia vist la fira a Calella i vaig anar a veure un restaurador de la plaça de Sant Feliu, en Pere Batlle, i una brocanceria, la Teresa Casademont (o la Tere, com li diem). Amb ells dos vàrem tirar endavant el

projecte, que el primer any ja va convocar 31 artesans i 40 brocancers. Crec que, d'alguna manera, allò va canviar una mica la dinàmica de les Fires a la ciutat." El carrer Ballesteries s'identifica molt amb aquesta trobada; i és que, d'alguna manera, aquesta condensa una part fonamental de la identitat d'aquest carrer: l'artesanía. Tapissers, restauradors, escultors, bronzers... En el moment de dur a terme aquesta entrevista, l'associació està pendent de fer un canvi de junta i no té designat encara un nou president. En el seu lloc, el perfil de l'associació l'ha fet un dels seus fundadors i una de les ànimes del carrer: el bronzer Ramon Boix.

"Tots ens hi vàrem implicar. Llavors al barri hi havia menys comerços que ara. Si ara passem de 40, llavors érem unes 25 botigues. El dia que vàrem fer l'assemblea per constituir l'associació érem unes 10 persones. Quasi totes comerciants. Quan va néixer l'Ajuntament democràtic, vàrem veure que estava tot parat i vàrem decidir que volíem revalorar el barri. En aquell moment, a l'Ajuntament tot eren facilitats. De fet, sempre ens ha donat suport." Ramon Boix va ser durant 15 anys el president de l'Associació de Botiguers, Industrials i Veïns del Carrer Ballesteries. Després es van repartir les tasques entre uns i altres fins que hi hagué un nou president. I després, un al-

tre. "El millor moment van ser els anys vuitanta. En aquells anys es col·laborava molt més, ara costa trobar gent que agafi el relleu. Tot i que quan cal posar-s'hi, ens hi posem. Als vuitanta, organitzàvem la fira al carrer, l'exposició de flors, el carnaval, les il·luminacions de Nadal..."

Hi ha hagut diferents intents d'agrupar-nos amb altres carrers del Barri Vell per crear una mateixa associació. Entre altres projectes, ens havíem plantejat de crear alguna cosa com ara la Dreta de l'Onyar però, tot i que hem treballat junts puntualment, no ha acabat de prosperar.

De les persones que van començar l'associació, al barri ja només en queden 5 o 6. I és que, si fins fa pocs anys en aquest carrer hi vivien els mateixos de sempre, d'un temps ençà les cases es renoven amb molta més rapidesa. "Jo hi he nascut, en aquest carrer. Durant molts anys, érem els de sempre. Hi havia lampistes, una espardenyeria, una botiga de màquines d'escriure, l'herbolari, la cereria, la merceria... però van anar tancant. Ara s'obren i es tanquen els comerços com si res. A l'estiu trèiem cadires i càntirs a fora. Llavors tots vivíem allà on treballàvem, amb aquell esquema de sempre de les habitacions al primer pis, la cuina a l'entresòl i el taller o la botiga a la planta baixa. Treballàvem i vivíem al barri, hi havia més barri. Fins i tot teníem un equip de futbol, l'Sporting." Tot i els canvis, innegables, Ballesteries segueix sent un carrer amb bona convivència on els veïns es coneixen i es saluden diàriament.

Des que l'Associació es va crear, el carrer ha viscut dos moments importants de renovació. "El primer va ser quan es van refer les façanes de l'Onyar. Perquè no només es van pintar, sinó que se'ns van posar totes les facilitats perquè els veïns renovéssim els habitatges i locals. Es van treure les comunes de les cases, es van sanejar estructures arquitectòniques... Allò es va fer molt bé." El segon va ser quan es van remodelar les voreres i es va reduir el trànsit de cotxes. "No tothom ho veia amb bons ulls però l'alcalde, amb una gran visió de futur, va tirar endavant el projecte. I va fer bé." No és fàcil valorar els canvis. "Jo no diria que el barri ha millorat ni que ha empitjorat. En tot cas, ha canviat." Tot i que en Ramon Boix assegura que ara costa més de mobilitzar l'associacionisme, l'associació del carrer Ballesteries segueix aplegant el mateix nombre de persones que en els seus 27 anys de trajecte: al voltant de 45. El gruix fort és de comerciants. La resta, veïns.

Al carrer Ballesteries, gironins i turistes hi van a comprar i a badar. La font del 1888, la façana de la casa Masó i la ruta de sants i verges (amb les capelles de santa Anna –la patrona del carrer–, la verge de Fàtima i sant Antoni, i la rajola de la verge de Montserrat) evoquen un passat de carrer menstral que va créixer al segle XIV al costat del carrer noble dels Ciutadans. Ramon Boix conserva un programa de la festa del carrer de l'agost de 1920. S'hi anuncien jocs infantils, putxinel·lis, sardanes, orquestres de nom i un ball al saló de la platea del Teatre Municipal amb un regal per a les senyoretetes: el ball Pierrot. D'això fa quasi cent anys. "Devia ser un carrer molt important", comenta en Ramon Boix. Un carrer menstral que, tot i els canvis, segueix mantenint una identitat a prova d'anys.

Associació de Veïns del Barri Vell - Centre

Carrer Força, 11, 1r A
17004 Girona

Tel.: 972 222 719

Barri Vell

La ciutat de sempre

"El canvi fort d'aquest barri va ser als anys 80. Mirant les fotografies de llavors i les d'ara, un s'adona de com ha canviat: no té res a veure amb el que era. Feia esborronar. Els que no eren del barri tenien una sensació d'angúnia. La gent de Girona no venia perquè li feia por. I d'això només fa 25 anys."

"Hi ha hagut durant un any una parella de jueus americans que han viscut al barri. Deien que aquí sentien alguna cosa especial." Els visitants en valoren la identitat històrica. Els veïns, el canvi o la transformació que aquest barri ha experimentat en els últims 25 anys. I és que el Barri Vell, tot i mantenir la identitat, ha estat un dels sectors de la ciutat que més ha canviat en els últims anys. "Com a barri, arribem fins a la Facultat de Lletres i fins a Sant Josep. I per baix, fins a la plataforma del riu Galligants i al començament del carrer de la Força, un carrer que és el nucli del barri." Mi-

quel Carreras explica com es va constituir l'Associació de Veïns del Barri Vell - Centre, un barri encerclat per les muralles medievals i pels baluards d'època moderna que preserven la ciutat de sempre.

"Vam constituir l'associació fa uns 15 anys arran d'un problema concret: el soroll i les molèsties que causaven als veïns els bars del començament del carrer de la Força. A la nit, hi havia un ambient terrorífic. Inicialment, l'objectiu de l'Associació va ser eradicar aquests locals que mo-

lestaven al barri. I ho vam aconseguir, tot i que també va ser per altres motius que no depenien de nosaltres. Llavors, vam decidir continuar en un únic sentit: amb la idea d'anar resolent problemes que podien sorgir al barri. La veritat és que tampoc n'hi ha hagut tants." Aquest és un barri que ha anat renovant els habitatges. En bona part d'aquests, s'hi han fet obres de millora d'estructures i de serveis. Hi ha pisos de propietat i pisos de lloguer. El Barri Vell, en els últims anys i arran de la seva transformació, ha vist com hi arribaven nous veïns i noves famílies. "Quasi no tenim immigració. Potser perquè els pisos són cars i, si algun propietari no aconse-

gueix llogar-los, no abaixa els preus i s'espera. Això ens assegura un cert nivell de convivència. Tot i que hi ha molt pis de propietat, de veïns de sempre, ja no en queden gaires. La veritat és que, sobretot abans de la remodelació del barri, qui podia se'n anava a l'Eixample o a altres llocs de la ciutat, a l'altre cantó del riu. Ara ja no passa. Respecte al lloguer, tenim un 30% de població flotant. Alguns són funcionaris que arriben a la ciutat i s'estan al barri durant un temps, o bé perquè tornen a canviar de destí o bé perquè s'ho prenen com un temps de trànsit fins que busquen un pis en un altre barri, ja més definitiu. Són treballadors dels jutjats, de la Diputació

i professionals liberals. Per tot plegat, la convivència és molt bona. És un barri tranquil. Aquí pots venir a l'hora que vulguis; hi estaràs segur."

Una fita per al barri d'aquí a uns anys? Mantenir la tònica d'avui. I també que els forasters que hi vinguin siguin tan respectuosos com nosaltres. Tot i que sempre es pot millorar, quant a la resta, no tenim grans motius per queixar-nos.

"Si el Barri Vell s'ha mantingut i ha aconseguit millorar, en part és per una qüestió de casualitat però d'altra banda, perquè l'alcalde Nadal s'ho va fixar com a una prioritat. I va fer molt bé. La primera cosa que va fer, i parlo dels anys 80, va ser treure totes les línies de llum aèries. Es va posar d'acord amb la Hidroelèctrica de Catalunya per treure tots els fils que travessaven el barri, que eren molts. A partir d'aquí, va ser com un miracle. La mateixa gent del barri va començar a valorar-lo i a voler-lo millorar. Els mateixos propietaris el van revalorar i la gent va anar arregllant façanes i cases. Encara avui, quan s'arregla una casa, es fa per iniciativa dels propietaris i no pas perquè hi hagi ajuts. A mesura que el barri va anar millorant, els fills s'hi van anar quedant i alguns hi van tornar. Ha anat venint gent jove i ara hi ha molts nens. També, encara que pot semblar una anècdota, el fet que hi visquessin personatges com Lance Armstrong va contribuir-hi." El ciclista nord-americà, considerat un dels millors de la història, va viure uns anys al carrer de la Força. Tot i que ara ja no hi viu, els grups de turistes encara s'aturen al davant de la

casa on vivia quan els guies els expliquen la seva estada. I és que aquest barri al peu de la Catedral atrau cada any milers de turistes. "Als veïns, els turistes no ens aporten res, ni tampoc el 'Temps de Flors'. Una altra cosa són als comerços i als bars. Aquests sí que ho noten. Quant al comerç, és molt minxo. Moltes botigues obren i tanquen. Abans, en aquest barri hi havia un comerç estable. Ara ja no."

"A l'Associació som 5 o 6. No tenim socis. Una de les persones de l'Associació rep molts comentaris a través de la feina, a la Via Augusta, el bar que es troba al començament del carrer de la Força. No som gaires però tampoc cal. D'altra banda, sempre hi ha algú que surt per apuntar-s'hi. No fem festa del barri. Els serveis, els tenim a prop. El CAP? Al carrer de Santa Clara. El centre cívic? El de Pedret, tot i que no hi anem perquè ens queda lluny i perquè en aquest barri no hi ha aquest hàbit. L'únic problema que tenim, tot i que és mínim, és el centre d'accollida La Sopa. Ara que hi ha molta necessitat, hi ha un *overbooking* important i, sobretot quan fa fred, la gent busca refugi allà on pot del barri. Si no s'hi barregen problemes d'alcoholisme, tot va molt bé però no sempre és així. De totes maneres, són problemes puntuals." La sensació dels veïns del Barri Vell és que aquest és un barri tranquil amb qualitat de vida i de serveis. Tot i ser un dels reclams turístics de la ciutat, tot i ser transitat diàriament per persones de diferents països que el retraten i l'admiren, els veïns asseguren que "més que un barri, és un poble".

Blocs de Fontajau

Amb vistes al Ter

**Associació de Veïns
dels Blocs 1-3 i 5-7 de
Fontajau**

Carrer Fontajau, 5
17007 Girona

Tel.: 972 218 296
A/e: associofontajau@hotmail.es

"La nostra associació és petita. No representem tot Fontajau, que ara ja és un barri gran i concentra diferents associacions de veïns. Nosaltres som els veïns dels primers pisos que es van fer en aquesta zona, els blocs alts a tocar el pont de la Barca."

Isabel Infantes, María Arias, Mari García, José Alcaraz, Gabriel Micharet i Francisco Méndez. Els són els responsables de l'Associació de Veïns de Fontajau. "Però no de tot el barri de Fontajau. Nosaltres només som dels blocs 1-3 i 5-7 de Fontajau." Tenen un local petit perquè, com a associació, abasten poc, molt poc. En concret, i com ells expliquen, els dos blocs de pisos que hi ha a l'entrada del barri, els primers que es van fer en aquesta zona, fa més de 25 anys. La resta del barri, que ha crescut posteriorment al voltant de la rambla Xavier Cugat, s'agrupa en l'Associació

de Veïns de Fontajau - Rambla Xavier Cugat. "Quan varem venir", expliquen, "a Fontajau no hi havia res". Tot era camp. Als anys 60 i 70, hi havia hagut els anomenats "albergues provisionals", un allotjament prefabricat per acollir els habitants de les barraques del barri de Sant Ponç de la Barca, a tocar de Fontajau, que l'aiguat de la tardor de 1962 va deixar sense habitatge. La premsa local, en un article sobre l'evacuació de les famílies que vivien a les barraques, explica: "El final feliz de esta operación será, pues, la definitiva estabilización de unas familias traba-

jadoras de Gerona para las que se habrá hecho ya gozosa realidad la consigna del Caudillo de que toda familia española tenga un hogar digno y adecuado". La llar digna i adequada van ser els albergs prefabricats que es van instal·lar a l'esquerra del Ter i de l'N-II, a uns 2 quilòmetres del centre urbà. L'any 1962 van ser 100 barracons de fusta prefabricats i al 1965 se'n van fer 300 més per erradicar el barraquisme de Montjuïc i poder declarar aquella zona barri residencial. Al 1967, als albergs de Fontajau hi vivien 2.019 persones en condicions miserables. No hi havia aigua corrent. Els lavabos eren col·lectius: un per barracó. En tot el sector només hi havia una cabina tele-

fònica. De botigues, també només una. El transport públic no hi arribava. Les escombraries es recollien cada tres dies; sense bústia, ni farmàcia, ni cap servei sanitari. El remei havia estat pitjor que les mateixes barraques. I la suposada provisiónalitat es va allargar durant 16 anys. Finalment, al 1977, es va traslladar els veïns als pisos de Font de la Pòlvora. A principis dels 80, en aquest pla vora el Ter es van començar a construir els blocs de pisos de Fontajau. "Primer van fer les cases i després la carretera. Al començament del barri, els nens jugaven a fora, al camp. Això era molt tranquil."

"Són dos blocs, un de 32 pisos i un altre de 30. Ens coneixem tots. Hi ha bona relació. Sempre hi ha alguna cosa a resoldre però, en general, això és una família. Ara ens hem fet grans i els fills han crescut però en aquest barri hi havia molts nens. Per això vam aconseguir aquest local. Els nens hi venien a la tarda, els feiem activitats. Ara fem poca cosa però el seguim mantenint, ens hi trobem. Ens vam associar fa uns 20 anys. Vam ser els primers d'aquesta zona a organitzar majoret i a fer els primers carnavals. Llavors aquí hi havia en Sebastián, una persona molt activa que ho organitzava tot però que ja ha marxat. Abans que tot això fos construït, aquí només érem els blocs de pisos del barri de Sant Ponç de la Barca (aquí al costat) i els nostres. Llavors feiem coses junts, com les festes, i havíem arribat a ser 500 persones. Ara no en fem." Com a associació, estan molt orgullosos d'una activitat que mantenen des de fa anys: les sevillanes. "Ve gent de totes les edats. No deixarem de fer-les."

**Tenim molt bones vistes.
El verd de la Devesa i el Ter.
Tenim el parc de les Ribes
del Ter aquí al costat, que és
preciós. Tenim la natura aquí
mateix. De fet, què més
volem? Anem a buscar
espàrrecs aquí al darrere i
alhora som al centre
en 10 minuts.**

"De serveis, ara en tenim molts. Tenim el Centre Cívic Ter, on ens trobem amb la coordinadora d'entitats d'aquest sector, la Coordinadora de l'Esquerra del Ter. Com a barri, no tenim res, però com a sector, tenim molts serveis." Rere els blocs de pisos, a tocar del parc del Ter, hi ha 4

pistes de petanca que funcionen a tota hora: els veïns dels blocs de Fontajau hi fan barri. I és que la població d'aquests habitatges ha envellit. "No tenim nens", insisteixen per donar la mesura justa d'aquesta associació petita que no aplega més de 250 veïns. L'alçada dels blocs contrasta amb la verdor del parc de les Ribes del Ter, de què gaudeixen cada dia. Posats a demanar al consistori alguna millora, arriben ràpidament a un acord: el manteniment de la petita zona verda que tenen a tocar dels blocs de cases, la mateixa que enllaça amb el parc de les Ribes del Ter. "Aquí no s'aclareixen els arbres, no es recullen les fulles quan cauen. Les voreres s'omplen de fulles, la gent rellisca i cau. Avisem i avisem però res, aquí no ve ningú." Són, tanmateix, queixes puntuals ja que, en conjunt, els habitants dels blocs de la riba del Ter estan contents de viure on viuen: "Som en un lloc privilegiat. No aniríem enlloc més."

**Plataforma
Campdorà Té Veu**

Disseminat Campdorà
Carretera Palamós, 74
17461 Girona

Tel.: 972 218 976

Campdorà

Molt terreny i pocs veïns

"Donem serveis bàsics a Girona (reciclem tota l'aigua de la ciutat) i en canvi en rebem molt pocs. Tenim molta naturalesa. Tenim animals i hort, i no hem de reciclar. Algunes coses les fem com s'han fet sempre. Volem que s'espatlli un lloc així amb grans estructures de serveis com la depuradora i la incineradora?"

És el barri més gran en superfície i el més petit en habitants. El barri de Campdorà limita al nord amb el Ter. A l'oest, és veí del Pont Major. I al sud, limita amb el castell de Montjuïc i Sant Daniel. En temps antics, ja havia format part de Girona. Després, va passar al municipi de Celrà, tot i mantenir parròquia pròpia, Sant Jaume de Campdorà. Des de 1974, forma part de Girona.

La de Campdorà no és una associació de veïns sinó una plataforma de barri. Porta per nom Campdorà Té Veu. Un nom que, en si mateix, és

tota una declaració. "Érem una associació de veïns que tenia 20 o 30 anys però vam desfer-la fa pocs anys per fer una plataforma. Ens va semblar que seria més àgil i més reivindicativa. Hi havia un tema que ens preocupava i que ens segueix preocupant: la construcció de la nova planta incineradora." A Campdorà, des de 1986, hi ha la Planta Depuradora d'Aigües Residuals, que tracta les aigües residuals domèstiques i industrials de Girona, Salt i Sarrià de Ter. El barri també suporta una incineradora des de 1984. Una planta de tractament de residus que, tot i que converteix

en electricitat el 20% de la calor emesa en el procés de combustió dels residus, ha quedat clarament obsoleta. D'altra banda, la normativa europea diu que cal arribar a un 40% de valorització de l'energia. Per tot plegat, el 8 de setembre de 2009, el Ple de l'Ajuntament de Girona va aprovar l'inici dels tràmits del procés de construcció d'una nova incineradora. Es tracta d'un macro-complex de 54.000 m² situat a l'altre cantó de la depuradora. La instal·lació actual, que ocupa la meitat de la superfície, s'enderrocarà. La nova planta de tractament de residus ha d'entrar en servei el 2013. Els veïns de Campdorà no veuen clar el projecte. "Creiem que nosaltres ja hem fet

la nostra contribució a la ciutat: ja tenim la planta d'aigües residuals. En un context de naturalesa com el d'aquest barri, com poden autoritzar a fer-hi una gran estructura, tal com està plantejada? Ens condemna com a barri. A banda de l'edifici, el projecte suposa un trànsit de camions impressionant: uns 90 camions diaris que entraran o sortiran de les instal·lacions. Hem fet escrits al diari. Hem parlat moltes vegades amb l'Ajuntament. I no està resolt; de moment està parat perquè no hi ha diners. Amb la incineradora, en què es convertiria aquest barri? Tenim la sensació que suportem el que la ciutat no vol i, en canvi, com a barri no tenim cap servei." La Maria San

Nicolás forma part de la Plataforma, n'és un dels membres més actius. "Actualment només som tres persones i ens està costant molt. Si no hi ha relleu, ho acabarem deixant. Però de totes maneres, quan ens plantegem de deixar-ho, tenim clar que algú ha de defensar aquest barri."

Aquest és un barri amb població molt gran. És un barri dispers, de masos i cases escampades. Té una mitjana d'edat de 60 o 70 anys, potser més i tot. Els fills se'n van perquè, tot i tenir-hi terres, no s'hi pot construir. No té gaire futur com a barri.

Campdorà és un barri allargat travessat pel Ter, la via del tren i la carretera de Palamós. "De fet, té tres nuclis de població: la Muntanya de Campdorà, que ja és Gavarres i és molt boscosa; el Pla de Campdorà, la zona de cultiu i masos, i les cases a tocar de la carretera, que s'enganxen amb Pont Major. Sumant-nos tots, no crec que siguem més de 200 veïns. Distingim molt el que és pròpiament la Plataforma, que té com a objectiu negociar amb l'Ajuntament i provar de resoldre problemes concrets que van sorgint (com ara el de la incineradora), del que són els actes que organitzem amb els veïns i per a ells, com la Festa Major i algun curs. Tenim el local de les antigues escoles ja que, fa uns 25 anys, quan a l'escola només hi quedaven 7 o 8 alumnes, van tancar-la. Jo encara hi vaig poder anar però ja no hi vaig poder portar els meus fills. Ara, als nens els toca anar fora del barri, però aquí no n'hi ha, de nens." Aquest sempre ha estat un barri rural de cases disperses. A banda del nucli a tocar de la carrete-

ra, la gent viu en masos. Mas Aulet, Mas Carreras, Can Cucut, Can Feliu... "De serveis, en tenim molt pocs. El CAP és a Sarrià. D'autobusos urbans no en tenim, ja que només arriben fins a Pont Major. Hem d'agafar la Sarfa, que ve de Palamós o Palafrugell. Si volem anar a peu, tampoc tenim bones voreres ni es pot passar bé en bicicleta. Hi ha llocs molt insegurs, com el revolt de Can Rubau. I és que sembla que nosaltres ja no seguim Girona. Però ho som. En aquest barri, el servei de clavegueres va arribar fa 4 anys. I l'aigua potable, només en fa 10."

A banda de la lluita per evitar la construcció de la nova planta incineradora, el problema més greu del barri és l'enveilliment. És un barri que no es renova. "La qüestió és que no hi han deixat edificar gens. És clar que no es pot edificar a la part alta, la que toca amb Montjuïc, que ja és Gavarres, però al costat del nucli de cases de la carretera és diferent. Els fills es farien cases en els terrenys dels pares però han de marxar. Si no deixen edificar, aquest barri desapareix. D'altra banda, si diuen que és una zona rústica, per què hi construeixen totes aquestes grans estructures de serveis?" Per als que hi vénen caminant, sobretot des de Montjuïc, Campdorà és un reducte de silenci i de paisatge molt a prop de la ciutat. Per als que hi viuen, el mateix privilegi que suposa el paisatge els dificulta gaudir de serveis que consideren bàsics. Tot i així, encara que voldrien que es replantegés el pla que impedeix la construcció perquè el barri pogués renovar-se amb famílies joves, no volen perdre la identitat com a barri: el seu entorn de paisatge. "És el millor que tenim. I no ho volem perdre."

Can Gibert

Primer van ser els patis

Associació de Veïns de Can Gibert del Pla

Carrer Orient, 53, baixos 3a
17006 Girona

Tel.: 972 233 523
A/e: jmada49@yahoo.es
Web: avcangibert.entitatsg.cat

"Tenim un 35% de nova immigració. Els col·lectius més cohesionats són els subsaharians per un costat i els marroquins per un altre. No es relacionen els uns amb els altres, ni tampoc amb els qui fa anys que hi vivim. Fins avui ha estat un barri molt tranquil, amb bona convivència."

El local del barri és diminut. No tenen gaires serveis. Aquest és un barri discret que limita amb Salt, Sant Narcís i Santa Eugènia. De fet, Can Gibert del Pla havia format un sol barri amb Santa Eugènia i, en certa manera, formen una unitat. Tot i així, cada un d'ells té associació de veïns pròpia. La de Can Gibert del Pla viu hores baixes: no és gaire activa, no troba relleu generacional que vulgui portar-la, són pocs i no hi veuen gaire futur. Malgrat això, s'acaba de constituir la Mancomunitat Santa Eugènia - Can Gibert, que agrupa associacions, entitats i col·lectius

d'aquest sector per compartir projectes i coordinar intervencions. Entre altres entitats, la nova mancomunitat agrupa també les associacions de veïns de Santa Eugènia i de Can Gibert del Pla. "Per defensar interessos comuns. En lloc que siguin els polítics els que ens vinguin a demanar què volem, serem nosaltres qui hi anirem. La Mancomunitat ha nascut amb molt bona unió." Josep M. Dalmau és el vicepresident de l'Associació de Veïns de Can Gibert del Pla. Ho és des de l'any 2004.

"Tenim un greu problema. Necessitem un relleu generacional, joves que es vulguin implicar en el barri. Es tractaria de sumar grans i joves. En certa manera, l'Associació es va crear vinculada als primers blocs de pisos que hi hagué al barri, els blocs del Patronat de la Santa Creu i, en concret, al manteniment dels seus patis. Des que, l'any 2002, l'Ajuntament va assumir la gestió i el manteniment dels patis, ens hem quedat sense funció. D'altra banda, aquí s'havien fet activitats com les festes del barri però s'ha anat perdent tot. De cursos, tampoc no en fem. Després d'ofeirir-ne alguns, no hi hagué resposta i ho varem deixar córrer. Com a barri, ens pertoca el Centre Cívic

de Santa Eugènia, però no hi anem. Ens queda lluny. Nosaltres havíem format part del barri de Santa Eugènia però amb el temps ens vam partir. La llinda era la via del tren d'Olot, allà on ara hi ha el passeig d'Olot. Però, tot i que ens considerem barris diferents, anem a l'una, i la prova és la recentment constituïda Mancomunitat."

Avui, Can Gibert del Pla s'estructura al voltant de la nova plaça Pere Calders, al davant de la parròquia de Santa Eugènia de Ter. Un plaça ampla i nova que reuneix els primers habitatges del barri, els dels anys 60, i els edificats en els últims 15 anys. "Aquest barri va ser creat cap al 1963. Va

començar amb els pisos del Patronat de la Santa Creu, format pel Bisbat, el Govern Civil d'aquella època i l'Ajuntament, que eren els patrons. Però sobretot era del Bisbat. Així com Font de la Pólvo-
ra es va omplir amb gent de les Pedreres, aquí va venir gent que vivia a les barraques de Montjuïc i del pont de la Barca. Per vendre les promocions dels pisos i perquè tothom pogués accedir-hi, es va fer un sistema de lloguer que consistia en un avançament de la compra: amb el lloguer, anava pagant una part de la compra. Quan n'havies pagat una part, et rebaixaven la hipoteca, que et quedava molt petita. Era un barri treballador (i encara ho és)." Els habitatges del Patronat eren uns blocs de pisos amb uns patis interiors molt característics. Uns patis amplis amb arbres, pensats com a zona de lleure per als veïns. Tot i que fa uns anys que s'hi aparca, ja que la manca d'aparcament és un dels problemes greus del barri, mai no havien estat pensats per tenir aquesta funció.

Aquí s'acaba la ciutat de Girona. Fa poc, hem acabat de constituir la Mancomunitat Santa Eugènia - Can Gibert del Pla, que aplega diferents associacions i entitats d'aquest sector i que ens donarà més veu. Es tracta de sumar esforços.

La història dels patis és ben curiosa, està associada a la història del barri, com a mínim fins fa poc, abans del *boom* de la construcció de fa pocs anys. "Quan compraves un pis, també compraves el dret a usar un pati. Una espècie de participació en el pati. No ho van fer gaire bé; haurien d'haver segregat els patis dels blocs de pisos perquè ha

portat molts embolicks. Aquest sistema és irregular i mai ha acabat de funcionar. El que sí que es va fer bé va ser crear una junta interblocs impulsada per Francesc Ferrer i Gironès, per començar a fer barri i per gestionar aquests patis comunitaris. Al 71 va començar a funcionar però es va constituir el novembre del 72. Dos anys després, aquesta junta donava lloc a l'Associació de Veïns, que va assumir el manteniment dels patis. Més endavant, un dels objectius del Pla de Barris de Girona va ser que aquests patis se'ls quedés l'Ajuntament però es va complicar tant la cosa que no es va aconseguir. Finalment, al 2002, l'Ajuntament es va fer càrec del seu manteniment. No podem cedir-ne la titularitat perquè no la tenim; aquests patis són terra de ningú." En conjunt, es tracta de cinc patis interiors.

A Can Gibert del Pla s'acaba Girona. Si bé els habitatges del Patronat tenen uns 5.000 veïns, amb el nou creixement dels darrers anys, el barri en concentra quasi 8.000. "És barri però fins a cert punt. Els que hi vivim de sempre, ens coneixem més o menys. Però amb els altres col·lectius que han anat arribant no hi ha gaire interès per conèixer-nos, ni uns ni altres. No hi ha contacte però tampoc problemes. En principi tothom va fent la seva i no hi ha problemes de convivència. S'ha fet algun programa d'integració però sempre ha estat un fracàs: o no venien els uns o no venien els altres. D'altra banda, la parròquia del barri, que és salesiana, fa molta feina social. El Patronat li va cedir dos locals: un per a joves i un altre que s'utilitza com a punt d'estudi. No tenim gaires més coses".

Devesa-Güell

Un barri per a un parc

Associació de Veïns Devesa-Güell

Carrer Güell, 56-58
17001 Girona

Tel.: 654 464 482
A/e: parcdevesa@gmail.com
Web: devesa-guell.blogspot.com

"La Devesa no només dóna nom al barri; identifica també unes actituds: la de reclamar un pla estratègic per veure què es vol fer amb aquest pulmó verd, la de demanar que la participació ciutadana sigui real, la de tractar-nos com a barri i no com un eixample de la ciutat."

Entre el Ter, l'Onyar i el Güell, s'estén un dels parcs urbans més extensos de Catalunya. Poques ciutats mitjanes catalanes tenen una zona com la Devesa. Són unes 40 hectàrees. Com a Devesa, apareix per primera vegada en un document del 1767. Deu anys més tard, ja tenia 8.700 arbres plantats. Els plàtans van venir més tard, per formar un passeig. Fa cent anys, en aquest "passeig de moda" (com el va qualificar Prudenci Bertrana) hi tocaven bandes, els burgesos hi passejaven i els escriptors s'hi inspiraven. "La Devesa fou, per a nosaltres, un apassionat plaer inútil", escrivia

Pla en el poema "Diumenge al matí". Avui, per al barri Devesa-Güell, el parc segueix sent el que els dóna identitat.

Josep Plazas presideix l'Associació de Veïns Devesa-Güell des de fa uns 4 anys. Havien estat unes 25 persones. Ara en són 13. "Però tenim 15 o 20 persones que ens diuen: quan ens necessiteu, digueu-nos-ho. Ho hem fet i han respost. Tenim uns 225 socis que paguen una quota anual simbòlica." Tenen suport. És un barri poblat, de classe mitjana i de serveis que no pot créixer

gaire més, amb pisos fonamentalment de compra i una població força estable. Aquest és precisament un dels seus temes de fons: la ciutat els considera una extensió del centre i no un barri pròpiament. Això vol dir que tenen molts serveis per a la ciutat però pocs d'específics per a ells. Tenen l'Escola Oficial d'Idiomes, l'Escola d'Hospitaleria, l'Auditori, la Fira de Girona... Però en canvi, no tenen centre cívic, ni sorral per als nens, ni biblioteca, ni lloc de reunió per als veïns. Un problema d'identitat mal entesa: ells reclamen que són barri. Un barri on viuen unes 7.000 persones. "Tenim equipaments de ciutat però no serveis per al barri."

Com a associació, tenen les idees molt clares. "No ens interessen tant les festes que puguem organitzar o el fanal que es pugui pintar (tot això ja es va fent) com una estratègia i un projecte global per al barri. Per exemple, pensem que la figura del regidor de barri hauria de sortir de l'Associació de Veïns. Sense sou (el dia que tingüés sou, l'hauríem fotut). Som nosaltres a qui la gent ens atura diàriament per dir-nos quins problemes tenen: aquí passa això, allà allò altre. No té sentit anar a picar portes per demanar això i allò." Si bé és cert que cada barri reflecteix unes maneres i una visió, el de la Devesa forma una línia física i també imaginària amb el de Santa

Eugènia i Sant Narcís. Uns i altres, cadascun a la seva manera, exerceixen de veu crítica de la ciutat: "Som l'eix del mal".

"Quina ciutat deixaria morir un parc com aquest? Aquesta és la sensació que tenim al barri." Potser sí que Segarra tenia raó quan va escriure "Girona viu d'esquena a la Devesa". Només que d'això ja han passat molts anys.

De queixes importants en concentren més d'una. "Les més grosses es refereixen al pavelló, a la Devesa i al procés participatiu del barri. Respecte a aquest últim, varem presentar més de 4.000 signatures, ens van donar suport diferents entitats i partits de la ciutat i només vam aconseguir fer un procés participatiu després de pressionar molt. Però tampoc no va servir de res. Proposàvem un pavelló adossat a Fontajau, o refer l'antic pavelló de la Devesa. Auditori, Recinte Firal, pavelló...: cal anar sumant, en una zona suposadament verda? El resultat del procés participatiu va ser un pla d'usos per al parc de la Devesa però nosaltres demanàvem un pla estratègic, que blindés el projecte que es decidí als possibles canvis de govern. El pla d'usos ordena en certa manera però no és una llei en sentit estricto." I és que, de tots, el que genera una veu més crítica per part dels veïns del barri és justament el que els dóna identitat: la Devesa.

"Per als veïns de la Devesa, el parc continua sent un niu de porqueries i de deixalles que no es vol arreglar. No s'ha arribat a dir què és el que volem

per a la Devesa. L'omplim de ciment i totxo, en fem el camp del Girona, anem tots al futbol i el tenim ple de gent? O d'una vegada per totes fem un parc com a parc? La porqueria que arriba a generar el mercat no es retira mai del tot. Hem proposat que es traslladi a la zona on es fan les 'barraques' de les Fires, que només s'utilitza algunes setmanes l'any. Hi ha solucions. Nosaltres sempre hem defensat el parc com un espai esportiu a l'aire lliure. No volem pavellons ni llocs tancats. No tenim circuits de gimnàstica, ni de bicicleta, ni per a la gent gran... Hi havia el circuit del Cola Cao, com en dèiem, que l'havia pagat aquesta empresa fa 40 anys. Però ja no en queda res. Hem fet propostes com fer un parc de colors, plantar-hi llavors anuals o esponjar-lo perquè els arbres massa vells no deixen créixer els altres. El que és clar és que no hi ha una idea global sobre quin parc verd volem, ni tampoc la voluntat de tenir-ne un."

**Associació de Veïns
de Domeny, Pla de
Domeny i Taialà**

Carrer Can Sunyer, 46
17007 Girona

Tel.: 972 216 198
A/e: avdomenytaiala@gmail.com
Web: avdomenytaiala.entitatsgi.cat

Domeny i Taialà

La ciutat que creix

"Aquest és un barri que no té gaires anys. A banda dels primers que hi varem arribar, s'ha fet amb moltes famílies joves que hi han vingut en els últims anys. S'hi viu bé però hi falta cohesió. Falta que els veïns no només hi dormin sinó que es facin seu el barri. Que hi visquin."

"El barri va començar fa uns 30 anys. Té una part més antiga a prop de la riera (Taialà); una altra amb cases i pisos moderns i un polígon industrial (Pla de Domeny), i una part baixa amb cases i pisos de tota la vida, una nova urbanització i la fàbrica Nestlé, a prop de l'autopista (Domeny)." María de la Seo Ruiz hi viu des de fa 30 anys. "Ja llavors vam intentar associar-nos d'alguna manera però la idea no va prosperar. Ara fa uns anys, al 2002, en veure que el barri havia crescut tant, vam recuperar el projecte i ens vam constituir com a entitat. Ara som l'Associació de Veïns de

Domeny, Pla de Domeny i Taialà." A banda de l'Associació, estan molt en contacte amb altres entitats d'aquest sector, un sector que ha crescut en els últims 30 anys al voltant del primer nucli que s'hi va construir, Germans Sàbat. Aquesta és una zona de la ciutat amb molt associacionisme. Grups de dones, de muntanya, de jubilats, de joves i una coordinadora d'entitats que els agrupa.

A banda del primer nucli de cases, Domeny i Taialà és un barri nou, un barri jove que planta arbres per fer barri. "Quan Girona es va annexionar un tros

del terme de Sant Gregori, Taialà va quedar separat amb una part a Sant Gregori i una altra a Girona. Quan vaig venir a viure-hi, m'arribaven cartes amb el nom d'una població i de l'altra. Ara, ja fa uns anys que tenim una identitat com a barri." El barri encara pot créixer, té espai. "Quan això vagi creixent, com ja és previsible, suposo que haurem d'ampliar l'Associació. Dependrà de la gent i de les ganes de col·laborar que tingui. De moment, el projecte de creixement del barri que ens han anat ensenyant és bastant respectuós amb l'entorn però no ens agrada que hi fessin cap desastre urbanístic, ni blocs de gran alçada. D'alguna manera, voldríem que aquest fos un sector verd i sostenible."

Enllaçant amb aquest desig i amb l'intent d'implantar més la gent (sobretot els joves), recentment han dut a terme una plantada d'arbres. "Amb aquesta plantada, intentem consolidar un bosquet que tenim al barri, a la part alta, anant cap a Sant Gregori. Però d'altra banda, volem sabor nova i pensem que és una bona manera d'animar la gent jove amb mainada: que portin idees, que s'hi posin. Cada família ha apadrinat un arbre. De moment, hem deixat el nom de cada família en una etiqueta. Amb el temps, quan l'arbre creixi, les etiquetes aniran caient." D'acord amb la vegetació autòctona d'aquesta zona volcànica, han plantat rouredes i alzines. "En concret, 55 arbres: 10 rouredes

i la resta, alzines. Els ha posat l'Ajuntament, que va rebre molt bé la iniciativa. La intenció és aconseguir que es netegi el bosc que ja hi ha i que es recupera com a lloc on anar a caminar. Estem contents. Hem tingut una resposta molt bona per part de la gent."

Domeny i Taialà voldria ser un barri sostenible. Li preocupa l'entorn. Períòdicament, organitzen sortides de muntanya, prop de Girona però també a altres punts del país. Organitzen una marxa nocturna el mes de juny i una matinal de diumenge al setembre. "Una de les iniciatives que vàrem tenir, juntament amb la Coordinadora d'Entitats de l'Esquerra del Ter, va ser instal·lar un banc d'obra de grans dimensions a la plaça Miquel Martí i Pol, al començament del sector venint de Fontajau. El banc té unes rajoles de ceràmica amb la forma de la fulla dels plàtans de Girona. Cada rajola porta el nom d'una de les famílies que van pagar els arbres que es van plantar i el lloc d'on venien quan van arribar al barri. Tot i que aquest no és un barri amb gaire immigració extracomunitària, una vegada que ens van passar el padró, vàrem tenir una sorpresa: la varietat d'origens dels que hi vivim és molt gran. Em sembla molt positiu."

Molta gent del barri treballa a la Nestlé. Amb aquesta empresa fem reunions periòdiques. Quan es van fer les jornades de l'Agenda 21, un dels temes plantejats va ser el soroll de la Nestlé, que afecta a alguns veïns del barri. L'any passat van fer una inversió per reduir fresses i ara s'estan fent uns estudis acústics.

"Com a associació, ens sembla més important vetllar perquè al barri tot funcioni que no pas les festes que puguem organitzar, que no en fem. Organitzem diversos cursos de manteniment i millora personal, que agraden i sempre són plens. Els fem al Centre Cívic Ter. Estem molt contents amb aquest nou centre. Abans no podíem organitzar activitats perquè no hi havia lloc. El director i tots treballen molt bé, t'ajuden sempre. En aquest lloc s'hi troba informació i s'hi articula tot. Altres coses que hem fet? Vam promoure un parc d'esport per a la gent gran. Vam aconseguir-ho, tot i que es va muntar a Mas Catofa perquè és a prop del centre de salut. Si el parc millora el sector, ja ens està bé. Tot i que provem d'anar generant activitats i propostes, costa molt moure la gent jove. Tret d'un noi que prové del món de l'associacionisme, a l'Associació som els de sempre. D'altra banda, tot i que se'n coneix, no sempre ens arriben les queixes sobre els problemes del barri. Hi ha veïns que ni saben que existim o que no pensen a fer-nos-les arribar. I voldríem que ho fessin."

Aquí, la convivència és bona. Si alguna cosa tenen en ment, és aconseguir un barri més cohesionat i més sólid. "Al barri hi estem bé però pensem que s'ha de millorar. No ens cansem d'insistir."

L'Eixample

Comerç i serveis

Associació de Veïns de l'Eixample de Girona

Carrer Rutlla, 20-22
17002 Girona

Tel.: 972 211 080
A/e: jgultres@xtec.cat
Web: www.girona.cat/AVEixample/eixample

"Som un barri de classe mitjana on es conviu bé. Tenim molta densitat de població. Som molts. Tot i ser en un punt molt cèntric, com a barri no tenim serveis propis. Qualsevol poble d'unes dimensions com les nostres en té molts més."

"Tenim bona convivència però no és un barri excessivament cohesionat. En aquest sentit, és eixample eixample". Josep Gultresa, Rosa M. Campsolinas i Isabel Villaescusa formen part de l'Associació de Veïns de l'Eixample de Girona. Una associació recent per a un barri cèntric i força dens. En aquest sentit, reproduceix l'estruccura típica dels eixamples urbanitzats a partir de la postguerra a bona part de les ciutats mitjanes del país.

"Aquest és un barri de comerç i serveis. Dibuixa un quadrat entre el carrer Bisbe Lorenzana al nord, el

riu Onyar a l'est, el carrer Barcelona a l'oest i l'Emili Grahit al sud. Arribem fins a un cantó d'Emili Grahit." El carrer de la Rutlla és el nucli del barri. Per aquí passava la Via Augusta romana. Era, per tant, el primitiu camí de Girona a Barcelona. Al segle XVIII, en aquesta zona plana extramurs cap al sud de la ciutat medieval, ja hi havia algunes cases arrenglerades però la primera ordenació és del XIX. El nom del barri no enganya: és un eixample modern amb una estructura urbanística que recorda el sistema ortogonal de carrers paral·lels que s'entrecreuen.

"L'Eixample té molta densitat de població. Hi vivim unes 12.000 persones. Som molta gent. Aquest és un barri de classe mitjana. La gent amb mainada és la que potser fa més barri, és la que es troba a les places. Hi ha gent de tota la vida i ara hi ha molta immigració, sobretot xinesos i sud-americans. Però hi ha bona convivència. Els xinesos són tancats, treballen moltes hores, fan la feina i van a la seva. Tenim algun pis d'acollida o 'd'aterratge' on viuen 10 persones o més, que després ja es van recol·locant. Això passa en els pisos que la gent no arregla. I és que els lloguers en aquest barri són alts, han baixat però encara són alts. Qualsevol poble de

12.000 habitants té serveis, té CAP, té centre cívic... Nosaltres no en tenim. El CAP el tenim a Montilivi. La gent gran ha d'anar-hi amb taxi o amb autobús; ens cau lluny. El centre cívic és el de Pla de Palau però no hi anem, hauria de ser més a prop. Tampoc tenim llar de jubilats. I la biblioteca, a la Casa de Cultura, ha quedat petita. Ara tindrem el nou centre d'art contemporani, el Bòlit, però això no és un servei per al barri sinó per a tota la ciutat. Som al centre i tenim tots els serveis lluny." Per no tenir, tampoc no tenen local propi. Es troben a l'Hotel d'Entitats del carrer de la Rutlla.

Aquesta és una associació de veïns i no de comerciants. Tot i ser un barri de comerç i serveis, els comerciants estan aplegats amb la resta de comerços del centre i del Barri Vell dins l'associació Girona Centre Eix Comercial. Però no n'estan gaire contents. "És una associació massa gran, aglutina tot el comerç del centre i el Barri Vell. Abans hi havia reunions de comerç carrer per carrer, ara s'ha despertat." En aquest barri, el comerç es concentra als carrers de la Rutlla i Migdia, tot i que aquest sector acusa els canvis d'hàbits de consum dels darrers anys. "El tipus de comerç ha canviat. Cada vegada hi ha menys comerç de barri. De botigues de sempre ja quasi no en queden. Només queda un barber, en Joan. Ara hi ha botigues que obren i tanquen, superfícies de supermercats i franquícies. El comerç es va mantenint, però cada vegada hi ha més botigues tancades."

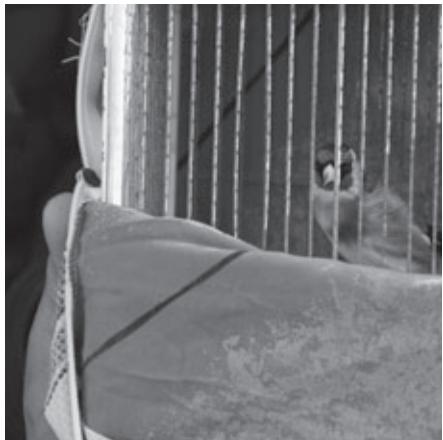
Som una associació recent, formada arran del projecte per construir un aparcament municipal soterrat al mig del carrer. Ens varem formar molt ràpidament per pressionar contra aquesta obra i ho vam aconseguir. Vam veure que l'entitat era necessària per vetllar pels interessos del barri i varem decidir tirar-la endavant.

tualment et diuen: 'Ja ho feu bé, aneu fent'. Fa pocs mesos que hem renovat la junta. Alguns que hi érem com a reforç, ens hi hem posat més però també hi ha entrat gent nova. Entre ells, un noi jove que esperem que aglutini un sector del barri que costa de mobilitzar. Fem festa major, al maig; és la primera de Girona i coincideix amb 'Temps de Flors'. Són tres dies d'activitats i el barri respon força bé."

L'Eixample és un barri molt atapeït. Ja no hi queden solars buits i tampoc no té zones verdes. "Per passejar tenim el passeig de la riba de l'Onyar. En general, no és un barri especialment net. Nosaltres demanem més manteniment però també és cert que és un barri molt poblat. En conjunt s'hi viu bé però creiem que l'Ajuntament l'hauria de promocionar i estimular una mica. Provar de donar-hi una empenta i que no tot quedí al Barri Vell i pensant en el turisme. Alguna cosa del tipus 'Girona, posa't guapa', com s'havia fet a Barcelona. Les coses s'han d'anar mantenint活ves. De totes maneres, aquest és un bon barri. No hi ha gaire cohesió però hi ha un cert marge de moviment que et deixa viure bé: tothom va fent i ningú no es posa amb ningú."

Tot i que és una associació activa, acusa la manca d'associacionisme pròpia dels barris amb perfil d'eixample. "Havíem estat més de 100 socis i ara en som poc més de 80. A la junta érem 11 i ara som 5. No és el moment més actiu. Si hi ha un motiu de pes, la gent s'hi posa, però habi-

Associació de Veïns de Font de la Pòlvora

Plaça Llimoner, 4
17004 Girona

Tel.: 663 457 206
A/e: aveinsfontdelapolvora@gmail.com

Font de la Pòlvora

Un barri difícil

"Amb els altres barris del sector hi ha tensió. Però si ells volen el que nosaltres tenim, s'ho han de buscar. Cal sortir cada dia per aconseguir el menjar per als fills, no? És el mateix. I dins el barri, entre nosaltres, hi ha diferents comunitats: marroquins, pakistanesos, gitans i païos. Algunes més reservades que altres, però tot demana un temps."

Estrella Amador, Mari Cruz González, Alejandro Rodríguez, Mari Carmen Gómez, Aurelia Fernández, Juan Jesús Martínez i Cristina Ros. Porten l'Associació de Veïns de Font de la Pòlvora. Glòria Grassot els acompanya com a membre d'un programa de desenvolupament comunitari de la Generalitat i l'Ajuntament. Assisteix a les seves reunions i els assessorà en el procés de tirar endavant l'Associació. I és que, en aquest barri extrem de la Girona pobra, l'associacionisme és, en si mateix, tot un repte.

Si bé des de fora la percepció d'un barri difícil es manté des de fa anys, els qui hi viuen, se l'estimen. "Ets de vacances i tens ganes de tornar. No és un barri tan dolent com el pinten. Jo tinc il·lusió pel meu barri. Aquí no passa el que està passant a Salt i aquí també tenim de tot. Això és un poble petit. Crec que és un bon barri." Font de la Pòlvora ocupa una part de la vall que s'estén rere el cementiri de Girona, al peu dels antics polvorins. Al 1954, en el passeig de muntanya que anava des de les Pedreres fins aquí, hi havia 101 barraques. Als anys 70, el Ministerio de

la Vivienda va construir 500 habitatges en un nou barri que es va conèixer com a Font de la Pólvora. Un barri que avui comparteix un passat comú amb tres barris veïns: Mas Ramada, Vilorroja i el Grup Sant Daniel. Tots ells van ser poblats als anys 60 i 70 amb habitatges protegits per allotjar els immigrants de l'Estat que vivien en barraques a Montjuïc, a les Pedreres i a la riba del riu Ter a Sant Ponç. Des que es van estrenar, els blocs de pisos de Font de la Pólvora tenien instal·lacions deficientes i al barri no hi arribava el transport públic. Era un sector abandonat habitat per diferents comunitats de païos i gitans. D'això han passat molts anys. Les pressions dels

veïns d'aquest sector van ser fortes, amb manifestacions al centre de Girona i boicots als autobusos. Amb els anys, es van asfaltar els carrers, es va enderrocar una depuradora que emetia constantment males olors, es va ampliar l'escola, es va construir un CAP, un poliesportiu, un centre cívic... Però tot i així, segueix sent un barri suburbial.

Tot i que l'Associació de Veïns de Font de la Pólvora havia estat molt reivindicativa a finals dels anys setanta, amb el temps va perdre força fins a quedar quasi inactiva. Glòria Grassot constata que en els últims anys, en aquest barri, costa

molt estructurar la vida veïnal. "Vam començar a fer un treball per escales per ajudar a articular demandes tan bàsiques com posar-hi llum. De mica en mica, vam veure que, a més dels blocs, podíem millorar coses del barri. En aquest barri és molt difícil canviar les dinàmiques. Jo vinc a algunes reunions. D'altres, les fan els veïns sols. La nostra feina és d'acompanyament." Els veïns de l'Associació comparteixen aquest judici. "Aquí ens coneixem quasi tots però no ens relacionem. Els gitans portuguesos, per exemple, i els pakistanesos són molt reservats. Però és que res va tan ràpid com a les novel·les. Tenim costums diferents, es necessita un temps."

Els veïns saben que hi ha una associació però aquí la gent en passa molt. Hem hagut de fer campanyes per sensibilitzar els veïns perquè utilitzin bé els espais públics. Es trenca tot, però també és veritat que aquí passem moltes hores al carrer. Hi ha qui hi fa vida.

Reconeixen les dificultats però també estan contents d'algunes fites aconseguides. "En aquest barri tenim serveis, no ens podem queixar. A excepció del bus urbà, que a partir de les 2 del migdia no puja fins a Font de la Pólvora i ens deixa més avall, al Centre Cívic. Ho hem demanat cent vegades però no ens han fet cas. La gent gran, els nens, els que van amb cotxets, quan véns de comprar... Per què el bus no arriba fins al barri?" A banda de queixes puntuals, estan contents de la nova plaça que han aconseguit. "Ens va costar molt." És una plaça de ciment, tancada i amb molt desnivell, una plaça amb escales. Els nens

hi juguen sempre. A tota hora. "La tenim des de l'estiu passat. L'Ajuntament ha fet una inversió però aquí la gent fa moltús del mobiliari urbà i es trenca molt. Com a associació, hem hagut de fer una campanya per sensibilitzar la gent. Varem convocar els educadors de l'escola bressol, els botiguers i els representants dels diferents blocs de pisos per demanar-los que ens ajudessin a sensibilitzar els veïns perquè utilitzessin bé el mobiliari urbà. També vam fer teatre per als nens: un noi i una noia explicaven què es pot fer i què no en un parc."

L'Associació de Veïns està molt vinculada a altres projectes comunitaris. N'hi ha un del qual estan molt contents. Té a veure amb cohesionar diferents col·lectius a través d'un hàbit universal i alhora cultural com és el menjar. "És un projecte d'històries de vida a partir dels plats i la cuina. A través d'ells pots explicar d'on véns, qui ets i com vius. Funciona molt bé i la gent respon." En aquest sentit, han dut a terme diverses activitats que les diferents comunitats valoren molt positivament. "Varem fer cuina gitana, varem anar al centre de Girona a fer la presentació en un envelat, va anar molt bé. A la fira del menjar et relacions amb tothom." Al barri hi ha una comunitat religiosa (un pis amb tres religioses). Fa 30 anys que hi és. "Ens agrada ser aquí. Ens demanen ajut, hi ha proximitat. Entre altres coses, fem projectes de promoció de dones juntament amb Càritas."

Font de la Pólvora són els mateixos 500 habitatges que es van construir als anys 70. El barri ha guanyat en diversitat cultural i en serveis. Però algunes coses no canvien, com la difícil cohesió dels seus habitants i la relació tensa amb els barris veïns. Tot i així, per als veïns és un barri segur on els agrada viure. Cal conèixer les coses per dins per obtenir-ne la dimensió justa.

Associació de Veïns de Fontajau - Xavier Cugat

Carrer Antoni Varés Martinell,
14, entresòl 2a
17007 Girona

Tel.: 972 227 163
A/e: avfontajauxc@telefonica.net
Web: www.fontajau.cat

Fontajau - Xavier Cugat

La rambla del Ter

"Al nostre barri hi ha uns 800 habitatges. És un barri nou que va créixer als anys 90. Hem vist com hi anava arribant tot: farmàcia, botigues, serveis... i sobretot, famílies. Avui ja és barri, un barri jove amb moltes ganes. I això es nota."

Estan ben organitzats. L'Associació de Veïns de Fontajau - Xavier Cugat es va constituir al 1992 com a una extensió del Club de Futbol Atlètic Sant Ponç. Dos anys després, van decidir de posar-s'hi ja com a associació de veïns exclusivament. I és que aquest és un barri nou que ha crescut en els darrers 20 anys. Situat a l'entrada nord de Girona, a tocar de Sarrià, s'estructura al voltant d'una rambla que corre en paral·lel a l'esquerra del riu Ter. Una rambla que porta nom de músic, aquest músic nascut a Girona el primer dia del segle XX. És un barri jove, de famí-

lies joves que pugen fills. Hi ha molta mainada, hi ha molt futur.

Com a associació, funcionen amb un bon organigrama: deleguen funcions; a cadascú el que millor encaixa amb les seves capacitats i el seu caràcter. Joan Serra, que fa 17 anys que és al barri i l'ha vist créixer, és a l'Associació des de l'inici. N'és el president. "Som unes 12 persones a la Junta Directiva. D'aquestes, crec que 6 o 7 hi som des del començament. Ja des de llavors varem organitzar-nos separant molt les funcions de ca-

dascú i ens ha anat molt bé. Hi ha, per exemple, la comissió de festes, que és molt activa i té feina tot l'any. Jo porto més la part administrativa i de comunicació. Deleguem molt i crec que és l'exit del nostre bon funcionament: treballem plegats però cadascú té la seva funció." A excepció dels únics blocs de pisos alts de la zona (els blocs de Fontajau, com es coneixen des que es van edificar, als anys 70), que es troben a l'entrada de la rambla Xavier Cugat, el barri s'estén al llarg d'aquesta rambla nova que va de Fontajau a Taialà; una zona de creixement recent que, fins a l'any 1974, havia format part del municipi de Sant Gregori. Si és cert, com diuen, que tot barri

necessita una plaça, a Fontajau ja la tenen. Tot i que al nomenclàtor de la ciutat s'hi llegeix "plaça Narcís Roca i Farreras", es coneix com a "plaça de la Font". És allà on fan la festa.

"La fem a la plaça que hi ha rere la Rambla. Ara és voltada de cases però no fa gaire temps era ben buida. Té una part dura i una altra verda. Per Sant Joan hi fem la Festa Major. Hi ha una font típica de les que instal·la l'Ajuntament que, amb l'ajut d'un dissenyador amic, hem convertit en un motiu gràfic i ara identifica el barri. Pel Carnaval d'aquest any, hem fet un inflable molt gros de la font." Els barris joves (i aquest ho és) acostumen

a tenir ganes de festa. De fet, la seva activitat festiva i lúdica s'allarga quasi tot l'any. Gener, febrer... Podríem resseguir gairebé tots els mesos de l'any anant d'activitat en activitat. "Primer, Carnestoltes (que fem amb els altres barris, entitats i associacions del sector, des de Domeny - Germans Sàbat fins a Sant Ponç); a l'abril, bicicletada; al juny, Festa Major; al setembre, Fira d'Activitats; a la tardor, Fires de Sant Narcís, i cagatió, per Nadal; a més de les que muntem amb altres entitats del barri, com el mercat de l'intercanvi." Els ingressos? A banda de la quota anual simbòlica dels 600 membres que tenen (unes 200 famílies), bàsicament provenen del que obtenen amb una "barraca" a les Fires de la ciutat. "Demana una coordinació important, potser per això poques associacions veïnals ho fan. Són 10 dies, més els de preparació. Des de les 5 de la tarda fins a la matinada. Es necessiten unes 15 persones per torn i es fan 2 torns al dia. Ens organitzem per grups: uns dies uns, uns dies uns altres. En total, mobilitzem unes 70 persones. Amb això fem els ingressos per a les festes i altres activitats, que en si són totalment deficitàries."

En aquest sector, hem creat la Coordinadora d'Entitats de l'Esquerra del Ter. Hem lluitat molt perquè cadascú mantingués la seva identitat tot i entenent que, quan toca, cal sumar esforços. La Coordinadora està formada per més d'una trentena d'entitats del sector.

gurat fa pocs anys, n'estan molt contents. "Ha aglutinat molt. S'hi fan tota mena d'activitats i les persones que hi treballen fan una feina excel·lent. Hi ha la biblioteca pública. És aquí on ens trobem amb els veïns dels altres barris i ens coordinem. Ara volem aconseguir una piscina coberta, que és una de les coses que ens falta com a sector de la ciutat. Un sector on es viu tranquil i que està ben connectat amb el centre. El bus urbà passa cada quart d' hora, tot i que anem molt a peu. Encara que nosaltres en diem 'baixar a Girona', de la rambla Xavier Cugat a la plaça de Correus, caminant hi estem 10 minuts. I passejant, 15."

Posats a millorar el barri, i d'això es tracta, insisteixen a demanar que es redueixi la velocitat a la Rambla i en altres vies. I és que, tot i que la Rambla és un espai transitat per avis que fan amunt i avall el mig quilòmetre de recorregut d'aquest carrer ("compten el que han caminat cada dia sumant de mig en mig"), és també un vial d'accés cap als altres barris del sector. "Al començament, la Rambla no estava arreglada: sorra, pedres, terra irregular... Vam demanar que l'arreglessin i llavors la van asfaltar. Tota plena d'asfalt. Però en fi, ara ja està fet. Tot i així, és una rambla on es viu. A l'estiu, la gent gran s'hi troba i s'hi asseu. Una de les fites ara és remodelar la Rambla i reduir-hi la velocitat. Es va aconseguir una millora sincronitzant els semàfors però encara calen més ajustos. Una altra fita és participar en el disseny de la nova plaça de Fontajau, on encara ara hi ha els barracons dels antics equipaments cívics del barri. Ens hi haurrem de posar de nou." Hi hauran de tornar a insistir. I ho faran.

Comparteixen serveis amb els altres barris del sector. CAP, institut de secundària, escola i, sobretot, centre cívic. Del Centre Cívic Ter, inau-

Associació de Veïns de Germans Sàbat

Carrer Can Sunyer, 46
17007 Girona
Tel.: 972 414 952
A/e: associacio.veins@gmail.es
Web: avvgermanssabat.blogspot.com

Germans Sàbat

227 cases fan un poble

"Som les 227 cases de fa 53 anys. Els primers que hi van arribar, han envellit. Hi viuen amb els fills. Els néts se'n van als barris veïns. Volen ser a prop d'un lloc que senten molt seu. Tot i que el barri ha canviat radicalment (aquí no hi havia ni aigua i ara tenim tots els serveis), crec que és un dels barris que més ha mantingut la identitat."

"L'any 1958 es va inaugurar, a Sant Gregori, el grup Germans Sàbat. 227 cases de menys de 50 metres quadrats. Un sostre mínim, digne, i un poble per fer." Joaquim Nadal començava així el pròleg que va escriure quan, ara fa tres anys, al 2008, Germans Sàbat va complir 50 anys i l'Associació de Veïns d'aquest barri en va editar un llibre commemoratiu. Aquestes "viviendas denominadas de tipo social" (com deien els documents d'escriptura) es van omplir amb els immigrants del sud arribats als anys 50 que s'havien mal instal·lat a les barraques del "río", al costat del Ter, a Sant Ponç.

Al començament, al grup de cases Germans Sàbat no hi havia aigua, ni botigues, ni carretera d'accés. Els dies de pluja era una aventura tornar al barri. Els nens, amb 6 anys, anaven caminant fins al començament de Montjuïc, a l'escola. El mossèn feia missa de campanya a la plaça. Però també, des del començament, ja va quedar clar que Germans Sàbat tenia una intensa vida associativa. Fins i tot amb aquestes condicions escasses, l'any següent de ser habitat, els veïns ja van organitzar les primeres festes del barri. Des de llavors, no han deixat de fer-les.

Més que un barri, Germans Sàbat té la identitat d'un poble. Un poble que ha donat origen a tot un sector de la ciutat. Al seu voltant, primer van créixer els polígons Kim, Benet i Fina; després els grups d'habitatges Josep M. Prat i Sant Gregori, i més recentment les urbanitzacions de Torres de Taialà i Mas Catofa. Els veïns d'aquestes dues urbanitzacions fonamentalment són fills, néts o nebots de Germans Sàbat. De fet, parlen d'aquest barri com a "barri vell" o "barri antic". I és que Germans Sàbat sempre ha tingut una personalitat singular. "Una personalitat associada a la lluita per tirar endavant. Quan la gent gran t'explica com vivien quan van arribar al barri, és molt

impactant. A mi m'emociona. O quan t'expliquen que el mossèn Iglesias (que té una plaça amb el seu nom), quan volien enderrocar les barraques de queviures que s'havien anat fent al centre de la plaça perquè al barri no hi havia cap altra botiga, es va posar al davant de les grues dient que no se n'aniria fins que no donessin als propietaris de les barraques un lloc on posar el seu negoci." La crònica de Germans Sàbat la fa Maite Guererro, la presidenta més jove de les associacions de veïns de Girona.

"Ara fa just un any que vaig començar. M'hi vaig posar quan vaig veure que l'antiga Junta va di-

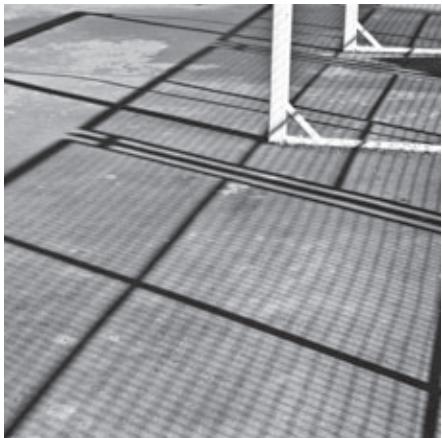
mitir i va dir que deixava de fer la festa del barri. Això em va fer mal. És el meu barri, la festa s'ha fet sempre, tothom surt al carrer... i vaig dir que no podia ser. De la Junta anterior s'hi va quedar un vocal però la resta som tots nous. No sóc la més jove; hi ha un noi de 19 anys, però també un de 30. Estem en aquesta franja d'edat. Estem molt contents de ser-hi i de com està anant tot. Crec que una associació jove intenta arrossegar o estirar els joves. La festa de l'any passat, al juny, per Sant Antoni, va ser un èxit. Vam voler que aquell cap de setmana de tres dies fos totalment diferent dels altres anys. Vam pensar en totes les edats: nens molt petits, adolescents, gent de mitjana edat, gent més gran. Per a mi va ser com un reptè, com aquest any, que ho torna a ser. Era impossible imaginar-se que la podríem pagar. Quan vam començar a pensar-la, teníem 1.800 euros, i en va costar 23.000. I ho vàrem poder pagar tot. Els veïns deien que feia 10 anys que no hi havia tanta gent, no podes ni passar. Personalment, em vaig emocionar." A Germans Sàbat sempre hi ha hagut ganes de fer grup. Hi ha hagut juntes, comissions, grups de joves... A tall d'exemple, el 1968 es va crear un grup d'uns 12 homes per fer de cangurs als infants del barri les tardes del diumenge. I uns anys abans, al 1960, assessorats per l'assistent social del barri, els veïns van aconseguir crear la Mutualidad de Previsión Social de Hermanos Sábat, que cobria vídues i fills en cas de mort de treballadors i de malaltia. En aquest cas, donava a la família mig quilo de pa al dia.

"Tenim de tot. Jo crec que és un dels barris que està més bé. I ara ens fan una pista poliesportiva. L'Ajuntament ha fet molt per a aquest barri. També estem a la Coordinadora de l'Esquerra del Ter. Si hi ha un tema que ens afecta a tots, és una bestiesa negociar separadament, i per això sumem energies entre diferents entitats. Al mes de setembre, la Coordinadora organitza la Fira

d'Entitats: totes les entitats del sector (no només del barri) ens trobem al Centre Cívic Ter i oferim les activitats per aquell any. És una fira oberta a tots els veïns, la gent hi va i s'apunta a allò que vol fer. Posats a demanar més serveis per al barri, pensaria en els joves. Els avis tenen el seu espai, la llar. Els nens tenen parcs i zones d'esbarjo. I els joves? Aquí tenim un petit centre obert però no n'hi ha prou. He estat a diferents ciutats i n'he vist de molt millors. Amb aules insonoritzades per anar a tocar instruments, amb espais per fer les activitats que tu vulguis. Però tot anirà arribant, sempre es pot millorar."

**Em fa molta il·lusió tirar endavant aquest projecte.
Si vols una cosa, has de lluitar per aconseguir-la...
i te n'acabes sortint.
Som una associació de veïns molt jove i cada cosa que fem suposa un reptè.
Fins ara ens n'hem sortit i ens en sortirem.**

Associació de Veïns del Grup Sant Daniel

Carrer Camp de la Plana, 13
17004 Girona

Tel.: 972 213 603

Grup Sant Daniel

Nosaltres també existim

"Hi vivim unes 250 persones. És un barri estable. Els que hi vénen, acostumen a quedar-s'hi; si se'n van és perquè no hi ha bus. Som els veïns de sempre i una comunitat important de magrebins, amb qui tenim bona convivència. El nostre problema no és dins sinó fora, en els barris veïns."

Enlairats rere el cementiri, 127 pisos formen el Grup Sant Daniel. Ja que aquesta zona de la ciutat formava part del municipi de Sant Daniel fins que va quedar annexionada a Girona l'any 1962, va prendre el nom d'aquesta vall. Com a barri, només són els blocs de pisos. "Ja fa 40 anys que els van construir. Tret de 4 o 5 pisos, la resta tots són de propietat. El barri som 15 escales: 4 cases d'una planta i 11 blocs, uns de 4 veïns i uns altres de 10." M. Jesús Martí i M. Carmen Martí són l'ànima de l'Associació de Veïns del Grup Sant Daniel, un grup de cases que comparteix

veïnatge amb els altres barris d'aquest sector est de la ciutat, vora l'antiga carretera de Sant Feliu de Guíxols: Vila-roja, Mas Ramada i Font de la Pòlvora.

El pisos del Grup Sant Daniel acusen els anys. La façana és pintada d'un color que els identifica: amples franges de color marró i crema. "Se'n coneix com a 'xocolata i crema'." Aquí, els canaris canten dins les gàbies que pengen a les façanes. És un lloc silencios amb vistes a la ciutat. Qual-sevol diria que en aquest indret hi ha una certa

qualitat de vida. S'equivocaria. Al Grup Sant Daniel hi falten serveis bàsics que no falten en altres barris de la ciutat. Els veïns se senten abandonats. "No tenim pas de vianants. Des que es va esborrar, no l'han tornat a pintar. Ens han tret els contenidors de reciclatge; diuen que el camió no puja fins aquí. El servei d'escombraries ve molt poc. Però sobretot, el que més ens preocupa és el transport públic. Els busos urbans no pugen al barri, ens deixen al començament de la pujada que hi ha per accedir al grup de pisos. I la pujada és forta. Aquí hi ha avis i nens, la gent torna amb les bosses de comprar ja que no tothom té cotxe. En una de les reunions que vàrem tenir amb

l'Ajuntament, ja vàrem proposar-ho, que fessin la prova d'agafar un cotxet amb una criatura i una bossa plena de menjar i fessin el trajecte. És clar, no ho han fet pas. I aquí seguim sense bus urbà. Fa molts anys que demanem un microbús però es veu que nosaltres no existim."

És un barri bastant estable. Molts hi són des que varen arribar, fa 40 anys. "Hi vaig venir amb 2 anys, no me n'he mogut mai." L'Associació es va crear ja fa anys. "L'any 1969 ja hi havia associació. Havíem tingut 300 socis però ara estem en un dels moments més baixos. De fet, la portem 4 membres d'una mateixa família i un altre noi. Cada vegada

és més complicat fer coses. A tothom li sembla bé que es facin activitats però ningú s'hi vol posar. Havíem fet algun curs però ara, si en volem fer, ens fan anar al Centre Cívic Onyar, i nosaltres volem fer-los al nostre local social, de manera que els hem hagut de deixar de fer." El Grup Sant Daniel no té bona relació amb els altres barris veïns. "Estem tips que, quan donem l'adreça, ens diguin que això és Font de la Pólvora. Nosaltres som el Grup Sant Daniel. No volem anar a un centre cívic que s'ha fet per a un barri on s'aboquen tots els recursos mentre que aquí ens falten serveis bàsics." Com a sector, tenen CAP, poliesportiu, escola, centre cívic... "Però com a barri només tenim la pista, que es va construir al 1988. No tenim cap altre servei propi." L'Associació de Veïns es troba en un espai cedit per l'Ajuntament en uns baixos. "És petit i amb humitats que n'affecten l'estruccura. Però de fet ara tampoc no hi fem res. De mica en mica, ho hem anat deixant de fer tot. Encara preparam la festa, però cada vegada amb menys gent. Havíem organitzat cinema a la placeta, a la paret, que era blanca, i també esports. Ara no fem res."

**Ens toca el Centre Cívic
Onyar. Però no hi anem.
Nosaltres no ens sentim bé
amb els barris veïns, que
sembla que s'ho emportin tot,
i aquí ens sentim abandonats.
Tot i que, a banda de Vila-roja,
vàrem ser els primers d'aquest
sector, sembla que hi hagi
barris més necessitats i als
altres ens ignoren.**

dels pisos obertes i els veïns entràvem i sortíem. Ara ja no, de cap manera. Ara, quasi no deixem baixar sols els nens a jugar. No ens en fiem perquè aquí passen molts cotxes que van als altres barris a comprar droga. Estem cansats d'avalar. Pugen en cotxe des del darrere del cementiri perquè en fan més via. S'aturen a punxar-se a prop d'aquí. Ho hem dit moltes vegades a l'Ajuntament però continuem trobant xeringues i per això no deixem sortir els fills a jugar al carrer." A banda dels problemes d'inseguretat, l'estat dels habitatges tampoc fa més fàcil la vida al barri. No tenen ascensor. "Hi ha molta gent gran, n'hi ha que ja no surten perquè no poden baixar i pujar les escales. Però aquí no hi ha diners per posar ascensors. En altres barris, en pisos de lloguer, es rep un ajut, i entre la subvenció i el propietari, que acostuma a ser una empresa de construcció, es poden instal·lar."

Tot i les queixes –que hi són–, els que no han marxat saben veure els avantatges del barri. "El silenci és el més important. I també les distàncies. En aquest sentit, no som lluny de Girona i tenim natura a la vora. Tenim cel. Natura i ciutat a cinc minuts."

Un dels altres temes que els preocupa és la seguretat. "Aquí, no fa gaire, deixàvem les portes

**Associació de Veïns de
Vivendes Barceló,
Disseminat Montilivi,
de La Creueta**

Grup La Creueta, 1, porta 12
17003 Girona

Tel.: 972 228 244

Habitatges Barceló

On la ciutat s'acaba

"Ja fa anys que som aquí. Els nostres fills ja són d'aquí. En aquest barri petit hi vivim famílies que varem venir del nord de l'Àfrica. Fa anys que hi som, alguns tants com 20. Ara no hi ha feina. Vivim en cases que amenacen ruïna. Tot i així, estem contents de ser aquí."

Dos mons contraposats. En un, recerca i tecnologia d'última generació. A l'altre, subsistència en condicions precàries. Dues realitats com la nit i el dia es concentren en el límit sud-est de Girona. El Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona, construït recentment, comparteix barri amb un grup d'habitatges que concentra famílies d'origens extracomunitaris. El barri limita amb el municipi de Quart. Aglutinats en l'Associació de Veïns de Vivendes Barceló, Disseminat Montilivi, de La Creueta, són un barri petit concentrat al peu de la carretera que queda partit en

dos municipis. Quasi totes les cases de la Creueta pertanyen a Quart. Els Habitatges Barceló, construïts al costat, ja formen part de Girona. I també els habitatges disseminats al sud-oest del turó de Montilivi. Uns i altres fan de límit de la ciutat. O, si es vol dir diferent, van créixer allà on la ciutat s'acaba.

Els habitatges Barceló prenen el nom del seu propietari que, cap als anys 70 del segle XX, es va acollir a un pla de construcció d'habitatges de protecció oficial. De fet, encara avui la façana

conserva la placa originària on es llegeix "Ministerio de la Vivienda" acompanyada del jou i les fletxes corresponents. I és que aquí poques coses han canviat. Els blocs de pisos no han millorat: són blocs de tres plantes d'alçada i una planta baixa. Només han canviat els habitants: si originàriament van allotjar les primeres onades migratòries de l'Estat espanyol, ja fa uns anys que allotgen famílies vingudes del nord d'Àfrica. "Avui hi vivim unes 15 famílies. Abans, fa uns anys, n'erem unes 40. Vol dir que hi vivíem unes 200 persones. Però els qui han pogut, se n'han anat." Hassan Boukolo fa 18 anys que va arribar al país. Ja és d'aquí, com els seus fills, que van a l'escola

de Vila-roja, a l'altre cantó del riu. És ell qui porta l'Associació de Veïns. "Som 4 o 5 persones els qui la portem. Varem constituir-la just quan varem arribar, fa uns 18 anys. Fem poques coses. De fet, varem constituir-nos per ser millors interlocutors amb el propietari i amb l'Ajuntament".

Ningú no ha pintat mai la façana des que es van construir els blocs. Ni tampoc han resolt els problemes d'estructura que 40 anys d'ús continuat generen. "El propietari ha promès que ara ho començarà a arreglar. Començarà per un dels blocs, el que ara ja està cobert amb plàstics i bastides. Els ha d'anar arreglant tots, però ja ho

veurem..." El fet és que són lloguers molt baixos però, tot i així, no són fàcils de pagar quan bona part de les famílies que hi viuen estan a l'atur. "Aquí quasi tots treballem a la construcció, tret d'algú que treballa en el sector del ferro. Però això és una cadena: quan la construcció s'atura, s'aturen també les altres feines." Els balcons dels habitatges, fins i tot els que estan habitats, segueixen apuntalats per seguretat esperant una reforma pendent.

Estem molt contents amb el nou Parc Tecnològic i Científic de la Universitat de Girona, que ha canviat molt tot això però, sobretot, volem que ens arreglin els habitatges, que estan en condicions mínimes. Ja sabem que paguem lloguers baixos, però tot i així, els edificis haurien de ser segurs.

“

botigues. Però tampoc no es queixen. "Anem a Girona. Tenim autobusos, fa poc que no en teníem però ara passen força sovint."

El contrast entre aquest grup d'habitatges en el límit est de Girona i els nous edificis del Parc Tecnològic parla sol. Parla de dos mons contraposats que s'ignoren l'un a l'altre. El nou parc concentra sis grans edificis (alguns de 9.000 m²) que allotgen entitats i centres com ara l'Institut Català de Recerca de l'Aigua, el Centre de Noves Technologies Alimentàries i el Centre d'Investigació en Robòtica Submarina, entre d'altres. Des que es va inaugurar el primer edifici, al 2007, diàriament hi arriben investigadors de diferents punts d'Europa que hi fan recerca. S'hi escolta parlar anglès. S'hi respira coneixement. A l'altre cantó de la carretera, un grup d'habitatges de balcons apuntalats l'observa de lluny. "El Parc Tecnològic ha canviat molt tot això. Fins fa poc eren camps. Estem contents, és clar." A vegades passem pels llocs sense mirar. Anar al Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona després de conèixer el seu veïnatge immediat, fa veure les coses d'una altra manera.

"Utilitzem una planta baixa d'un dels blocs com a mesquita. La nostra religió ens diu que resem cada dia, i així ho fem. Però també ensenyem l'àrab als nostres fills, a escriure'l i parlar-lo. No volem que quan anem al nostre país, no puguin comunicar-se amb els familiars." Al matí i a la tarda, el bus escolar s'emporta els nens a l'escola de l'altre cantó de l'Onyar. Al migdia, en canvi, van i vénen a peu creuant un pont insegur. "Nosaltres som del nord del Marroc i aquí hi ha gent del sud. Parlem llengües diferents. Els nostres fills s'entenen entre ells en castellà o català." I és que aquest és un barri amb nens, amb molts nens i amb famílies joves. Tots fa temps que hi són, es coneixen i celebren les seves festes portes endins. De serveis, no en tenen. Ni tampoc

Associació de Veïns Mas Catofa

Carrer Can Sunyer, 46
17007 Girona

Tel.: 972 414 952

Mas Catofa

Un barri de cases baixes

"Els pares sí que van venir de fora però nosaltres hem nascut aquí. I ara hi ha una tercera generació. A Mas Catofa hi vivim unes 700 persones. Quasi tots hem sortit de Germans Sàbat, que aquí en diem el 'barri vell'. Aquesta no és una zona gaire massificada ni degradada, no hi ha grans blocs de pisos, quasi tot són cases de planta baixa."

Mas Catofa és una urbanització nascuda als anys 80 al voltant d'un barri amb molta personalitat: Germans Sàbat. "Aquest barri s'explica ràpidament. Quasi tots som fills, parents o amics del 'barri vell', de Germans Sàbat. Els veïns d'aquest barri s'han anat fent grans i els fills s'han comprat pisos en els sectors de nova creació que han crescut al voltant d'aquest barri d'origen. Primer es va fer Torre de Taialà i més recentment, el sector de Domeny. Enmig hi quedava un camp de cultiu que es va acabar urbanitzant i va cohesionar tot el barri. Un camp on de petits anàvem a jugar. Nosaltres som

en aquest punt mig, al centre d'aquests barris de nova expansió." Ferran Padilla i Rafael Sanz porten l'Associació de Veïns Mas Catofa.

"Suposem que hi havia algun mas que va donar nom al barri. De fet, els carrers porten noms de masos: Mas Catofa, Mas Vendrell...". Són un barri petit enmig d'un sector gran. Un sector de la ciutat crescut en els últims 30 anys entre Germans Sàbat i Fontajau. No deixa de ser significatiu que parlin de Germans Sàbat com del "barri vell" o el "barri antic". "Tot i que el nostre és un barri de

gent treballadora, podríem dir que som un barri residencial. Entre cometes, és clar. Ho som en el sentit que el barri es va fer amb casetes de planta baixa i una mica de terreny. A banda de dues files de cases, la resta són tot casetes que la gent es va fer al seu gust. Cases que es van començar a construir cap a mitjans dels anys 80." Com a associació de veïns, es van constituir l'any 1993. "Ens vam constituir per una cosa molt puntual. Quan hi ha problemes, tothom s'hi apunta i la gent col·labora. En aquest cas, els problemes venien perquè el barri no s'havia acabat d'urbanitzar. No teníem enllumenat públic i hi havia problemes amb les clavegueres. Això va fer que la gent s'hi impli-

qués molt. Quan es van anar resolent, l'activitat associativa es va anar diluint. Ja passa." Avui, l'Associació quasi no té activitat, a banda dels cursos que organitza al Centre Cívic Ter. "Nosaltres anem seguint però ara amb molt poca col·laboració. No tenim ni socis ni quota. Estem en contacte amb la Coordinadora de l'Esquerra del Ter, que aglutina les entitats de tot aquest sector de la ciutat, entre elles les diferents associacions de veïns, i anem informant al barri del que aquesta va generant, però poca cosa més."

Si d'alguna cosa estan contents és de l'oferta de serveis del barri. "Tenim serveis, aquest sector ha

quedat molt bé. Tenim el CAP i la llar d'avis, que són a Mas Catofa. Tenim la llar d'infants al costat. I ara l'institut. A més, han de fer una pista d'esports oberta a Taialà i ampliar els col·lectors de la riera, perquè han quedat petits." La riera dels Bullidors ha estat arreglada fa poc i reconvertida en una zona verda. Rere el CAP, el vell pont Eiffel es va col·locar per unir els diferents serveis públics i formar una nova plaça compartida entre les dues bandes de la riera. "Aquí hi ha diferents rieres que s'ajunten. Tot Mas Catofa es troba al mig de dues rieres. La separació entre Germans Sàbat i Mas Catofa és una riera que s'ha convertit en una mena de parc, la riera dels Bullidors, on la gent passeja. És un petit pulmó verd amb un parc de salut per a la gent gran. De tots els barris, som els que tenim més zones verdes. A més de la riera, tenim 3.600 m² de zona verda. La veritat és que de la riera en tenen cura però de la resta, poca cosa. L'Ajuntament en fa el manteniment però molt justet. Precisament aquesta és una queixa contínua que tenim, és l'única."

Si bé com a associació de veïns viuen moments baixos, són positius. "Sempre hi haurà algú per fer el relleu. Nosaltres hem passat de l'associació de pares i mares de la llar d'infants a l'AMPA de l'escola i a l'Associació de Veïns. Vas passant per fases. Cada moment té les seves necessitats però la gran majoria hem sortit de l'escola. En aquest sentit, l'escola i la llar d'infants són el planter per a les associacions veïnals. Ara, la gent jove s'associa per tocar tambors i altres coses. Abans era impensable, no hi havia ni mitjans. Els joves d'aquest sector tenen el Timbal i Salsa Jove. Quan tinguin nens, s'implicaran d'una altra manera. Tot té el seu moment." Però, tot i aquest esperit positiu, recorden quan l'Associació era més activa. "Vàrem organitzar una activitat durant 5 o 6 anys que convocava fins a 300 persones cada dissabte. Havíem de fer-la a l'escola, al gimnàs. Eren sis hores de balls de saló amb dues parelles

de professors. Allò va ser un èxit. Ara, els cursos els fem al Centre Cívic Ter, que funciona molt bé. No són tan nombrosos com aquelles sessions de ball però hem ampliat l'oferta, en fem molts."

Tenim molts serveis però no ha estat fàcil. Aconseguir que fessin l'institut ha estat una labor de vint anys: insistir i tornar-hi. El pavelló de Fontajau? Ja es va veure que no seria per al barri i no ho ha estat. La inversió més justificada ha estat el Centre Cívic. Situat enmig dels diferents barris del sector, se li treu suc dia a dia.

Mas Catofa ja no pot créixer, no hi ha més espai. "Aquest sector creix cap a Domeny, cap a la Nestlé. Diria que entre la Nestlé, la Torras, el Trueta i l'Ajuntament, es reparteixen els llocs de treball de bona part del barri. Tot i que també hi ha una tradició de petites empreses de ferrers i lampistes, de pintura i instal·lacions."

Mas Ramada

Un barri invisible

Associació de Veïns Mas Ramada

Carrer Camp de la Plana, 13
17004 Girona

Tel.: 649 142 574
A/e: sebilato@yahoo.es

"Pensem que som un barri de Girona com qualsevol altre. Però no ho som. Vivim en un sector difícil i ens fa la sensació que se'ns té totalment oblidats. Per què els taxis no volen pujar al barri? Per què, tot i haver-hi tres escoles a la zona, un 90% dels veïns portem els fills fora del barri?"

"Darrere la ciutat, ningú no ens veu", es pot llegir en un cartell que penja d'un balcó en un carrer que du per nom Mas Ramada. Can Ramada era un mas a la carretera de Sant Feliu de Guíxols, abans de començar a pujar cap als Àngels. Des de fa uns anys, és un barri de cases baixes que s'estén entre dos barris veïns: Vila-roja i Font de la Pòlvora. Mirat en conjunt i a certa distància, el barri té amplitud de paisatge i serveis suficients: el Centre Cívic Onyar (amb un molt bon servei de treballadors socials), un CAP, un poliesportiu, una llar de jubilats. Però mirat amb més detall, en

aquest sector es viu amb una sensació de desprotecció, com si no acabés de formar part de la ciutat.

Eusebio Lavado presideix l'Associació de Veïns Mas Ramada. És una Junta molt jove, que fa un parell d'anys va rellevar la Junta històrica sense que això fos entès per tothom. "L'antiga junta havia fet molt pel barri però calia renovar. A Mas Ramada hi havia arribat gent jove que va entrar a l'Associació de Veïns i tenia ganes de fer les coses diferent. Tot i que la junta anterior no ho veia

bé, finalment vàrem forçar una mica les coses. Jo vaig ser president en funcions durant un any; després, en una assemblea general, m'hi van ratificar. I d'això fa dos anys. Avui, a la junta som 21 o 22 persones però estem organitzats per comissions. Tenim un vocal que porta urbanisme i sanitat, un altre que porta cultura i esports, i un vicepresident que porta els temes més delicats. Perquè en aquest barri tenim problemes greus, com la inseguretat o les xeringues. Ens va semblar millor que fos una persona que assumís només un parell de temes difícils. Només dos però els més delicats. Així ens va bé, tot i que ens està costant. Potser estem treballant un 30 o un 40%

del que podríem fer, però aquest treball és continuat. Per posar un exemple, d'entrades al registre de l'Ajuntament abans se'n podien fer 1 o 2 cada sis mesos. Ara, si cal entrar-ne 2 per setmana, les entrem."

A Mas Ramada hi viuen unes 400 personnes. És un barri que s'enfila muntanya amunt. Primer es va construir la zona superior, la vella. Després, la de baix. "Tot i que a Mas Ramada hi ha anat arribant gent nova des que es va crear, ens coneixem tots. En general, hi ha bona convivència. Però és un barri que es troba entre dos focs. A un cantó, Font de la Pòlvora, un barri difícil amb diferents

col·lectius de gitans. I a l'altre, Vila-roja, un barri d'origen andalús (els carrers encara en tenen l'arquitectura) que va ser el primer d'aquesta zona. A Vila-roja la gent s'ha fet gran, ha enveilit i molts han mort. Ara hi ha molta immigració nova. Els pisos buits s'estan ocupant sense gaire control. En general, vull dir a tot el sector, hi ha molt incivisme, no es respecta el medi, la circulació, el silenci... Això ens porta molts problemes."

Aquest sector camina enrere. Si no s'hi posa remei, aquests barris (entre ells, el nostre) desapareixeran. Es convertiran en un gueto, en un lloc sense llei. Quan l'última generació dels primers que van arribar, sobretot a Vila-roja, desaparegui, serà tot ple de pisos patera, prostitució, toxicòmans... No hi veig cap altre futur.

Es fa difícil parlar de Mas Ramada sense fer una referència constant a la inseguretat i al fet que és entre dos barris difícils. Hi ha una veu de queixa general de tots els veïns que hi volen viure bé i no poden. "En els últims anys, les fricccions amb l'Ajuntament s'han endurit molt. Abans es trucava a l'Ajuntament per coses puntuals: necessito això, necessito allò, i a vegades arribava. Però nosaltres creiem més en el model del dia a dia."

Tot i les dificultats, des de l'Associació hi ha una actitud possibilista i es busquen tota mena d'estratègies per millorar la convivència. "Quan vam entrar només es feia la Festa Major. Ara fem més

activitats. I a més, les fem amb els altres barris del sector: Cavalcada de Reis, Carnaval, Dia de la Dona Treballadora... Quant a la Festa Major, la fem més grossa: som quasi 400 persones. La fem per al barri però també vénen els altres barris veïns. La de Vila-roja, que era una meravella, ja han deixat de fer-la. Nosaltres hem optat per no tenir bar públic, així evitem borratxeres. La gent que ha pagat per a la festa pot entrar en un espai on hi ha unes neveres i servir-se. Però només ells. Així no hem hagut de deixar de fer-la. I ens funciona."

A Mas Ramada faltaria molta més inversió però també una altra estratègia. "Aquest sector està dividit perquè l'Ajuntament així ho vol. Destina molts recursos, sobretot a Font de la Pólvora. I ja ho entenc, n'hi calen molts. Però és clar, nosaltres també existim. Tenim enllumenat públic que no s'ha canviat des dels anys 70. Hi ha carrers que fan por. No tenim carril bici per anar a Girona. No hi ha Girocleta. És clar, aquí no hi ha turistes. El servei de neteja és clarament insuficient. Els serveis socials del Centre Cívic (que treballen molt bé), a les 7 de la tarda se'n van. Els mossos, tot i que som l'únic sector amb una patrulla mixta de mossos i policia municipal, al vespre desapareixen. I aquí quan ens cal ajuda és quan es fa fosc: carreres de cotxes, toxicòmans que van a Font de la Pólvora... Per què els veïns hem de fer brigades per recollir xeringues del carrer?" La llista de demandes és llarga. Algunes són molt bàsiques. Altres són de difícil solució. Situat en un sector de Girona on viuen unes 7.000 persones, a Mas Ramada, els cartells al balcó no poden ser més explícits: "Darrere la ciutat, ningú no ens veu."

Associació de Veïns del Mercadal

Carrer Eiximenis, 18
17001 Girona
Tel.: 972 205 570

Mercadal

A prop de tot

"Com a associació de veïns, fa temps que no estem actius. De fet, la mantenim nominalment a l'espera que algú, una nova generació, prengui el relleu. Aquest és un barri viu, amb serveis i comerços. Quan ens varem constituir, cap al 1973, hi havia molta feina a fer. Però els anys desgasten i ja n'hi portem molts."

És un barri molt cèntric. Com explica Jordi Reixach, un dels fundadors de l'Associació de Veïns del Mercadal i el seu president en diferents períodes de temps, "som a prop de tot arreu". No sempre ha estat així. Quan la burgesia de fa 100 anys, "cansada del laberint de la ciutat vella" (com ha escrit Narcís Comadira), va deixar la riba dreta de l'Onyar per construir i habitar els camps de l'altre cantó del riu, al barri del Mercadal, això era lluny de tot. Però és clar, han passat molts anys.

"Com a barri, el Mercadal és gran però com a associació de veïns, abastem menys, fins allà on hi havia altres associacions de veïns o de comerços que ja en feien les funcions. És el cas de les del carrer de Santa Clara o del carrer Nou, que, tot i que crec que ja no estan actives, sí que ho han estat durant anys. Nosaltres abracem el mapa urbà que s'estén entre la Gran Via de Jaume I, el carrer Nou i el de Santa Clara. Un triangle allargat al centre de Girona. Ens vam constituir fa anys, quan encara no hi havia ni registre d'associacions, i vam haver d'anar al Govern Civil. En aquells

anys, amb la il·lusió de la nova democràcia, hi havia moltes ganes de fer coses. Sempre n'hi ha de coses a fer però en aquells moments encara més. Crec que llavors encara hi havia la fàbrica Grober." Ja fa uns anys que l'Associació no és activa però l'entitat es manté a l'espera que algú n'agafi el relleu. "No ens trobem ni fem res. De fet, no tenim ni junta. Ara hi va haver un intent, amb tres persones que volien agafar el relleu, però de moment no ha tirat endavant. Esperarem."

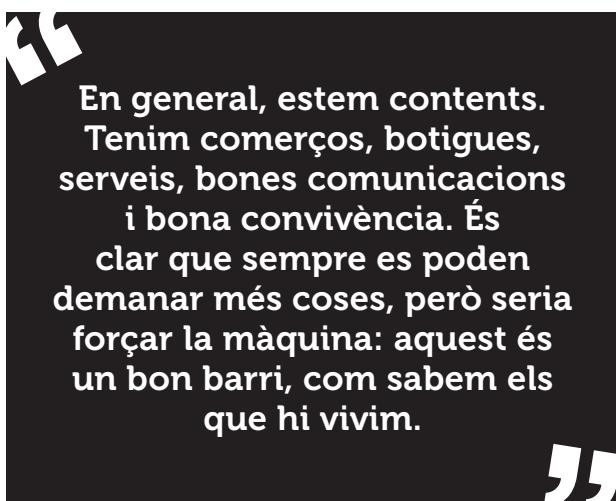
Aquest és un barri dens, força poblat. Un barri de classe mitjana, de comerç, serveis i burocràcia, però també de famílies que hi viuen des de fa

anys. Acumula molts serveis per a la ciutat i, per tant, molt de trànsit. "Però també disposem de serveis per als que hi vivim. L'escola, el CAP, la nova llar de jubilats de 'la Caixa', el mercat del Lleó... Tots ens coneixem, potser cada vegada menys, però els que hi hem viscut sempre tenim relació de barri. Aquest va ser el barri de la primera burgesia de fora de les muralles, va ser el primer eixample de Girona: l'eixample històric."

El nom del barri no enganya a ningú: ve de *mercatus*. En concret, el va prendre de l'església coneguda com a Santa Susanna del Mercadal, on hi havia un mercat que havia crescut com a una

extensió del de l'altre cantó del riu, quan el de la Rambla i dels carrers adjunts es va fer insuficient. I ja se sap, al costat del mercat, hi acostuma a créixer la vida humana. Com a barri, el Mercadal ja existeix des de l'any 1000. Però fins a finals del 1800, la zona concentrava moltes hortes i jardins en una espècie de rebost de la ciutat. I també molins, ja que la sèquia Monar feia de motor. Molins que van anar canviant per indústries. I és que allà on avui hi ha serveis, en el tombant dels segles XIX i XX, hi va haver les primeres indústries de la ciutat. La primera fàbrica de paper continu a Catalunya va ser aquí, La Gerundense. Però una de les empreses que va determinar el mapa urbà del barri durant anys va ser la Grober, creada al 1889 per un grup d'italians establerts a Girona. De la Grober en van sortir milers de botons però també cintes, cordons i llaços. I és que durant anys va ser la principal indústria de Girona. Va ser-hi fins al 1985, quan es va traslladar a Besanó. Va ser així com els amplis solars que ocupava el seu edifici d'arquitectura fabril es van anar transformant en habitatges fins que el barri va adquirir el perfil que té avui.

"De problemes sempre n'hi ha però de grossos no en tenim. No és un barri insegur. Tampoc hi

falten grans coses. D'altra banda, si hi ha problemes greus, sé que la gent respon, com ja ha passat alguna vegada. Estem contents del nou sistema de bus urbà, sobretot per la regularitat: cada quart d' hora. No has de mirar l'hora: hi vas i t'esperes. Mai has d'esperar gaire. D'altra banda, ara tenim la línia 11, que fa la circumval·lació per tot el Barri Vell. És molt útil." Al migdia, a les 12, les campanades de Santa Susanna del Mercadal ofeguen el soroll dels cotxes. I l'ofeguen amb contundència com una identitat de barri que, tot i els canvis, perdura.

Associació de Veïns de Montilivi

Carrer Josep Ametller i Viñas, 56
17003 Girona

Tel.: 972 200 366
A/e: avmontilivi@gmail.com
Web: www.montilivi.cat

Montilivi

Activisme de base

"Aquest és un barri de gent heterogènia amb diferències culturals significatives. S'hi viu tranquil. Crec que la gent s'hi sent molt a gust. Montilivi ha guanyat prestigi. Si fa uns anys dir que hi vivies era un mica pejoratiu i per ubicar pisos et deien Palau-Pericot en lloc de dir Montilivi, ara ja no passa. És un bon barri."

Els primers edificis d'aquest turó despoblat al sud de Girona van ser, als anys 50, la casa quarter de la Guàrdia Civil i el convent de les monges de clausura. Als 60, es van començar els primers habitatges, fets a corre-cuita i sense cap planificació quan la demografia de la ciutat creixia. Al 1964 s'inicià la campanya "Gerona para Gerona", dirigida i pensada pel mateix governador civil de la ciutat, que culminà amb la construcció d'un grup d'habitatges al cim del turó de Montilivi, finançats a través d'una campanya de solidaritat de la ciutat. Era la solidaritat del règim franquista,

que va fer els pisos i allà els va deixar. Sense cap servei ni comunicació amb la ciutat, Montilivi va ser durant anys un barri abandonat. El primer pla d'urbanisme amb cara i ulls és dels anys 80. L'associació de veïns es va crear al 1977. Des de llavors, mai no ha deixat de ser activa. "Com a president, hi sóc des del 89. No he tingut la sort que algú m'agafi el relleu", diu Ramon Terner, que fa 22 anys que és president de l'Associació de Veïns de Montilivi.

"En el moment de la democràcia, i també abans, les ciutats com Girona tenien desequilibris evidents pel que fa als barris: hi havia barraques, hi faltaven serveis bàsics com l'enllumenat i el clavegueram i, per tant, la reivindicació era un element essencial per al desenvolupament social. Hi havia barris com Montilivi, Taialà o Germans Sàbat que, per l'efecte crida, van rebre la primera immigració interior de l'Estat. Va passar el mateix que avui amb la immigració extracomunitària. Hi havia una situació de necessitat però també una forta sensació de pertinença, de grup, de cohesió. Dos vectors que sumaven molta força i energia: eren barris de famílies joves

amb fills, que lluitaven per millorar la qualitat de vida. Hi havia factors suficients per engegar entitats com aquestes. Amb el temps, què ha passat? Ara som un país del primer món. Des de l'Ajuntament (que ja no és l'Excelentíssimo), a través de la Bústia d'Avisos, s'encarreguen de resoldre els problemes concrets del dia a dia. Per tant, l'alè vital per mantenir aquesta estructura corporativa s'ha anat esvaint. La gent s'ha fet gran." Com a prova de la vitalitat del barri, i davant d'aquesta nova situació, la mateixa associació es va replantejar les funcions. Ha estat la manera de mantenir viu l'associacionisme veïnal. "Cap als anys 90, la proposta va ser subsistir a partir d'un pla

d'oferta d'activitats socials i constituir-nos com a una entitat de serveis, una espècie d'ONG. És el que som ara. Tot i que mai hem renunciat a representar el barri i així se'n reconeix, el 80% de la nostra energia l'aboquem a organitzar tot tipus d'activitats per a l'educació de la mainada, per al manteniment físic, per a la formació dels grans..."

No ens agradarà que el barri creixés gaire més. Voldríem que la mobilitat fos més sostenible, que ens respectin el bosc que tenim aquí mateix, que no es facin edificis de gran alçada... i que els fills recordin bé tot el que van viure de petits en aquest barri.

A Montilivi no tenen centre cívic però utilitzen molt la llar d'avís i el que ells coneixen com a "casete vermella", el local del barri, un edifici baix de color vermell a tocar dels habitatges històrics que van donar origen al barri. "Tenim dos tipus d'activitats: les obertes al barri, que es fan al carrer, i les tancades. Quant a les primeres, n'hi ha una d'històrica, la Festa Major (la constant vital que reflecteix davant la ciutat que el barri funciona; sembla que si no hi ha festa, el barri no funciona) i tres activitats de carrer més: les sardanes per Fires (mirem d'entrar al programa de fires, portem bones cobles i tenim sardanes dedicades), les havaneres uns dies abans de la Diada (la retrobada dels veïns després de l'estiu) i el Carnaval. Per definició, són totes deficitàries però, entre alguna subvenció i el rèdit d'altres activitats, intentem organitzar-les. Ara fa uns 5 anys que participem amb un pati a 'Girona,

Temps de Flors', al Museu de la Ciutat. I el segon tipus d'activitats són a porta tancada i en tenim durant tot l'any: són tota mena de cursos." El gruix d'activitats abasta tot l'any. Destaquen les guitarres per als adults, l'orquestra de guitarres infantils, les tres corals, els tallers de veu i els de teatre. A la "casete vermella", el so de les corals i els músics fan de Montilivi un barri més en la tradició musical de l'Europa del nord, on joves i grans tenen formació musical i la practiquen en entitats veïnals. Entre socis i usuaris, són unes 400 persones.

"Per a nosaltres, el barri va des d'Emili Grahit fins al puig de Montilivi, i s'estén fins al Campus de la Universitat al llarg de la zona crescuda en la segona fase de desenvolupament del barri. L'artèria grossa de separació és l'avinguda Pericot. En total, som uns 4.800 veïns. Aquest barri ha anat creixent per fases, la darrera fa quatre dies, però ara s'ha frenat. Tenim sort perquè una part important va rebre la qualificació de 'baixos més u' i el resultat van ser casetes baixes, que treuen densitat al barri. Tot i que no tenim poliesportiu i ens hauria agradat molt tenir-ne (va anar a Santa Eugènia, no vam tenir aquesta sort), disposem de força serveis. Hem vist la inauguració del CAP de Montilivi, la llar d'infants l'Olivera i estem molt contents amb la posada en marxa de la línia 11, ara fa uns tres anys. Ens falta el col·legi Pericot, que és en barracons. L'Ajuntament ja fa anys que va cedir la superfície a la Generalitat i ara depèn d'aquesta. Hem proposat que una part d'aquesta superfície impressionant (hi ha molt espai) on ha d'anar l'escola, sigui una sala polivalent tancada, un petit pavelló d'esports que els veïns puguem utilitzar fora d'hores lectives. Haurem d'anar-ho vetllant."

Montjuïc

Un barri amb vistes

Associació de Veïns del Parc de Montjuïc

Ronda Fort Roig, 19 A, baixos
17007 Girona

Tel.: 972 410 965
A/e: associacio@barridemontjuic.cat
Web: www.barridemontjuic.cat

"Ens agradaria que fos més barri, que hi hagués cohesió. És un barri dormitori. La gent marxa al matí i no torna fins al vespre. Si véns aquí a viure, ja no te'n vas, potser perquè ets a ciutat però tens la impressió que n'ets fora. D'altra banda, no hi ha vida social."

És un barri amb vistes. Montjuïc és un turó de 219 metres d'alçada al nord-oest de Girona, un turó veí de Sant Daniel i Pedret. Al llarg del segle XX, va ser lloc d'aterratge d'immigrants. En els anys 50 i 60, en el temps de les barraques, hi van arribar a viure 3.000 persones. Amb la cessió del llavors Ministerio del Ejército, de la muntanya on hi havia el castell a la ciutat de Girona, aquesta última va treure a subhasta pública bona part dels terrenys, que va comprar una societat privada. Des d'aquell moment, a finals dels anys 60, es va iniciar el procés per desallotjar els im-

migrants i oferir-los uns altres habitatges, i es va convertir la zona en urbanització residencial. Avui a Montjuïc hi viuen unes 3.000 persones. "Segons el cens, hi constem unes 2.800 persones però calculem que en som unes 3.000."

L'Associació de Veïns del Parc de Montjuïc fa anys que és activa. "L'any 80 ja hi havia reunions. Llavors el problema era el gas, que ens venia de Pedret i quan arribava aquí dalt, era bàsicament aire i les calefaccions no tiraven. En aquells anys, l'Associació actuava per temes puntuals. Ens tro-

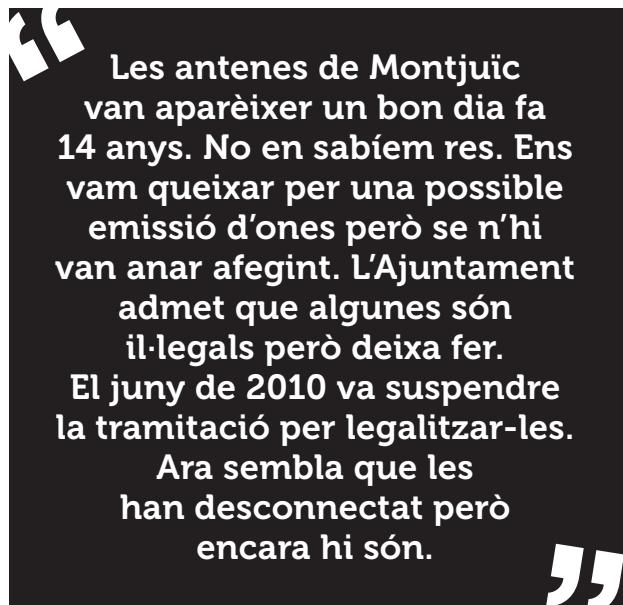
bàvem a l'únic bar que hi havia. De fet, és l'únic bar que ha existit al barri ja que, des que aquell es va tancar, no n'hi ha hagut cap més. Fins i tot venia l'avi Villalonga, que havia urbanitzat Montjuïc. Com a urbanització, al 1972 van començar les obres." El retrat del barri el fan Eva Morera, Xavier Olzina, Silvestre Mateu, Josep Gutiérrez, Carme Serinyà i M. Teresa Isach, responsables de l'Associació. "No hi som tots, som només una part."

"Som cap a 300 socis. Hi ha hagut èpoques més bones i altres de més fluixes. No estem pas en un dels pitjors moments. Aquí no tenim centre cívic i això marca una diferència, en el sentit que

les associacions que en tenen es mouen de manera molt diferent." L'Ajuntament els deixa un local a la nova plaça Domènec Fita, una plaça remodelada al 2009 on s'ha instal·lat una escultura cedida per aquest artista, que viu al barri. "Hi fem les activitats i les reunions. Aquest any hem aconseguit que l'Ajuntament ens posi una persona dos dies a la tarda, que ens ajuda a preparar les activitats, però fins ara ens ho fèiem tot nosaltres. Aquí tot costa més d'arribar. Sempre se'ns ha dit que som en una muntanya. En l'era de la comunicació, no tenim ni cable ni fibra òptica. Semblaria que demanar Internet avui dia tampoc és demanar tant però aquí no hi ha bona con-

nexió, ni tampoc bona cobertura per als mòbils. Quan parles amb les empreses de comunicació i els dius que vius aquí, et contesten que no et poden oferir el servei. Però, com en algun moment se'ns ha dit, sembla que som uns privilegiats perquè vivim aquí dalt."

Aquest és un barri de cases amb jardí i bones vistes a la ciutat, un barri de població estable i professionals liberals. "Bona part dels qui havien vingut a viure-hi en pisos, s'han acabat fent la casa; la gent no se'n va del barri. No fa gaires anys, la cartera repartia la correspondència a quatre cases. Montjuïc ha canviat del tot. Ara no creixem perquè tot està parat però, en els últims anys, hem crescut molt. Encara es pot urbanitzar però tampoc queden tants espais lliures." Els veïns de Montjuïc, tot i que gaudeixen de silenci i amplitud, acusen l'aïllament. "Aquí costa moure activitats. Potser perquè no ens coneixem gaire, aquest és un barri dormitori. Les activitats que organitzem cada any tenen força bona resposta. Ara hem començat coses noves, per exemple el Banc del Temps. De moment sembla que ha es-

tat ben rebut. A Girona n'hi ha dos més: el de Pla de Palau i el de Santa Eugènia - Sant Narcís. Va ser una proposta d'aquesta persona que ve a les tardes a ajudar-nos al local social, ja que treballa en altres centres cívics de la ciutat i ens ajuda a dinamitzar el barri. Estaria bé tenir un centre cívic. Com ha passat a altres llocs, això cohesionaria el barri."

A Montjuïc no hi ha botigues. De serveis públics, pocs. Hi ha escola privada i pública, i també llar d'infants municipal. "Ara està a punt d'obrir una farmàcia, esperem que vagi bé. Tenim bon servei d'autobusos. De dilluns a divendres, cada quart d' hora. Ha costat però ara funciona molt bé. És una de les línies que ha augmentat d'usuaris respecte de l'any passat, i l'any anterior també va pujar." Fins avui, aquest és un barri tranquil. "Tot i així, no estaria malament disposar de més policia". Tot i que no és un barri excessivament cohesionat i que els veïns es queixen perquè no tenen cap espai públic on trobar-se, com a associació, generen activitat durant tot l'any. "Fem festa major, organitzem la Marxa per la Vall de Sant Daniel, editem una revista a l'any, per Nadal fem la quina, el tió i el concert del Cor de Montjuïc, que és la coral del barri. I ja no donem per més." En aquest barri d'espais amplis i vistes a la ciutat, hi ha silenci tot l'any. Tot i ser un barri poc cohesionat, posats a imaginar-lo d'aquí a uns anys, la voluntat és clara: "Que no canvii quant a gent però que hi millorin les prestacions. Que tinguem centre cívic i poliesportiu." I també: "Que ens escoltin en el que proposem."

**Associació de
Veïns de les Pedreres-
Fora Muralla**

Carrer Muntanya, 7 B, baixos
17004 Girona

Tel.: 972 224 755
A/e: pilaradroher@gmail.com
Web: lespedreres.blogspot.com

Són joves i amb formació. I es nota. Tenen una empenya impressionant i calculen molt bé l'estrategia. Els fronts? Fonamentalment dos: la mobilitat i la seguretat viària, i la recuperació i el manteniment de l'espai natural de les Pedreres. L'Associació de Veïns de les Pedreres - Fora Muralla fa tres anys que va començar una carrera de fons. I ara en veu els primers resultats. Pilar Adroher n'és la presidenta.

"Fa tres anys que hi som. Feia uns 12 anys que el barri ja no tenia festa; això només serveix de re-

Les Pedreres

Cent vint obstacles

"Els hem comptat: tenim 120 obstacles a les voreres en uns 10 carrers no gaire llargs. Arbres, senyals, pals de fanal... La mobilitat és un dels problemes greus d'un barri amb un gran potencial de rutes de natura i patrimoni que volem recuperar i mantenir. Si fins ara ha estat ignorat, l'estem fent visible."

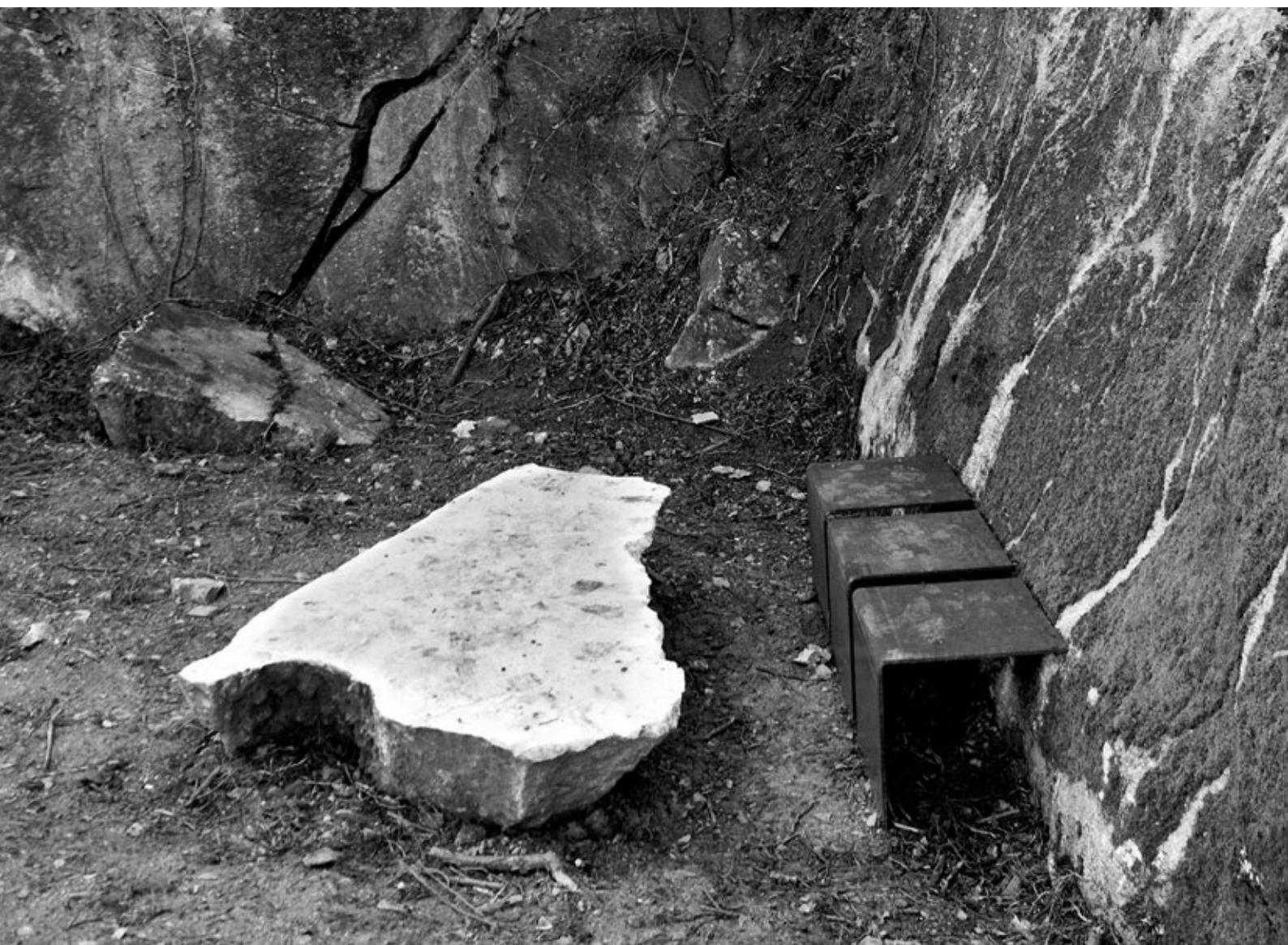
ferent per veure que l'Associació de Veïns havia anat perdent força. Calia una renovació, que ha coincidit amb la mateixa renovació que s'ha viscut al barri. És un barri petit, de pocs habitatges, sense blocs de pisos... La gent de tota la vida ha envellit i han quedat cases buides on han arribat famílies noves. Ara hi ha dues generacions: els de sempre i la gent jove que hi hem arribat fa uns anys. Ara, a cada carrer hi ha un cotxet de mainada."

"La reivindicació de les Pedreres és la mateixa de

sempre: la mobilitat. Aquest és un barri construït en alçada, a la muntanya, i amb un desnivell considerable. Els accessos no estan adequats però tampoc ho estan els carrers de traçat horitzontal. Els carrers ja són estrets per si mateixos i quan s'hi ha posat enllumenat o telefonia no s'ha fet bé. Tenim voreres de mig metre mentre que, per normativa, haurien de fer metre i mig. Quan es va fer l'última revisió de mobilitat, el barri es considerava com un barri dels afers i residencial, però de fet, està enganxat a la muralla i al centre. Els carrers han anat quedant com fa 50 anys. Ha passat el mateix a la resta de la ciutat? Cal planificar amb una previsió d'uns anys i anar car-

rer per carrer per resoldre-ho: fixar els prioritaris, que són els escolars, i anar seguint. El consistori ni tan sols té un projecte que esperi al calaix per quan hi hagi pressupost."

Pilar Adroher va decidir actuar quan es va trobar caminant amb els seus fills petits al mig del carrer perquè la vorera estava ocupada. "Tenim una escola de primària sense accessos ni camins escolars adequats. Els pares vénen en cotxe, ocupen les voreres i els vianants no podem passar. Vaig pensar que havíem de fer alguna cosa. D'altra banda, a les Pedreres no som gaires veïns però, a causa dels serveis que tenim a prop, el barri concentra

cada dia molta gent que ve amb cotxe. Ens hem convertit en una àrea de serveis de la ciutat, sobretot d'equipaments educatius. A la frontera del barri hi ha l'escola Annexa - Joan Puigbert, que és de doble línia; l'institut Jaume Vicens Vives, que té batxillerat nocturn i és un dels més grans de Girona; l'hotel Palau de Bellavista, i l'edifici de Sanitat. I si baixem més avall, tenim el Centre Cultural La Mercè, Càritas, la residència d'avís Maria Gay, la UNED i la UdG, que no són pròpiament al barri però, des que al Barri Vell el trànsit rodat es va tancar, els seus usuaris vénen a aparcar aquí. Si a les Pedreres hi vivim unes 500 persones, durant el dia n'hi vénen a milers. No som una urbanització a la muntanya sinó un barri viscut que, a més, s'ha convertit en un lloc de serveis de la ciutat." Si bé la seguretat viària i la mobilitat són velles reivindicacions del barri, fa un parell d'anys que han optat per fer-les visibles d'una altra manera: fan taules rodones amb experts que arriben a convocar fins a 150 persones de públic. "Aquest barri té problemes que són d'interès general de la ciutat perquè afecten equipaments de serveis que són de tot Girona. Hem presentat documents i propostes, hem fet un mapa prioritant els carrers més urgents, estem elaborant un estudi per instal·lar-hi escales mecàniques... però de moment encara no hi ha cap previsió."

"El segon gran tema que ens preocupa és la zona no urbanitzada del barri, la part verda, el parc de les Pedreres. Un parc que té dos nuclis habitats: la Torre Gironella i la Torre Alfons XII. Com a parc, és un espai definit i aprovat pel consistori i presentat a la Generalitat amb el compromís de mantenir-lo com a pulmó de la ciutat. Té 150 hectàrees, tres vegades la Devesa, per entendre'ns. Amb natura, restes de patrimoni, molta flora i fauna, una mina d'aigua romana i molt bones vistes. Però sense un pla d'usos. La gent de Girona va a passejar a Sant Daniel i no ve a les Pedreres perquè hi ha una illa irregular enmig

del parc: la Torre Alfons XII. Hi ha una barrera emocional que fa que els gironins no hi vinguin però la gent que hi viu, tot i que degrada força l'entorn, no és una comunitat agressiva. Tot i que va ser el mateix Ajuntament que ho va definir com a espai verd, no hi posa ordre. Més avall, rere les cases de les Pedreres, encara hi ha barraquisme (quatre fustes i quatre uralites); hi ha ocupes; hi ha abocadors il·legals, en el sentit que la gent de la ciutat hi ve a llençar coses... però el consistori no s'hi posa. Més complicat era el Carmel a Barcelona i es va resoldre. Aquest és i serà un dels nostres cavalls de batalla." Una lluita que es concreta en projectes presentats al consistori, en noves rutes per a escolars, a recuperar camins i miradors, a organitzar la primera cursa de muntanya del parc de les Pedreres... i en una gran participació en tots els actes.

Demanem el mateix de sempre però a través d'uns altres canals. Enlloc d'anar a picar a la porta del consistori, ara anem als mitjans, fem taules rodones amb convidats que informen... Les Pedreres era un barri oblidat. Varem creure que si dels problemes no se'n parla, sembla que no existeixin. Però existeixen.

**Associació de Veïns del
Pla de Palau Sacosta -
Sant Pau**

Carrer Marquès de Caldes de
Montbui, 37, entresòl 4a
17003 Girona

Tel.: 630 011 565
A/e: mguill74@hotmail.com
Web: pladepalausantpau.entitatsgi.cat

Pla de Palau

El nou eixample

“Tenim una sèrie de barris heterogenis mal afegits. Són nuclis de pisos edificats en els últims anys com els dels Químics o els del parc del Migdia. La gent que hi ha vingut a viure no té cap relació amb el que sempre ha estat el barri de la parròquia de Sant Pau. D’uns anys ençà, aquest és un barri dormitori, i així es fa més difícil fer les coses.”

Un dels sectors de la ciutat que més ha crescut en els últims anys. Situat cap al sud, Pla de Palau s'estén entre Sant Narcís, a l'oest, i Montilivi, a l'est. Per ser més concrets, entre Emili Grahit, la carretera de Barcelona i Lluís Pericot. “L'altre cantó de la carretera de Barcelona encara és el nostre barri però no hi tenim gaire contacte. De fet, el centre neuràlgic del barri és el carrer Marquès de Caldes de Montbui.” A excepció d'aquest carrer i dels carrers adjunts, que van ser habitats fa anys allà on hi havia les hortes de Palau-sacosta, la resta és un barri de blocs de pisos edifi-

cats recentment a l'extensa zona de les antigues casernes dels militars, el complex escolar Migdia i les indústries químiques Pagans i Cadie. Els Químics, com es coneix a la ciutat. Aquest és l'eixample més recent, un barri nou que, per als que hi viuen de sempre, acusa el creixement sobtat. Ferran Oliveira i Martí Guillamet fan el retrat del barri.

“Se'n ha convertit en barri dormitori. Jo he viscut sempre al carrer Caldes de Montbui, que, junt amb els carrers adjunts a l'església de Sant

Pau, hem estat sempre un barri i encara ho som. A començaments dels anys seixanta, aquí només hi havia Can Montiel i els Químics. La resta res, camins de carro. De Girona a aquí eren tot camps, només hi havia els militars. Com a Associació de Veïns del Pla de Palau Sacosta - Sant Pau sempre hem tingut uns 200 socis. Evidentment, el barri ha anat creixent i s'hi ha anat edificant però és gent que ve aquí a dormir, fet que porta els seus problemes. No hi ha cap sentiment de barri ni de cohesió, no trobem gent per fer les activitats, per entrar a la Junta... Els llocs dormitori no són barris, són una altra cosa. És clar, ja s'entén, són famílies que acaben d'arribar, a les zones noves

no hi ha hagut mai places, tot i que ara n'hi comença a haver alguna. Però de barri, poc."

Com a associació de veïns, tenen anys de trajecte, tot i que han estat uns anys aturats a l'espera d'un relleu generacional, que ja s'ha produït. "Deu fer uns 30 anys que es va constituir, que va sortir de la parròquia. Els últims dos anys hem tingut una junta gestora; hi havia gent que feia 18 anys que hi era i n'estava cansada. Dos anys en què s'han seguit fent les activitats que no generaven déficit, com tots els cursos al Centre Cívic, però no les festes. L'estiu passat ens varem constituir com a nova junta. Alguns ja érem

a l'anterior i d'altres s'hi han incorporat de nou. Però de gent nova, de les zones noves del barri, poca. Per fer la nova junta vàrem fer una crida important però la resposta va ser mínima. Ara hem de veure què recuperem del que s'havia perdut. Aquest any hem començat la vetllada de Nadal i el Carnestoltes pensant sobretot en aquestes noves famílies que han vingut: potser així podrem cohesionar una mica el barri. Als Químics han vingut milers de persones, són joves amb mainada. En aquest sentit, el Carnestoltes ens funciona. Hem de seguir en aquesta línia però ens falta gent que es comprometi. Ara hem de plantear si recuperem la Festa Major, que era una de les festes importants de la ciutat, amb envelat i tot."

Vam aconseguir que la xemeneia dels químics no anés a terra. 'Salvem els Químics', va ser la nostra campanya i vam salvar-la. En vam fer una mascota, en tenim un inflable. Crèiem que identificava molt el barri i, mantenint la xemeneia, ho segueix fent.

Pla de Palau va ser pioner a Girona en una experiència solidària: el Banc del Temps, una iniciativa comunitària d'intercanvi gratuït de serveis. "Vam ser els primers. En Pere Xavier Soler va ser un dels que més ho va moure. Vàrem anar a Barcelona a veure com ho tenien organitzat, vàrem parlar amb un banc del temps de Galícia i ens va semblar una molt bona manera d'aconseguir cohesionar més el barri. N'estem contents, cada vegada hi ha més socis però ens passa el que

passa a tot arreu: hi ha molta més oferta que demanda. Molta més. Potser perquè la gent no gosa demanar. Personalment, m'han vingut a casa a canviar el cordill de les persianes i jo he anat a sintonitzar una TDT." No són els únics que fan aquest balanç. En general, és compartit amb altres experiències paral·leles a altres punts del país. No sempre és fàcil reconèixer els límits, no sempre tenim present un esquema de vida més comunitari. "De bancs del temps, ara n'hi ha més a Girona, el de Sant Narcís, per exemple, que funciona per Internet. És més àgil, a la xarxa ja veus les ofertes i pots gestionar-les; al nostre barri, tot i que ara hem activat un fòrum a Internet, has de trucar al Centre Cívic. Ens sembla que és millor per anar cohesionant el barri."

Aquest és un barri amb serveis "a 20 minuts del centre tot caminant". Un barri amb poques botigues ("el comerç ha estat sempre una de les grans mancances, tot i que tenim alguna gran superfície comercial d'alimentació però, és clar, això no fa barri") que acusa el seu creixement recent. Tot i que hi viuen bé ("és un barri tranquil i segur"), els falten uns anys perquè les noves famílies se'l puguin sentir seu. "Aquí érem uns 500 veïns i ara en som uns 5.000. En aquests moments, com a associació, ens falta un model de relleu generacional, aglutinar joves i grans. A banda d'això, tenim serveis: el Centre Cívic, que funciona molt bé; el casal d'avis; hi ha previst un nou centre cultural, i ara s'ha obert un centre per a joves, que està promogut pel regidor de Jovencitat juntament amb els responsables del Centre Cívic. Ens sembla molt important i n'estem molt contents."

**Associació de Veïns del
Pont Major-
Pont de l'Aigua**

Carrer Pont Major, 67-73
17007 Girona

Tel.: 972 219 205
A/e: jmcastanyer@gmail.com

Pont Major

La porta nord de la ciutat

"Avui a Pont Major hi vivim unes 3.000 persones. Hi ha una integració absoluta entre la part del barri que als anys 70 i 80 es va omplir de grans blocs de pisos, i el nucli de sempre, el que hi ha a tocar el pont de l'Aigua. No va ser fàcil però ens n'hem sortit. Avui és un barri cohesionat."

Sempre ha estat l'accés nord a la ciutat, des que la Via Augusta romana ja passava per aquest punt a la riba est del riu Ter. "Pont Major és un cas especial. Era un carrer d'uns 300 metres allà on la vall de Sant Daniel arribava al riu. Un barri que quedava entre Sant Daniel i Pedret. Però mentre aquests encara eren municipis, Pont Major ja formava part de Girona, un fet excepcional que venia donat pel seu origen, una capella de les que hi havia a les entrades i sortides de les ciutats. Abans de creuar el pont de l'Aigua, la gent s'encomanava a la Mare de Déu. La capella

es va convertir en església i al seu voltant hi van anar creixent cases. Una parròquia que penjava de Sant Feliu, per això Pont Major era gironí quan, al seu voltant, ningú no ho era. I la gent tenia consciència de ser-ho. Érem de Girona però entremig hi havia Sant Daniel."

Josep M. Castanyer presideix l'Associació de Veïns del Pont Major - Pont de l'Aigua des de fa anys. Hi ha viscut sempre i se'l coneix bé. "Aquesta Llìvia a la gironina", com diu ell, va canviar d'un dia per l'altre als anys seixanta, quan es va haver de

buscar allotjament per als qui vivien al barri del "río", on avui hi ha Sant Ponç, al costat del Trueta. Onades d'immigrants d'Espanya en habitatges provisionals sense cap condició que la riuada del 1962 es va endur. "Aquest era un barri de sempre al costat del pont de l'Aigua, l'antic pont de pedra més gran per accedir a Girona. Era un barri de molta botiga i molts oficis: a cada casa, un comerç. Hi havia de tot: ferrers de tall, fusters... Hi havia també tres destil·leries importants, com la coneguda Regàs. Funcionava com un poble, la gent es coneixia tota. Es vivia amb una política de portes literalment obertes, tothom entrava i sortia de les cases quan volia. El 1970 érem 900

habitants. En pocs dies vam passar a ser-ne uns 1.800. I és clar, el teixit del barri es va estripar per tots costats. Va canviar tot, es va desmuntar tot." El detonant del canvi va ser la construcció de 200 habitatges de protecció oficial a la zona dels salesians, on s'havia enderrocat l'antiga estació del tren que anava al Baix Empordà. Va ser només el començament. "Si els primers van ser els pisos verds, els del Patronat de l'Habitatge, després van venir els del Patronat de la Santa Creu, els pisos grocs. I després, ja més cap aquí, n'han vingut d'altres. Als anys 70 també van arribar les *discos*, les primeres de Girona." Aquest creixement explica una mica el perfil del barri, que s'estén al

voltant d'un carrer llarg, tot i que el nucli històric segueix sent a tocar del pont de l'Aigua.

Josep M. Castanyer presideix també la Federació d'Associació de Veïns de Girona. "D'associacions federades actives n'hi ha 8 o 9. Quan vam començar, semblava que hi havia una bona resposta però el projecte del tren d'alta velocitat ha fet que ens posicionéssim de manera diferent. Esperem que amb el temps puguem recuperar la intenció aglutinadora inicial. Sobretot perquè si som més, tindrem més força.

"L'Associació de Veïns la portem entre 7. Som una associació petita potser perquè a Pont ja hi ha altres entitats que són molt actives. Les més actives són la Unió (que agrupa els jubilats), la Cata (el grup de dones), les Mosques (les mares i pares de l'escola bressol) i el Pontenc (el club de futbol). Coordinem la Festa Major del barri, al setembre, però és el mateix teixit social del barri el que genera les diferents activitats que s'hi fan. Avui el tema que ens preocupa no depèn tant de la municipalitat, sinó de factors com el mercat. Parlem del nucli històric de Pont Major, on la població ha enveilit moltíssim. Potser hi ha un 40% de cases deshabitades. Algunes són ocupades de forma espontània. Altres segueixen buides. Hi ha també vandalisme. Què cal fer amb aquesta inseguretat creixent?"

Amb tot, la preocupació més gran del barri té a veure amb el que li ha donat identitat: el fet de

ser un lloc de pas o d'accés a la ciutat. "El problema que tenim és de viabilitat. Té a veure amb el nou pont que s'està construint, el que dóna a la nova plaça de Perpinyà i que d'aquí a dos anys estarà acabat. Ha de ser l'accés a Girona del Baix Empordà (Palamós, la Bisbal...) i ha de portar els itinerants que van en direcció a l'AP-7 o cap a Salt o cap a l'oest de Girona. Si ara se'ls recomana que passin pel pont de l'Aigua, llavors hauran de passar per aquest pont nou que a la llarga probablement connectarà amb l'autopista. Això suposarà un augment de trànsit molt important per al barri i camions de gran tonatge, que passaran per una via que no es pot ampliar. Hi havia un projecte que proposava obrir una carretera més ampla rere el barri, rere la via del tren, però ja que depèn de les intencions que té l'Estat amb la línia de tren convencional i aquí no hi ha res resolt, ha quedat frenat indefinidament. Des de l'Associació, juntament amb els de Montjuïc, vam fer una al·legació conjunta a l'Ajuntament perquè és un tema que ens preocupa molt. Aquest nou eix viari de circulació suposa una hipoteca important per al barri."

Una de les llegendes sobre l'origen d'aquest barri també té a veure amb la construcció d'un pont. Diu que dos enamorats de cantó i cantó del Ter no es van poder casar perquè una riuada s'havia endut el pont que creuava el riu. La noia va anar a pactar amb el diable: a canvi de la seva ànima, el dimoni construiria un pont abans de la mitjanit. Just abans de les 12, la noia es va fer enrere i el pont va quedar inacabat. L'endemà, els humans van contemplar un monumental pont de pedra de 10 arcs que van acabar ells mateixos. És el que tenen de bo les llegendes, que les forces sobrenaturals vénen a resoldre els afers dels mortals. "Què podem fer per frenar una nova circulació que, tot i ser necessària per a la ciutat, farà molt difícil la vida al barri?", insisteix Josep M. Castanyer.

CASTLE
OF THE
TOWNS SUCRET

Associació de Veïns de la Pujada de la Torrassa

Pujada Torrassa, 32, baixos
17007 Girona

Tel.: 972 224 797
A/e: manelggll@eresmas.com

Pujada de la Torrassa

Un barri família

"El nostre és un barri bastant estable, ens coneixem tots. Fins fa 10 anys les cases estaven obertes, no hi havia ningú que tanqués amb clau. Els nens encara juguen al carrer. No hi ha cap conflicte. Estem contents de viure-hi: els de sempre i també els que hi arriben, que no es creuen que hi hagi tant silenci."

Hi viuen entre 300 i 400 persones. Es coneixen tots, o quasi tots. Són cases baixes a la falda de la muntanya, entre Montjuïc i la vall de Sant Daniel. Un barri discret de corriols i bones vistes que va néixer als anys cinquanta amb la primera immigració que va venir de diferents punts d'Espanya. "En aquest barri tot ens ho hem fet a mà. Vam fer el camí, vam asfaltar-lo, vam posar els materials i la mà d'obra, és un barri que l'han fet els veïns. Molts d'ells venien de les barraques de Montjuïc i de la Torre Gironella, gent treballadora, amb pocs ingressos. Després va venir gent de Sant

Narcís i altres barris, però els primers venien de Montjuïc. I és que aquí els terrenys eren barats. A l'origen, aquests terrenys eren una pedrera. Al propietari, que tenia molts fills, li urgia vendre. Per això va parcel·lar el terreny per vendre'l a un preu molt assequible. Però és clar, sense cap mena de planificació urbanística: va fer talls irregulars, com se solien fer les coses en aquells anys. Quan érem petits, encara es feien voladures per extreure pedra, és un terreny molt pedregós. Si sabéssiu la pedra que hem hagut de treure per fer els patis i els camins."

Va ser així com la pujada de la Torrassa, aquesta torre militar moderna (del segle XVIII) que dóna nom al barri i que encara avui es pot veure en el seu punt més alt, es va anar poblant. L'un es feia una casa aquí i l'altre més enllà. Cases d'un o dos pisos d'alçada i un pati. "Quan van estar totes les cases fetes, es va anar pels serveis: clavegueram, llum, aigua potable. De petits teníem pou o anàvem a la font del Bisbe." Aquest és un relat coral. En Manel García, la M. Rosa Alcantarilla i la María León són l'ànima de l'Associació de Veïns de la Pujada de la Torrassa. Hi són des del primer dia, quan aquesta es va constituir, al 1993. Una associació que va néixer associada a una festa.

"Una festa que encara fem. Va començar als anys 80 per iniciativa d'una dona molt inquieta i va anar creixent. La fem a l'agost. Hem arribat a ser 300 persones. N'havíem fet d'altres, de festes, però finalment hem concentrat esforços en una de sola." Tot i que es van agrupar puntualment per poder muntar una festa més grossa, aviat es van adonar que associant-se serien uns millors interlocutors amb l'Ajuntament. "Al barri hi havia una manca històrica, hi faltaven estructures i de tot. Era deixat de la mà de Déu. En els primers anys de l'Associació hi havia molta feina. Vam tenir una llista de reivindicacions durant molt temps: el gas, l'enllumenat, la pista, la connexió

amb Montjuïc... Vam donar una carta de 20 punts urgents a l'alcalde Nadal i en un termini raonable ens van anar responent. Cada any han fet coses. Aquest barri no té res a veure amb el barri de fa 20 anys, ha millorat molt. I potser l'Associació de Veïns hi té alguna cosa a veure. A part de l'Ajuntament, és clar, que sempre ha respot."

A la Torrassa la gent té cura dels espais públics. "La gent cuida el barri com si fos seu. I de fet, ho és. Aquí no trenquem res, és un lloc tranquil." Se'ls veu contents de viure en aquest barri. Alguns se n'han anat i hi han acabat tornant. Altres, no se n'han mogut mai. Alguna cosa es respira dels orígens del barri: fet entre tots. Gent treballadora amb un esperit de família que mantenen com han fet durant anys. De botigues, no n'hi ha. Van a Girona, com diuen ells, tot i que és a 10 minuts caminant. "Fa anys hi havia hagut un bar i una botigueta de queviures. En aquella època la gent no teníem cotxes, anàvem a treballar en bicicleta. L'únic cotxe del barri era la *fурго* d'en Paco, el botiguer, que a vegades ens recollia i ens pujava."

Som unes 70 cases. Aquí no hi ha establiments ni serveis ni comerç. Fins fa uns 12 anys venia el flequer a portar el pa casa per casa, sabia què volia cadascú: aquestes pastes les guardo per a aquella casa, aquell pa per a l'altra. Millor servei, impossible.

Aquí la gent ha enveïllit, tot i que hi han arribat noves famílies. Tot i així, no ha crescut gaire. "És un barri de gent gran, la que va venir fa anys. Últimament hem tingut una sèrie de defuncions.

Ara ha vingut gent jove, alguns s'han integrat molt bé, altres no tenen tant esperit de barri... ja veurem què passa amb els anys."

El pas del temps ha portat millores a la Torrassa. La darrera, de fa 5 anys, va ser el local del barri, un edifici de dues plantes. "No ho hauríem ni somiat. Una de les primeres cases que es va construir al barri es va cremar i l'Ajuntament en va negociar la compra amb els propietaris. La van tirar tota a terra. La nova construcció la va fer íntegrament l'escola taller. Ho van fer tot: l'obra, la llum... Ens dóna molta vida. Hi tenim l'Associació, els nens hi vénen a jugar, a veure els partits del Barça, a fer els aniversaris... Al pis de baix la gent gran hi té un gimnàs. S'autoimposen una quota simbòlica d'uns 3 euros al mes i van fent guardiola. Quan poden, es compren una bicicleta estàtica o un altre aparell. Aquest espai ens ha donat molta vida." I en això insisteixen.

És cert que la primera generació de veïns d'aquest petit barri al nord de Girona ha enveïllit. Cal veure com es viu el relleu de generació a la Pujada de la Torrassa. El que és clar és que els que hi han viscut sempre volen que es mantingui aquesta excepcional sensació de vida rural i família que s'hi respira. Posats a formular un desig de futur per al barri, la resposta és unànime: "Que no canviï. Que hi puguem viure com fins ara".

Associació de Veïns de la Rambla i Argenteria

Rambla Llibertat, 9, baixos B
17004 Girona

Tel.: 972 208 201

La Rambla

"El dia dels catalans"

"Sempre ha estat un lloc de mercat i de passeig. I sobretot, un lloc de trobada: la gent s'hi troba i enraona, el dissabte és una bogeria. Tant és així que els dependents de comerços nous, nous joves que no saben res del barri i que hi entren i ensurten cada dia per venir-hi a treballar, diuen que és 'el dia dels catalans'."

Vicenç Pijaume, a més de ser de la tercera generació d'un dels comerços històrics de la Rambla, és un dels responsables de l'Associació de Veïns de la Rambla i Argenteria. "Fa dos o tres anys, vam dissoldre l'Associació. Però curiosament, al cap de 15 dies, em va venir a buscar a la botiga un noi per demanar-me si hi havia associació de veïns. Em deia que hi havia temes molt importants per moure. Va insistir i m'hi vaig tornar a embolicar. I entre 3 o 4 vam crear una entitat nova, amb estatuts nous. Aquesta vegada tenim clar que només tractem i gestionem temes de

veïns i no de comerç. Abans, l'Associació estava formada per veïns i comerciants però ara els comerciants ja tenen qui els representa: Girona Centre Eix Comercial. Ara només som veïns." Com a associació de veïns, la que van dissoldre tenia molts anys: "va ser de les primeres que es van registrar al Govern Civil". I és que aquest passeig que corre entre l'Onyar i el carrer dels Ciutadans era l'ànima de la ciutat. Com a passeig i amb el perfil actual és recent, del 1885, quan l'arquitecte municipal Martí Sureda va unificar la plaça de les Cols amb el carrer dels Abeuradors

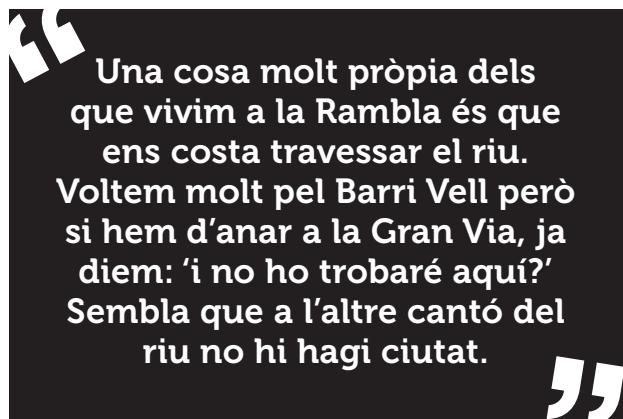
i va fer enderrocar una part dels arcs medievals. S'hi van plantar arbres i s'hi van posar bancs. A l'hora de batejar-lo, es va optar per rambla de la Llibertat fent referència a l'Arbre de la Llibertat que s'hi havia plantat durant el Sexenni Democràtic, al 1869. Si bé a la ciutat medieval el centre era al carrer de la Força, a la Girona vuitcentista i durant bona part del segle XX, la Rambla va ser el centre. Aquí passava tot, sobretot el dissabte. Hi hagué mercat fins al 1944.

"De veïns, avui a la Rambla no n'hi viuen gaires. Potser hi ha més jovent que gent gran, que ha anat marxant o s'ha mort. Hi ha també força pi-

sos buits. En general, els pisos s'han anat reformant. En algun cas, han optat per fer-hi apartaments per llogar, els lloguen per setmanes, dies o caps de setmana. Tot i que és un barri tradicionalment de comerç, de botigues històriques en queden poques. Ara hi ha molta botiga que obre i tanca. És un altre esquema." De comerços històrics, no n'hi ha més de 3 o 4. Can Pujadas, del 1860; la rellotgeria Quera, del 1887, i la casa Pijaume, fundada al 1875. "Als anys 80 va ser el moment en què es va vendre més. Va ser brutal, el poder adquisitiu del país va pujar com mai. No hi havia grans superfícies i la gent tenia ganhes d'anar a comprar. Ara has d'especialitzar-te

molt; si no, no te'n surts." Tot i que els hàbits de consum han canviat, la Rambla – Argenteria segueix sent un espai on comprar, badar i passejar. El dissabte és el dia estrella. Cap al migdia, la gent s'hi deixa caure i s'asseu a les terrasses. Hi llegeix el diari, hi conversa, hi compra flors. "Tot i que sempre ho ha estat, potser amb els anys s'ha anat convertint més en una zona d'esbarjo i no tant de comerç, vull dir de bars i terrasses."

La nova associació de veïns s'encarrega de recollir i gestionar les queixes i peticions dels veïns. "A banda de problemes menors, la batalla grossa que tenim avui és la pintada de les façanes de l'Onyar. Ja fa 25 anys que es va fer la primera remodelació; allò va ser una gran cosa. A banda de pintar façanes, molts veïns van aprofitar per fer reformes estructurals en pisos molt vells, es van treure comunes i hi van haver ajuts. Però ara no és un bon moment per demanar a la gent que faci una nova inversió. Alguns veïns hi estan d'acord; d'altres, no. Si fos per motius estructurals, no en tindriem cap dubte, però si és només per estètica, ara no hi ha diners. D'altra banda, si és pel turisme i tota la ciutat en treu benefici, no tenim perquè pagar-ho els veïns del barri. Potser el Patronat de Turisme Costa Brava podria assumir-ho. En tot cas, el que demanem és que es faci un calendari amb una previsió d'uns quants anys perquè els qui paguem, puguem programar-nos-ho. Cada 15 anys? Cada 20?"

A banda de les queixes puntuals, el plat fort de la gestió de l'Associació de Veïns són les Festes de Primavera. Unes festes que se celebren des de fa 52 anys. En aquest sentit, quan se'n van celebrar els 50 anys, es va editar un llibre amb el títol de *La Rambla. 50 anys amunt i avall*. Aquesta publicació deixa constància de l'esforç que ha suposat mantenir durant cinc dècades la segona festa major de Girona. I és que, després de les Fires de Sant Narcís, les Festes de Primavera de la Rambla són la segona festa grossa de la ciutat. Associades a la imatge del Tarlà, aquesta figura burlesca que va néixer a començaments del 1800 com a símbol de lluita contra un brot de pesta que afectava la ciutat i el barri, se celebren abans de Sant Jordi. "Per Sant Jordi, el Tarlà ha d'estar penjat: es penja el dissabte abans. De tarlans, n'hem tingut més d'un. El més antic és al Museu d'Història. L'actual té uns 20 anys i ja s'hauria de reparar. L'any passat vam cedir el Tarlà a l'Ajuntament perquè el gestioni ell. I és que ara som tres o quatre a l'Associació; el dia que no hi siguem, no demanis als joves dependents d'alguna de les franquícies que portin el Tarlà, potser no saben ni qui és. En els darrers dos anys l'Ajuntament ha abocat molts diners a les Festes de Primavera, que duren més d'un cap de setmana, amb actuacions, tallers... Excel·lent."

Tot i els canvis d'hàbits i de consum, tot i que el comerç s'ha anat desplaçant cap a l'altre cantó del riu, la rambla de la Llibertat segueix sent un emblema de la ciutat. "La gent que viu i treballa aquí, n'està contenta."

Associació de Veïns de la Vall de Sant Daniel

Carrer les Monges, 20, baixos
17007 Girona

Tel.: 690 321 036
A/e: seura333@gmail.com

Sant Daniel

Verd a cinc minuts del centre

"Viure a Sant Daniel és un privilegi. Som a cinc minuts del centre de la ciutat i no vivim com un barri sinó com un poble. Hi ha silenci, llum, paisatge... Ens sentim privilegiats. Ens coneixem tots i sabem on trobar-nos. Les famílies hi vivim des de fa generacions."

Sant Daniel, un espai natural a l'est de la ciutat, allà on comencen les Gavarres. Rierols, rieres i fonts que arriben fins al Galligants. "Abans que portessin el sant, que és enterrat aquí, al monestir, tot això es coneixia com a 'la vall Tenebrosa' o 'la vall Fosca'. Com a municipi, Sant Daniel pujava fins a Vila-roja i, mirant cap avall, fins a Pont Major. Arribava gairebé fins a Sant Gregori." Sant Daniel va ser municipi fins que al 1962 va quedar annexat a Girona. És un lloc verd i tranquil on es viu amb una calma insòlita en una ciutat. "Més que un barri, això segueix sent un poble."

Un poble associat a un monestir, el monestir de Sant Daniel.

Creat per una dona, la comtessa Ermessenda, és habitat des del segle XI. Hi viuen monges benedictines. "Avui hi viu una comunitat de monges de clausura: en queden onze. Hi tenim contacte, sobretot la gent gran del barri. Vénen al casal, fa poc hi van presentar un llibre. Han reutilitzat una part del monestir (que és gran) com a residència universitària. Hi tenen 30 o 40 estudiants. Tot i portar un règim monàstic, són

veïnes com les altres." El relat del barri el fan Rafael Travé, Àfrica Alsina, Rafael Serrano i Laura Serrats, l'ànima de la nova Associació de Veïns de la Vall de Sant Daniel. Una junta molt nova que ha pres el relleu després d'uns anys de silenci. La primera associació de veïns del barri es va crear al 1980. Hi havia hagut persones molt actives però ja se sap, cal renovar les energies. "Som tots joves. Ho hem agafat fa només tres mesos. Calia tirar endavant. Ja veurem on arribem però els ànims hi són. De moment la gent ha respost bé. Volem oferir proximitat als veïns. Sabem que hi ha molta feina però també hi ha moltes ganes. N'anirem aprenent i arribarem on

arribarem. Ja se sap, els començaments sempre són difícils."

Sant Daniel és diferent a la resta de la ciutat. Aquí, el dia més transitat és el diumenge. Hi ha trànsit humà de ciclistes, corredors, famílies amb nens, passejants... I és que l'entorn és realment privilegiat: "una vall fina (...), abrigada, elegant". Des que Josep Pla la va descriure, tampoc no han canviat tant les coses. Un pla especial blinda el barri contra l'especulació immobiliària. "Aquí no es pot construir, és espai protegit. Només es pot construir si ja hi ha algun edifici i es tracta de rehabilitar-lo. Ha estat així com s'ha conservat la

identitat del barri i la seva vida tranquil·la." Tot i els canvis, tot i el creixement de nous barris i la nova demografia, Sant Daniel segueix sent un espai natural molt estimat a la ciutat. Una verda- dera reserva natural a tocar del Barri Vell.

**De Girona sempre tenim
2 graus de temperatura de
diferència. De menys, és clar.
Hi vivim unes 700 persones.
Aquí acaba Girona, limitem
directament amb les Gavarres.
A vegades busquem a fora el
que tenim a la vora, i aquest
paratge segueix
sent extraordinari.**

L'antic col·legi del barri, un edifici amb l'arquitectura escolar pròpia d'abans de la guerra, fa les funcions de centre cívic. "Fa de centre cívic però no ho és. Aquí hi ha un espai per a l'Associació de Veïns, un altre per als joves i un tercer que funciona com a casal d'avís i on, sobretot, es fan cursos. De serveis no en tenim gaires més. Tenim la pista d'esports del CREC, el Centre Recreatiu Esportiu i Cultural, que funciona des del 1972 en uns terrenys de l'antiga rectoria. Justament s'acaba de signar un acord perquè l'Ajuntament la refaci i la condicioni. A banda de les activitats d'esports que s'hi fan, els nens del barri hi pas- sen moltes hores." A les antigues escoles, quan acaba la tarda, hi ha molta activitat. Uns arriben, altres se'n van, els avis hi van a unes hores, els joves a unes altres... Respira poble. I de fet, és una mica un poble.

Bona part del que ha permès gaudir d'un entorn natural tan privilegiat, ha suposat una certa di-

ficultat de comunicació amb la ciutat. "Sobretot l'accés: un accés estret amb voreres que a vegades no fan ni dos pams." L'accés a Sant Daniel es redueix a la carretera que segueix el curs del Galligants. Cap al nord, hi ha un accés cap a Torre Gironella que només s'obre excepcionalment. "Això és una mica un cul-de-sac. Una opció seria disposar d'unes pilones amb clau per als veïns, d'aquestes que pugen i baixen, per poder tenir una escapatòria cap a Torre Gironella. Una altra cosa és resoldre l'ampliació de les voreres que porten al barri quan es puja a peu, cosa que és de mal fer. L'Ajuntament ja s'hi ha posat però el relleu del terreny ho fa difícil. Ens consta que fa uns anys, des de la Universitat de Girona, ja es van iniciar alguns projectes o estudis per resoldre-ho. I ara, el mateix Ajuntament ha iniciat un estudi topogràfic del Galligants en el seu marge esquerre per veure què es pot fer. Cap a muntaña tenim escapatòria però no cap a ciutat." Dificultat que contrasta amb l'esperit possibilista que es respira a l'Associació: una entitat jove que ha vingut a renovar un barri demogràficament enveilit. "Tot i que acabem de començar, volem que sàpiguen que tornem a estar actius. Si hi ha peticions, suggeriments, idees... que no vagin sols a l'Ajuntament sinó que vinguin aquí, que podem anar junts. Som la veu del poble." Posats a imaginar un futur no gaire llunyà per al barri, a banda de no voler que en canviï la identitat i la calma, la llista aviat es fa llarga: "Poder tenir biblioteca, piscina i un centre cívic gran. I és clar, lluitar plenament per un accés segur al barri".

**Associació de
Veïns i Comerciants
de Sant Feliu**

Carrer Calderers, 13, baixos
17004 Girona

Tel.: 972 202 434
Web: www.avicsantfeliu.cat

Un dels barris més emblemàtics de Girona. Sant Feliu, amb la seva escala, el campanar i el pont del mateix nom al damunt de l'Onyar. Un barri històric amb una identitat estroncada que no en troba una de nova. Narcís Batlle i Pere Pujolrás, de l'Associació de Veïns i Comerciants de Sant Feliu, són propietaris de dos comerços històrics: una confiteria de tercera generació i un brocanter de segona generació. "El barri de Sant Feliu fa com un triangle: des del final del carrer Ballesteries fins al riu Galligants i fins al passeig Arqueològic. Probablement és un dels barris de la ciutat que més ha canviat en els últims anys."

Sant Feliu

Identitat pendent

"Volíem que el barri es reformés i que tingués una nova vida però no que es convertís en un lloc buit com ara. Nosaltres demanàvem que s'impulsés habitatge social però els inversors van tirar cap a un altre lloc. Calia arreglar el barri, és clar. Però l'Ajuntament va dir: 'Que el mercat treballi'. I el mercat ha treballat."

Sant Feliu era la part més degradada del Barri Vell. S'hi vivia en condicions insalubres. Com als barris semblants de les altres ciutats del país, fa uns anys que es va començar una profunda remodelació del barri que n'ha capgirat l'urbanisme i el perfil humà dels habitants. "Sant Feliu era al començament del barri *xino*. Però de *xino*, quan vam fundar l'Associació, ara fa uns 20 anys, quasi ja no n'era. Aquí hi havia drogues i delinqüència, que havien començat cap als anys 70. Però de prostitutes, n'hi havia poques. Abans, quan érem nens, sí que n'hi havia hagut més. Hi havia 5 o 6 perruqueries. Hi havia molts

visitants. Les tardes del diumenge, venien els francesos als bordells i, abans d'anar-se'n, compraven algun pastís. Als 70 va arribar la droga i el barri es va deteriorar molt." Aquest havia estat sempre un barri molt poblat, un barri popular de pisos foscos que no reunien cap condició. "Hi havia molta gent gran, era el barri més poblat de Girona. Només al carrer de la Barca, a començaments dels anys 60, hi vivien 1.000 persones. Eren treballadors, molts treballaven a la fàbrica Grober. Però també hi havia comerç. N'hi havia molt, de comerç, i també oficis: fusters, tapissers... Molta gent volia marxar d'aquest barri humit i fosc. Els que milloraven, se n'anaven a Sant Narcís o a Santa Eugènia. Això calia arreglar-ho, és clar. Però

calia fer-ho d'una altra manera, no com s'ha fet."

Avui, el barri de Sant Feliu és un barri de pisos i comerços buits. "Ara és un barri dormitori, de gent jove que entra i se'n va. Un barri mort. Al Pou Rodó, per exemple, no hi aguanta cap comerç." Als veïns que hi són de sempre no els sembla bé com s'ha dut a terme la remodelació del barri. I es queixen. "Això no ha sortit com nosaltres volíem. En aquesta zona hi havia un 40% de superfície pública: edificis antics que havien acabat a mans de la Diputació, el Bisbat i l'Ajuntament. Nosaltres demanàvem que qui marxes com a mínim tingués l'opció de poder tornar. Fer

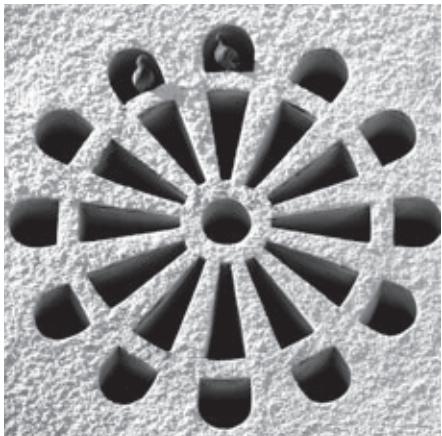
bons preus i habitatge assequible perquè continués sent un barri viscut. El cert és que als que hi vivien, que llavors eren pocs perquè qui podia, ja se n'havia anat, se'ls va tractar bé, no hi hagué *mobbing*. Se'ls va anar recol·locant i ells contents de marxar. Però també és cert que aquí el terreny anava regalat i després, amb el temps, es van fer els apartaments amb el metre quadrat més car de Girona. Ara no es venen, n'hi ha molts de buits. Els que s'han venut, els ha comprat gent jove amb possibilitats que pensaven que venir aquí seria qui sap què. I han comprat pisos petits de 45 m² sense aparcament. N'hi ha que els venen i acaben marxant."

el mateix acte. També col·laborem en les Fes-tes de Primavera i en les de la ciutat." Sant Feliu s'ha mobilitzat en moments puntuals. Quan es tractava d'aconseguir un pont nou al damunt de l'Onyar i, més recentment, quan han discutit la conveniència dels bars al barri. "Vam fer una reunió per les fresses de la nit, érem uns 80. Es va decidir fer uns cartells plastificats per penjar als balcons: només el van penjar uns 10 pisos. És complicat de moure la gent." A les hores baixes de l'associació d'aquest racó històric de la ciutat, cal sumar-hi el repte de tornar a donar vida al barri. "Una vida diferent per a uns temps dife-rents però, al capdavall, vida."

L'Associació va néixer
perquè l'Ajuntament s'adonés
que també existíem ja que
tot passava a la Rambla i a la
plaça del Vi. Això passava a
molts barris però aquí, que
ets més del cor de Girona,
et senties arraconat.

Com a associació de veïns, es van constituir prenent el relleu d'una entitat històrica del barri: l'Entitat Esportiva i Cultural Sant Fèlix. "Hem passat per diferents èpoques, ara estem en un moment molt baix. Estem intentant trobar gent jove però costa molt. Abans, als anys 90, va ser quan vàrem fer més activitats i més festes, a cada carrer hi havia 7 o 8 persones que ho portaven. Ara fem poca cosa. Fem les coses a la nostra mida i en funció de la capacitat de la gent: a cada moment, el que toca. El que seguim fent és la Fira de Brocancers i Artesans junt amb el carrer Ballesteries. Ells porten els artesans i nos-altres els brocancers, però és el mateix cartell i

Associació de Veïns de Sant Narcís

Plaça Assumpció, 26-27
17005 Girona
Tel.: 972 237 063
A/e: avsan narcis@eldimoni.com
Web: avsan narcis.entitatsgi.cat

Sant Narcís

La veu crítica

"Aquí hi ha molta activitat. Als que volen fer alguna cosa, només els demanem: què necessiteu? Si els veïns veuen que et mous, ells també ho fan. Ens preocupa com afectarà el TAV al barri i, sobretot, la desinformació. Som molt crítics, però no estem fent res de l'altre món; estem fent el que hauria de fer tothom."

A prop del tren, entre el riu Güell, el barri de la Rodona i molt a prop de Santa Eugènia, es va construir, a finals dels anys 40, un barri nou: Sant Narcís. Després de les fortes inundacions de 1940, es va començar a pensar en la necessitat de construir habitatges protegits de caràcter oficial. El Grup Sant Narcís, de l'arquitecte Ignasi Bosch, el va construir l'Obra Sindical de la Llar i Arquitectura. L'Institut Nacional de l'Habitatge avançava el 90% del preu del pis a tornar en 40 anys a uns interessos molt baixos. Tot i que el projecte ja era dissenyat al 1944, les expropiacions a 12 propie-

taris van endarrerir-ne la construcció. Al 1951, es lliuraven les primeres claus dels 527 habitatges, quasi tots cases unifamiliars. Al voltant d'una gran plaça porxada hi havia l'església, la Llar del Productor i altres serveis. La clínica-sanatori no es va arribar a fer. Es va canviar per l'escola-taller. Havia nascut un barri. El segon grup del barri van ser les cases del Bell-lloc, de 1954.

Martí Carreras presideix l'Associació de Veïns de Sant Narcís. "Germans Sàbat, la Devesa, Santa Eugènia i Sant Narcís som els més crítics. Aquí no

notem els anys. Hi ha el mateix associacionisme de fa temps. A la Junta som molts i funcionem per comissions. Estem al cas de tot, però cada comissió s'encarrega d'una cosa i té els seus col·laboradors. Aquí hi ha un fort sentiment de barri. Tenim un web que rep 8.000 visitants al mes, una revista, 4 grups al Facebook (algun, amb 600 persones). Hi ha veïns que a les 4 de la matinada es planten a les obres del TAV, filmen coses i les pengen. També és cert que el Centre Cívic aglutina molt, un espai així és bàsic. Hi ha l'Associació de Veïns, la de gent gran, la de dones i la Patuleia, que és l'esplai. Aquest és el primer centre cívic que hi hagué a Girona." El Centre Cívic Sant

Narcís és a l'antiga Llar del Productor, a la plaça rectangular que identifica el barri. "Aquí hi havia el sindicat, i després va estar molt temps tancat. A l'altre cantó de la plaça, hi ha la parròquia. La mateixa Associació de Veïns es va crear per recollir bona part de les funcions de barri que es duien a terme des de la parròquia." El Centre Cívic és un dels espais més actius de Girona: hi ha vida a tota hora. Recentment, l'antic teatre d'aquest centre ha estat remodelat. "Ens l'han arreglat i en diuen el segon teatre municipal de la ciutat. Però aquí necessitem una sala polivalent, vam haver de lluitar perquè hi possessin cadires retràctils. I és que aquest és un barri molt abandonat. No te-

nim serveis que són bàsics. Qualsevol població de 12.000 habitants, que són els que vivim al barri, té serveis que aquí no tenim. Començant per una sala polivalent. No tenim poliesportiu, ni parada de Girocleta, ni institut." Sant Narcís exerceix de veu crítica de la ciutat. "Entre Sant Narcís i Santa Eugènia hi viu una tercera part de Girona. Hi ha un pla especial que diu que aquests dos barris fan un bloc i comparteixen equipaments. La nostra batalla són els equipaments."

Vam pensar que, a més de totes les activitats que generem cada any, que són moltes i estan pensades per tots els sectors del barri, com a associació també havíem de ser reivindicatius.
A moltes reunions a l'Ajuntament, et demanen qui representes. Nosaltres representem el barri.

A banda dels equipaments municipals, a Sant Narcís els preocupen els efectes de la construcció del nou traçat del tren d'alta velocitat. "Encara que siguem els dolents, l'únic que demanem és que se'n informi i se'n tingui en compte. Ara, per exemple, hi ha una gran obra a Girona, el tren d'altra velocitat, que va acompañada del replantejament del tren convencional, la supressió del viaducte, les obres del carrer de Barcelona i l'ampliació de l'autopista. L'Ajuntament diu que al 2012 ja passarà el TAV però de la resta, no hi ha res definit." Associat a les obres del traçat del tren d'alta velocitat, el barri té un problema afegit d'aparcament. "Ens ve el TAV, ens treuen 1.000 zones d'aparcament, ens posen les zones blaves..."

Un divendres, un veí em truca per dir-me que han començat a pintar zones blaves i només en 15 dies recollim 2.700 signatures sobre aquest tema. Les entrem al registre de l'Ajuntament. Passa un any i encara no ens han contestat."

Sant Narcís té força immigració. A banda dels veïns de sempre, que resideixen a les cases baixes que van donar origen al barri, hi viuen força immigrants. "És un barri d'acollida. Quan la gent arriba a Girona, molts aterren aquí. I la gent de Vila-roja i Font de la Pólvora, si poden sortir del seu barri, també vénen aquí. És d'acollida i de passada. El barri està repartit en tres sectors: la plaça i les cases baixes, el sector a partir del passeig d'Olot cap a Pare Coll i la zona Dominiques, i la zona del GEiEG. Hi ha més d'una sensibilitat. Els uns voldrien que els fessin coses allà i els altres, en un altre lloc. L'Ajuntament havia animat un sector del barri a fer una altra associació de veïns tot dient que el barri és molt gran. I ho és, però podem anar a l'una. Són ganes de dividir."

Tot i ser una de les veus més crítiques de la ciutat, o potser per aquest motiu, Sant Narcís és un barri amb una forta cohesió. Si més no, amb una gran capacitat de generar projectes populars. "La Festa Major, al juny, que dura 4 setmanes, és de les més potents. Fem també el Mundial de Bèlit, aquest joc que jugàvem quan érem petits i que ara hem recuperat. Vam pensar: 'fem dos equips per poder competir', i ara ja en tenim setze. Hem editat els premis del concurs literari. Hem editat un CD de les *jam-sessions* dels divendres. Tenim un grup de teatre molt actiu i un punt de lectura vinculat a la biblioteca. A la Festa Major fem la Fira dels Pobles, on tots els veïns elaboren els seus menjars d'origen. Vam començar sent 5 països i ara en som quasi 20. És impressionant, aquí tot creix."

Associació de Veïns de Sant Ponç

Carrer Can Sunyer, 46
17007 Girona

Tel.: 972 911 059

Sant Ponç

La vida vora el riu

"Ha estat un barri lluitador. Varem lluitar quan es va fer l'N-II per entrar a Girona. No hi havia vorera, no podíem passar. Vam recollir signatures, vam anar a buscar els de TV3 perquè fessin el recorregut amb nosaltres, i finalment vam tallar la carretera. Ens en vam sortir, i ho tornariem a fer."

Tot i que algunes de les restes humanes més antigues de Girona són d'aquesta zona, com a barri, Sant Ponç no té més de 50 anys. Antigament, hi havia una barca per creuar el riu; és per això que aquest sector de l'entrada de la ciutat es coneixia com a "la Barca". El nom de Sant Ponç ve d'una ermita dedicada a aquest sant que hi havia a Fontajau. Sant Ponç de la Barca és un barri associat al riu, al lílit del riu Ter a la seva riba esquerra. Sempre ha estat un lloc de pas per entrar i sortir de la ciutat. Potser per això va agafar el nom d'un antic berenador, el de la Barca. Conegut també com a

"merendero", tenia una zona d'esbarjo i uns vivers amb el peix que la gent escollia per menjar. Es regava amb vi, que aquí es deia "trama". Josep Pla el recorda molt bé, el peix, i també la "claredat dolça i suau" de la tarda vora el Ter.

Com a barri, en certa manera va començar cap al 1950, quan famílies vingudes de Jaén s'establien vora el riu en barraques de fusta i tova, i amb sostres de xapa. Una zona insalubre que aviat es va conèixer com a les barraques del "río". Les inundacions de 1962, per Sant Narcís, s'ho van en-

dur tot, i els habitants van haver de ser evacuats. Sis anys abans, havia nascut el primer nen al nou hospital d'aquesta zona, el Trueta, i sis anys després s'hi va establir el GEiEG (Grup Excursionista i Esportiu Gironí). L'Antoni Márquez, president de l'Associació de Veïns de Sant Ponç, explica l'origen dels primers habitatges. "Va ser el Bisbat el que va crear el Patronat de la Santa Creu i va començar a construir els primers blocs de pisos. També ho va fer en altres barris. I és que calia donar allotjament digne als habitants de les barraques de diferents punts de la ciutat. Primer es van fer els pisos i després es va anar ordenant la zona. El Bisbat, a través de la seva immobiliària, va posar

pisos a lloguer i altres a la venda. Encara avui en porta la gestió la mateixa immobiliària vinculada a l'Església. No és fàcil saber quanta gent hi viu perquè molts pisos de lloguer són per a la gent del Trueta, gent de pas que només s'hi està un temps. Quant a l'església, en aquest barri hi hagué un capellà molt activista: mossèn Iglesias. Aquest home es treia la sotana i es posava a treballar com els altres. Va estar molt vinculat a Sant Ponç, ens va ajudar molt, però també a altres barris, com ara Germans Sàbat i Torre Gironella."

"Tot i que és un barri concentrat rere el Trueta, des que, no fa gaires anys, s'hi va fer el centre

comercial i els cinemes Ocine, ara té dues zones diferenciades. La veritat és que tenim serveis i una bona situació. Som fora i dins de la ciutat. Si vas cap a darrere, tens tota la vora del Ter. Si creues el riu, tens la Devesa. I si has de fer qualsevol gestió, caminant 10 minuts ja ets al centre. O amb el bus urbà, el 2 i el 5, que passen amb molta regularitat. Pel que fa a serveis, tenim institut, escola, CAP i llar d'infants compartits amb el sector de Taialà, Fontajau i Germans Sàbat. I des de fa poc, tenim el Centre Cívic. I ara ens refaran l'entrada de Sant Gregori i ens estalviarem haver de travessar Sarrià de Ter per agafar l'autopista. Què més volem?" Sant Ponç és un dels sis barris que fa uns anys van formar la Coordinadora de l'Esquerra del Ter, un col·lectiu d'entitats cohesionades al voltant del Centre Cívic Ter. Sumen esforços per millorar aquest sector de la ciutat.

És una mica barri dormitori. La gent antiga s'ha fet gran i la gent jove és gent de pas. Però bona gent, eh?
De problemes greus no en tenim, si no fos pel manteniment de les zones verdes, que estan abandonades, i un nou problema amb la carretera, que s'està enfonsant rere el centre comercial.
Ens hi haurem de posar de nou.

”

hem trobat senglars. L'única cosa que falla és la neteja de les zones verdes, que no les mantenen. Rere el centre comercial tenim una zona verda amb pistes de futbol i de petanca que no manté ningú. La veritat és que les zones verdes dels barris estan bastant abandonades. Sembla que només compta el centre, que ha de lluir, és la ciutat de portes enfora. Si la plaça Catalunya i el Barri Vell estan com una patena, no podem dir el mateix d'aquest barri."

Com a associació, es van constituir l'any 1979. Des de llavors, tot i que han passat per diferents moments, mai no han deixat d'estar actius. "Tot i que vàrem néixer per demanar coses, una de les primeres activitats va ser una arrossada i una desfilada de models de roba interior d'una empresa que hi va voler col·laborar; allò va ser extraordinari. La immobiliària que havia fet els pisos, ja que no s'havia portat gaire bé amb alguns veïns, va voler compensar-ho i ens va deixar gratuïtament un local. Encara el tenim, tot i que les activitats ara les derivem al Centre Cívic Ter, que funciona molt bé i té bons espais." Segueixen actius. Tot i que aquest sector de la ciutat ha canviat molt, Sant Ponç segueix sent un lloc de pas per a molta gent que diàriament entra i surt de la ciutat. Per als veïns de vora el Trueta, és el seu lloc de vida.

"Però si d'alguna cosa estem contents és del paisatge: el tenim a prop. Passejar pel parc de les Ribes del Ter a l'estiu o a la tardor és preciós. Qui diria que hi ha natura tan a la vora? Fins i tot hi

NET CIVIC STA EUGÈNIA
CENTRE CÍVIC STA EUGÈNIA

Associació de Veïns de Santa Eugènia de Ter

Carrer Santa Eugènia, 144-146
17006 Girona

Tel.: 972 245 111
A/e: avsantaeugenia@gmail.com
Web: www.avstantaeugenia.com

Santa Eugènia

Identitat a tota prova

"Recentment, hem constituït la Mancomunitat Santa Eugènia - Can Gibert del Pla, que engloba 19 entitats. Això ens donarà força com a barri. L'Ajuntament té tendència a fragmentar, com ja ha passat amb Can Gibert del Pla, que és un barri de Santa Eugènia però té associació de veïns pròpia. Els grans barris no interessen."

Ramon Macaya presideix l'Associació de Veïns de Santa Eugènia de Ter. "L'any passat vam celebrar els 30 anys. Com a associació, vam constituir-nos al mateix any que els ajuntaments democràtics, al 1979. Tenim uns 500 socis, que paguen una quota simbòlica anual. No ens finançem pas amb això." Santa Eugènia és un dels barris més actius de Girona. La quantitat d'activitats anuals generades des de l'Associació de Veïns se suma a les altres que surten de l'associacionisme del barri. "Com a barri, tenim 29 entitats funcionant i 57 de creades." I és que Santa

Eugènia té molt clar que, tot i ser Girona, la seva és una història a part.

Des que aquest antic poble (el primer document del municipi és de l'any 988) va ser annexionat a Girona, al 1962, ha lluitat per no ser un barri més de la ciutat. El seus camps havien abastit diàriament les taules de Girona i els seus molins, moguts per la sèquia Monar, van donar lloc a les primeres indústries de la ciutat. "Aquest barri ha perdut tota la identitat. Com a poble, no queda res. L'església es va cremar durant la Guerra Civil

i no la van reconstruir. Les cases baixes del poble es van tirar a terra per fer-hi blocs de pisos. Dels carrers antics, no en queda res. Només hem pogut recuperar el lloc on hi havia hagut la plaça de Santa Eugènia; el vàrem netejar, hi vàrem fer un jardinet i el vam batejar com a la 'plaça del Poble'. No és una plaça, només hem recuperat el lloc on era, és un espai simbòlic. L'altra gran història que tenim entre mans és el pont del Dimoni, que físicament no existeix però que és a l'imaginari de tots. L'Associació de Comerciants fa un anagrama, és el pont. La de motos fa un anagrama, és el pont. Es fa una loteria, hi ha un pont." El pont del Dimoni, que unia Girona amb el sector de Salt

i la carretera d'Olot, va ser desmuntat al 1968. Les pedres es van dipositar al Cementiri Vell de la ciutat. "El Ple de l'Ajuntament del setembre de l'any passat va aprovar la reconstrucció del pont, i un arquitecte n'està fent el projecte. Des del barri, ja fa anys que vàrem presentar un projecte de reconstrucció. I d'altra banda, fa quasi 30 anys que es va aprovar aquesta reconstrucció i no es va fer. L'única cosa que s'ha fet ara ha estat ratificar un acord de 1981. Si aquest pont hagués estat al Barri Vell, encara hi seria." El pont del Dimoni ha donat lloc al nom d'una publicació (primer en paper i després en línia) que fa de portaveu del barri i en reclama la independència, *El Dimoni*

de Santa Eugènia. "Diria que més d'una vegada la premsa escrita l'utilitza com a font d'informació de les seves notícies." Una publicació que concentra nombrosos articles d'opinió que exerceixen de veu crítica de la ciutat.

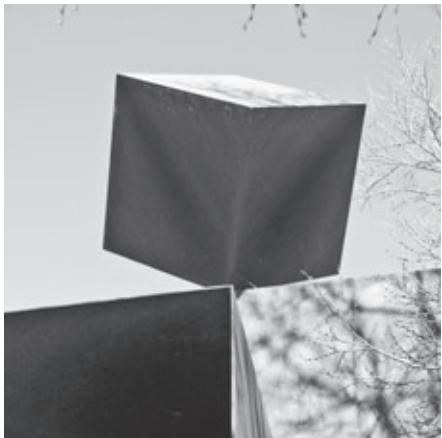
El futur serà una barreja absoluta de comunitats. Els fills d'aquí hi estarán acostumats. Estem fent coses en comú amb entitats d'immigrants. Intentem vincular-los, veiem que és la forma natural que els de fora es posin en les nostres coses. I no al revés.

Santa Eugènia té el centre cívic a Can Ninetes, una antiga masia amb una torre fortificada on consta la data de 1571. Un espai molt transitat que s'ha fet petit. "Com a associació de veïns, som més partidaris d'un hotel d'entitats en un altre espai amb totes les associacions. Ser autònom és important. A l'hora de la veritat, si ets crític o no estàs gaire d'acord amb l'Ajuntament, ja hi ha problemes." Un dels temes que preocupa el barri té a veure amb el Pla de Barris i la manca de places d'aparcament. "L'impacte del Pla de Barris no ha estat el que havia de ser. Dels quatre processos participatius previstos, només se'n va fer un, el de la frontissa de Santa Eugènia. I tot i així, quan es va fer, ja hi havia un projecte definit." Una de les actuacions urbanístiques previstes al Projecte d'Intervenció Integral de Santa Eugènia i Can Gibert del Pla és la urbanització de la frontissa de Santa Eugènia, per aportar espais lliures i un sistema viari per facilitar la connectivitat interna del barri. "El Pla de Barris havia de

ser la gran oportunitat d'aquest barri. I érem uns privilegiats, amb una inversió de 14 milions en 4 anys. En aquest sentit, hi havia diversos projectes emblemàtics. El més important era el de la frontissa, que s'havia de convertir en un parc integral amb un aparcament subterrani. Però hi ha hagut una mala gestió i ha quedat en una cosa que no sabem què és."

Santa Eugènia té molta població arribada fa poc. De fet, utilitza bona part de les subvencions que rep en un pla de convivència i en la recuperació de l'ús d'espais públics. "Tot i que tenim pocs espais públics, es tracta de tornar a sortir al carrer. A la 'plaça del Barco', l'estiu passat hi feiem ball. Hi hem fet també activitats amb joves, com ara ensenyar-los a fer castells." Activitats que, d'alguna manera, són vinculades a un pla de convivència més global. "Fa 10 anys que tenim un pla de convivència entre les entitats i les administracions públiques. Va sortir d'aquí, de les AMPA i d'altres entitats. És un pla pensat per als tres barris: Santa Eugènia, Can Gibert del Pla i Sant Narcís. Sant Narcís se n'ha retirat perquè no estava d'acord amb l'administració dels diners i s'han sentit dirigits. Nosaltres tampoc no creiem que s'hagi fet bé però pensem que si ens en retirem, llavors sí que el dirigiran com voldran." Compartit amb altres municipis, a Santa Eugènia hi ha bona convivència, però tot i així, Ramon Macaya recorda: "el Pla de Convivència és necessari. Es fa, per exemple, a l'institut, al començament de curs, amb un aprenentatge de la llengua. S'estan fent coses en comú amb altres entitats d'immigrants, com l'Associació de Senegalesos, que participa en diferents projectes. Crec que la convivència és bona perquè es fan coses en aquest sentit. No es pot deixar de lluitar".

Associació de Veïns de Torre de Taialà

Carrer Can Sunyer, 46
17007 Girona

Tel.: 972 216 347

Torre de Taialà

Un barri petit

"Nosaltres encara diem 'anar a Girona'. Aquest és un barri treballador de l'Esquerra del Ter que ha crescut en els últims 20 anys. La gent s'hi va comprar un terreny i s'hi ha anat fent les cases. Som un barri petit en un sector gran. Un barri discret en un sector molt actiu. Quan cal, anem a l'una."

Aquest és un barri molt petit. Un microbarri situat entre la carretera de Taialà i el camp, allà on s'acaba la ciutat. "Està limitat pel torrent, el Rimau. Si Girona està travessada per rius, nosaltres estem envoltats de torrents i recs. Això eren camps de conreu i s'hi va començar a urbanitzar. Com a barri, no té més de 25 o 30 anys." Juan González porta una desena d'anys a l'Associació de Veïns, tot i que abans ja hi col·laborava. Ara, n'és el president. "Com que era fuster i autònom, m'ho podia combinar una mica com volia. Em venien a buscar i em deien: 'Juan, ens falta una

fusta per fer de suport per a les activitats'. I jo els la feia."

"Aquí quasi tot és habitatge de compra, la gent ha anat comprant la casa o el pis, o s'ha comprat el terreny i se l'ha anat fent. Així ho va fer el meu pare, que havia estat a les Pedreres, a Torre Alfons XII i després al carrer de la Força. I després jo també m'hi vaig anar fent la casa. A poc a poc, quan podia. És un barri treballador. La gent té un petit comerç o treballa a la indústria. També n'hi ha que tenen indústria pròpia, petita,

són negocis familiars: hi ha tallers de reparació de diferents tipus."

Torre de Taialà pren el nom d'una antiga casa pairal que hi ha al barri, tot i que pocs la coneixen i s'hi reconeixen. Tot i que és un barri petit, se sent molt vinculat al sector. "Des de Germans Sàbat fins a Fontajau, som molta gent. Si la mitjana d'edat del nostre barri és de 50 a 55 anys, a Fontajau i en algunes zones de Domeny és inferior. Al nostre barri ja no hi ha tanta mainada. Tot i que, fins i tot així, tenim problemes d'escola bressol: la del barri ja ha quedat petita. La perspectiva és que aquest sector, tota l'Esquerra

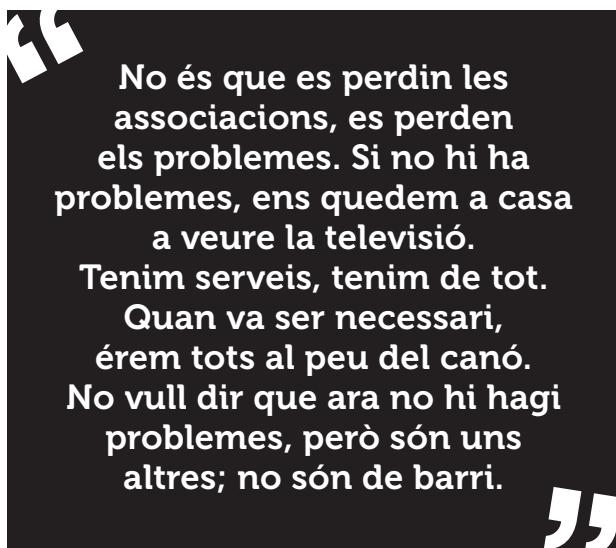
del Ter, encara creixi més. El nostre barri ja no té solars però Domeny de Baix s'està urbanitzant, hi han de fer més de 1.000 habitatges. Què vol dir? Més nens." A banda d'alguna queixa puntual, estan contents dels serveis que tenen. "Tenim una bona escola, tenim CAP, tenim llar de jubilats... i, finalment, també tenim institut. Aquesta ha estat una de les darreres conquestes. Va costar molt que el fessin, vam haver de pressionar molt." A banda dels serveis, aquesta és una zona activa. La relació d'entitats és llarga. "En aquest sector, hi ha molt associacionisme. Tenim una associació de jubilats molt activa, tenim l'Associació de Dones de l'Horitzó, que tenen molta marxa. Una

entitat excursionista, una d'esquí... I des que tenim el Centre Cívic Ter, encara es genera més activitat. És un bon espai, lluminós, molt ben gestionat. Aviat quedarà petit, ja ho diem. Som molts, amb moltes entitats i activitats."

Com a associació, es va constituir fa uns 30 anys. De fet, la van constituir com a APPUTT: Associació de Propietaris de Parcel·les Torre Taialà. I és que llavors encara hi havia molt terreny per edificar, que es va anar comprant i, de mica en mica, s'hi va anar edificant quasi d'una forma familiar: entre tots i en els dies de festa. "A la Junta som 7. L'Associació costa una mica de moure però quan ha fet falta, el barri s'hi ha posat. Ara passem una quota simbòlica a l'any, perquè es valori i la gent s'hi impliqui, no pas per subsistir perquè, per definició, aquest tipus de coses són deficitàries. Una de les famílies que ha ajudat a cohesionar el barri ha estat la del Celler de Can Roca. Podrien haver marxat o haver-se'n inhibit. Al contrari, hi ha activitats que es fan perquè ells les fan possibles."

aconseguit una pista oberta. En diuen "la zona verda". Hi juguen a bàsquet, els nens s'hi embruten, hi fan la festa. Perquè, tot i que amb intermitències, no s'han oblidat de les festes. "Vam començar fent una sardinada per Sant Joan, amb ball i molta gent. Era una bona festa. Ho vam fer un any i un altre però això desgasta. Després en vam fer una altra per als nens, al setembre, abans d'anar a l'escola. També va anar bé però es va acabar. Però després d'estar 3 o 4 anys sense fer res, va entrar un company nou i va tornar-ho a moure. Hem tornat a fer la del setembre, la dels nens. En Josep, el pare de Can Roca, ens deixava la cassola per als 60 litres de xocolata fins que un dia ens la va donar. Ara la fem córrer i la fem servir tots els barris del sector. La Nestlé ens donava la xocolata, però fa dos anys ens va dir que ara la donava a la gent necessitada. És clar, una festa és un luxe i no una necessitat."

En un barri discret les fites també en són, de discretes. A Torre de Taialà estan contents d'haver

Associació de Veïns de Torre Gironella

Grup Torre Gironella, 102
17004 Girona

Tel.: 972 218 830
A/e: araqueant@ya.com
Web: avtorregironella.entitatsgi.cat

Torre Gironella

Quan la ciutat toca el cel

"Més que un barri, som un poble. El que més m'emociona és pensar com ha canviat el barri en una sola generació. Quan arribava una carta, havíem d'anar a casa d'algun veí perquè el fill, que anava a l'escola, ens la llegís. I ara, aquest fills són arquitectes, metges, fins i tot un cònsol. I, curiosament, s'han quedat al barri."

Són 160 cases baixes i carrers curts en el punt més alt de la ciutat, allà on aquesta sembla que fregui el cel. Tenen unes vistes extraordinàries. A un cantó, la ciutat, tota. I a l'altre, Sant Daniel, els Àngels i les Gavarres. En concret, l'ermita del Calvari i les 14 capelles del Viacrucis, que ara són visitades pels amants de les rutes de muntanya però que durant anys van ser lloc de peregrinació dels gironins, que hi venien la tarda dels diumenges de Quaresma i en altres dates de penitència. N'hi ha tantes com les estacions del Viacrucis, petites capelles on els pelegrins s'anaven aturant. "L'ermita del Calvari és

un lloc de pau extraordinari, hi ha gent de Girona que hi puja cada dia." Antoni Araque és fill del barri. Ha vist com es transformava per guanyar en serveis sense perdre la identitat. L'Antoni conserva la memòria del barri: recull fotografies i documents que conserven els veïns i els porta al Museu d'Història de la Ciutat. "Aquí no ens cal fer reunions. Això és tan petit que cada dia faig un passeig pel barri i veig què ha passat o si cal arreglar alguna cosa. D'altra banda, també m'ho diuen els veïns quan els vaig trobant. A Torre Gironella vivim amb mentalitat de poble."

"El nom de Torre Gironella el vam agafar d'aquesta torre de l'antiga muralla romana de la ciutat, però no hi tenim res més a veure. De fet, nosaltres som fora muralla. Per accedir al barri, pots venir pel cantó nord, caminant més enllà del passeig Arqueològic; o pel cantó sud, per les Pedreres i amunt. Autobusos i cotxes vénen per aquí. Tot i ser un barri petit, Torre Gironella ha tingut durant molts anys una espècie de frontera interna que separava el vessant nord i el vessant sud. Una frontera situada al mateix cim del turó on es troba, on ara hi ha la plaça. Al cantó nord del barri hi havia terrenys de propietat: un senyor tenia terrenys i ens els anava venent. L'altre

cantó, el sud, era de l'exèrcit i la gent s'hi feia cases il·legals. Mentre a la banda nord teníem llum i serveis de l'Ajuntament, a l'altra no tenien res. Hi havia una diferència que resultava molt dura. Ara fa uns 15 anys, quan l'Ajuntament va aconseguir els terrenys dels militars, els va anar venent a un preu assequible a la gent que hi vivia."

Els veïns d'aquest barri poble recorden amb admiració com han canviat les coses en una sola generació. Bona part d'ells, un 90%, van venir del sud. "En concret, de Còrdova, d'Iznájar, un poble que també era situat dalt d'un turó. Nosaltres diem que van canviar un turó per un altre, només que a una

distància considerable." Torre Gironella, com altres barris de Girona que van rebre la primera immigració de l'Estat, en les últimes tres dècades ha canviat radicalment. "Ara tenim un barri humil i petit però polít. Durant anys va estar abandonat i mal comunicat. Crec que als anys 20 ja hi havia alguna casa però el barri va créixer l'any 1949, amb els primers immigrants. Primer van ser barraques, que la gent va anar transformant en cases. Es construïa de forma molt precària i amb l'ajut dels veïns. El diumenge els nens accompanyavem les mares a Sant Daniel a buscar galledes d'aigua per fer la casa. Els pares treballaven cada dia i el diumenge feien les cases. Aquest barri ha patit molt."

Aquest barri l'han aixecat les dones, que cuidaven la mainada, treballaven fora de casa, anaven a buscar l'aigua al riu per poder fer les obres el diumenge i anaven a Sant Daniel o a l'Onyar a rentar la roba. El problema no era baixar, sinó tornar amb la roba molla.

La primera entitat del barri és del 1955, quan es va crear la Hermandad de Nuestra Señora de María Auxiliadora. "I és que llavors encara no es podien fer associacions." Treien la verge, que avui és a l'església del barri, en processó fins a Girona. Una confraria que, anys més tard, va donar lloc a l'Associació de Veïns. "Com a associació, ens vam constituir l'any 1970 per portar l'aigua i fer les clavegueres. Llavors només érem el vessant nord del barri, els qui érem propietaris, ara som tots. Lluitant, al 1973 vam aconseguir l'enllumenat, l'aigua, les clavegueres i l'asfalt als carrers, però només el material. L'Ajuntament portava el

material entre setmana i, al diumenge, nosaltres treballàvem. Encara avui, el traçat dels carrers no és recte, aquí no es va aplicar cap criteri urbanístic, la gent es va fer la casa allà on se la va fer. Per què no ens hem de sentir nostre el barri, si l'hem fet nosaltres?"

Avui, Torre Gironella té una petita biblioteca i un local social. Estan molt contents de la biblioteca i dels seus usuaris, els fills d'un barri que lentament s'ha començat a renovar. "Ha vingut algú de fora i ara hi comença a haver nens. Tenim un local de veïns, però hi anem poc: per què hem d'anar-hi si la gent té hort i hi va cada dia? Aquí vivim la natura. No tenim socis ni paguem quotes. Entenem que tothom que viu a Torre Gironella, ja és de l'Associació. No fem ni reunions. Per què les hem de fer si ens veiem al carrer cada dia i comentem el que va passant? És tot tan petit que amb el passeig que faig cada dia, ja veig el que cal resoldre."

"La gent està contenta d'estar aquí. Tenim muntanya i molt bones vistes. Però sobretot, és un lloc molt tranquil. A Girona, hi ha gent que parla de Torre Gironella com un lloc insegur sense haver-hi estat mai. Com a veïns, tenim la comunitat gitana de Torre Alfons XII, amb qui tenim bona relació. Jo convido tothom a pujar. Un cop aquí, es desfan tòpics i malentesos."

Vista Alegre-Carme

A peu a tot arreu

Associació de Veïns de Vista Alegre - Carme

Passatge Picapedrers, 1
17004 Girona

Tel.: 972 204 314
A/e: vistalegre.gi@gmail.com
Web: vistalegre.entitatsgi.cat

"Anem a peu a tot arreu, tenim a prop tots els serveis. En 10 minuts, som a tot arreu. Tenim una població molt estable i, tot i que és un barri molt poblat, quan hi ets, ja no te'n vas. A Vista Alegre - Carme, avui hi vivim unes 3.000 persones. Aquest és un bon barri."

A la dreta de l'Onyar, encaixat entre la muntanya de les Pedreres i el límit del riu, el barri té una forma allargada. "Arribem fins al cementiri. De fet, hi ha una dita popular que diu: 'quan t'hagi de portar per davant de Can Crestó, malament'. Es refereix a la casa Crestó, que encara hi és. I és que el carrer del Carme era el carrer del cementiri. A Can Crestó hi havia el rètol indicador d'entrada a la ciutat. Aquí començava el municipi de Sant Daniel. En aquest punt hi havia els burots, allà on es pagava la taxa per entrar queviures a la ciutat. Declaraves la mercaderia que portaves per ven-

dre i pagaves un tribut. Quan eres a mercat, si te'l demanaven, ensenyaves el rebut que t'havien emès els burots. I això no era medieval, jo encara ho recordo." Lluís Llinàs fa 50 anys que viu al barri. Ell, juntament amb Mercè Vilamitjana i Clotí Nierga, fan la crònica del barri. Formen part de l'Associació de Veïns de Vista Alegre - Carme.

No és un barri antic. Fins al 1900, era un raval de la ciutat situat més enllà de l'antic portal del Carme. Un lloc que s'inundava sovint quan pujava el riu. La canalització de l'Onyar dels anys 70

ho va resoldre. "El barri va començar amb la parròquia, fa uns 40 anys. Amb la parròquia, es va crear l'AVAP (Associació Vista Alegre Parròquia), que, a més de parròquia, actuava com a associació de veïns. Després es va crear l'Associació de Veïns però no va rutllar gaire. I ara deu fer 15 anys, l'AVAP va anar quedant obsoleta, sense gent, i es va anar diluint. Va ser llavors quan l'Associació de Veïns que ja existia va renovar-se i ha anat creixent fins avui." Aquest és un barri molt poblat. "La gent no se'n va del barri. A excepció d'algun bloc del final del carrer del Carme, amb pisos 'd'aterratge' on hi ha molta immigració, els veïns som gent estable". El barri s'estén al llarg

del carrer del Carme, un carrer que en els últims anys ha perdut la identitat que tenia. "Comercialment, ha quedat liquidat, fa escruixir. Cada dia tanquen comerços. Ara s'ha tancat una fleca que era centenària. En alguns d'aquests locals hi posen pàrquings. El trànsit del carrer és de sentit únic i la gent no s'hi para. No té res a veure amb el que havia estat, quan la gent hi passejava. Tenia molta vida, hi havia botigues a cada porta."

El que va donar identitat al barri va ser la inauguració, al 1922, del camp de futbol de la Unió Esportiva Girona. Aquí hi havia l'estadi de Vista Alegre. I al 1940, al costat s'hi va fer una pista

d'hoquei sobre patins. Avui, en el lloc del camp de futbol, hi ha un petit pulmó verd, una plaça que encara té la forma rectangular de l'antic estadi. Du per nom parc de Vista Alegre. Els nens hi juguen i la gent hi passeja. D'alguna manera, segueix donant identitat al barri; en aquesta plaça els veïns s'hi reconeixen. "Aquest parc es va fer quan es va crear la parròquia. Abans del primer ajuntament democràtic, es va fer una operació urbanística: uns promotores van comprar el camp del Girona per construir-hi i l'estadi se'n va anar a Montilivi. Amb la democràcia es va frenar del tot i s'hi va fer aquest parc. Per sort." En un extrem de la plaça, hi ha el local social del barri, un edifici petit que fa les funcions de centre cívic. "Aquest edifici té una història. En aquest solar hi havia uns horts i un desnivell important del terreny que portava cap a la zona de l'institut Jaume Vicens Vives. Estava projectat de fer-hi una avinguda ràpida que havia d'anar fins a dalt de Sant Domènec, una entrada al barri històric. Però va quedar en projecte i aquest espai va quedar buit i abandonat. Era ple de rates. Aprofitant el desnivell acusat del terreny, la gent s'hi asseia a veure el futbol. De fet, en deien el 'palco dels sastres'. Es veu que aquest gremi cobrava tan poc que no podia pagar-se les entrades. Quan, ja fa uns anys, es va fer l'aparcament subterrani de la plaça, el consistori va demanar una compensació als promotores perquè fessin aquest edifici per al barri. I així va ser. És el local social i alhora un centre obert per als joves."

Com a associació, organitzen activitats de manteniment i d'enriquiment personal, musicals i artístiques. I també excursions matinals, una al mes, quan surten a caminar a diferents indrets gironins com ara l'Albera, Montgrony, Rocacorba... "A banda d'això, fem arrossada, xocolatada i la revetlla de Sant Joan, que fa de festa del barri. Abans les festes eren molt més grosses, venia l'alcalde i lliurava els premis a la mainada. Però

tot això ha anat canviant, com els temps. Fa anys que som a l'Associació, cada vegada que marxa algú és més difícil trobar-li un recanvi. D'aquí uns anys, no sabem si hi haurà aquest tipus d'associacions. El Facebook les matarà."

És un barri amb molta circulació. A l'escola Annexa - Joan Puigbert hi ve diàriament gent de tota la ciutat. Els estudiants de la Universitat hi vénen a aparcar.

Tenim l'institut Jaume Vicens Vives, els Mossos i l'hotel Palau de Bellavista. Això genera un trànsit molt important i una pressió molt forta que caldria resoldre.

Recentment, el barri ha sumat sinergies amb el barri veí de les Pedreres i han obert una socioteca. "Fem coses en comú. La socioteca s'ha inaugurat recentment. És oberta als dos barris i a l'escola Annexa - Joan Puigbert. Utilitza les noves aules de biblioteca i informàtica d'aquest centre educatiu per ampliar l'oferta educativa de l'escola i del barri. Hi ha tallers d'informàtica, de fotografia, de restauració de mobles i de medi natural. S'ha contractat un becari, que serà el bibliotecari. A l'entrada hi haurà una persona de les associacions de veïns. I quan s'acabin els diners, ja ho veurem. La iniciativa és de les Pedreres però nosaltres els donem suport. Per alguna cosa som veïns."

Agraïments

Aquest llibre recull la veu de les associacions de veïns de Girona que estan actives en el moment en què ha estat redactat. Hi trobareu a faltar algunes zones, com ara Pedret o la plaça Catalunya, entre d'altres, que han tingut associació de veïns però que l'han donada de baixa o la mantenen sense activitat. Només una associació ha preferit no ser-hi present, la del barri de Vila-roja. També cal dir que hem recollit la veu de les agrupacions d'associacions en les entrevistes dels barris que les formen. És el cas de la Coordinadora d'Entitats de l'Esquerra del Ter, la Mancomunitat de Santa Eugènia - Can Gibert del Pla i la Federació d'Associacions de Veïns de Girona. En els dos primers casos, hem recollit el relat de les diferents entitats veïnals que les formen. I, en el darrer cas, hem incorporat el testimoni del seu president, que és també president de l'Associació de Veïns del Pont Major - Pont de l'Aigua.

El nostre agraïment a les associacions per la seva col·laboració i disponibilitat en l'elaboració d'aquest llibre.

Associació de Veïns de Domeny, Pla de Domeny i Taialà
Associació de Veïns de la Pujada de la Torrassa
Associació de Veïns i Comerciants de Sant Feliu
Associació de Veïns de Torre de Taialà
Associació de Veïns del Grup Sant Daniel
Associació de Veïns d'Avellaneda - Torres de Palau
Associació de Veïns del Parc de Montjuïc
Associació de Veïns de la Rambla i Argenteria
Associació de Veïns de Font de la Pòlvora
Associació de Veïns de Sant Ponç
Associació de Veïns de Vista Alegre - Carme
Associació de Veïns de Can Gibert del Pla
Associació de Veïns de Torre Gironella
Associació de Veïns Mas Ramada
Associació de Veïns de Sant Narcís
Associació de Veïns de Germans Sàbat
Associació de Veïns del Mercadal

Associació de Veïns de l'Eixample de Girona
Associació de Veïns de Les Pedreres - Fora Muralla
Associació de Veïns de Santa Eugènia de Ter
Associació de Veïns de Montilivi
Associació de Veïns del Pla de Palau Sacosta - Sant Pau
Associació de Veïns del Pont Major - Pont de l'Aigua
Associació de Veïns del Barri Vell - Centre
Associació de Veïns Mas Catofa
Associació de Veïns de Fontajau - Xavier Cugat
Associació de Veïns de la Vall de Sant Daniel
Associació de Veïns Devesa - Güell
Associació de Veïns de Vivendes Barceló, Disseminat Montilivi, de la Creueta
Associació de Veïns dels Blocs 1-3 i 5-7 de Fontajau
Associació de Botiguers, Industrials i Veïns del Carrer Ballesteries
Plataforma Campdorà Té Veu

Però, sobretot, volem agrair a les persones entrevistades, el seu temps i la seva generositat.
A tots ells, moltes gràcies.

Pilar Adroher	Mari Cruz González	Ferran Oliveira
M. Rosa Alcantarilla	Maite Guerrero	Xavier Olzina
José Alcaraz	Martí Guillamet	Ferran Padilla
Àfrica Alsina	Josep Gultresa	Vicenç Pijaume
Estrella Amador	Josep Gutiérrez	Josep Plazas
Antoni Araque	Isabel Infantes	Pere Pujolràs
María Arias	M. Teresa Isach	Jordi Reixach
Narcís Batlle	Luis Jiménez	Alejandro Rodríguez
Ramon Boix	Eusebio Lavado	Jaume Romero
Hassan Boukolo	María León	Cristina Ros
Rosa M. Campsolinas	Lluís Llinàs	María de la Seo Ruiz
Martí Carreras	Ramon Macaya	Maria San Nicolás
Miquel Carreras	Antoni Márquez	Rafael Sanz
Josep M. Castanyer	M. Carmen Martíl	Carme Serinyà
Josep M. Dalmau	M. Jesús Martíl	Joan Serra
Aurelia Fernández	Juan Jesús Martínez	Rafael Serrano
Manuel Ferrer	Silvestre Mateu	Laura Serrats
Manel García	Francisco Méndez	Ramon Ternero
Mari García	Gabriel Micharet	Rafael Travé
Mari Carmen Gómez	Eva Morera	Mercè Vilamitjana
Juan González	Cloti Nierga	Isabel Villaescusa

Alguns treballs previs han estat indispensables en l'elaboració d'aquest llibre: *Girona i els seus barris*, de diferents autors i editat per l'Ajuntament de Girona al 1983; *Girona, ara i sempre (Una crònica)*, de Narcís-Jordi Aragó, editat per Curbet Edicions al 2008, i *Guia literària de Girona*, també de Narcís-Jordi Aragó, editat per la Fundació Prudenci Bertrana i Edicions El Mèdol al 1995. També s'han consultat els següents llibres, editats per l'Ajuntament de Girona entre els anys 2002 i 2008, dins la col·lecció "Tot Barris": *El Grup de Sant Narcís a Girona. 50 anys (1952-2002)*, de Manel Serra; *El Pont Major*, d'Eva Vázquez; *Sacais Romi. Amb ulls de dona. 25 anys del barri de Font de la Pòlvora*, de Narcís Badosa, Marta Roura, Alba Alfageme i Martí Artalejo; *Santa Eugènia de Ter*, de Carme Vinyoles, Pau Lanao i Josep M. Coromines, i *Germans Sàbat. 50 anys. 1958-2008*, de Xavier Carmaniu. Finalment, també hem de mencionar el llibre *Germans Sàbat. 50 anys de poble! (1958-2008)*, de Jordi Busquets, Jaume Prat i Jordi Pericot, editat l'any 2008 per l'Associació de Veïns de Germans Sàbat.

I per acabar, el nostre agraiement a Joan Boadas, per la seva lectura atenta del manuscrit. De tota manera, la darrera responsabilitat del text és de l'autora.

A LA FAÇANA DE LA CANTONADA
DE LA PLAÇA DEL VI
AMB EL CARRER CIUTADANS,
UN DIMONI DE PEDRA
OBSERVA L'AJUNTAMENT.
NINGÚ NO SAP QUI VA POSAR-L'HI NI PER QUÈ.
EN BANYETA, COM AIXÍ ES CONEIX
AQUESTA FIGURA BURLETA SITUADA
A L'EDIFICI DE L'ANTIGA SEU
DE LA GENERALITAT A GIRONA,
ENS RECORDA LA NECESSITAT
D'EXERCIR LA PRÒPIA CRÍTICA.

Edita:

Amb el suport de:

Diputació de Girona